

ГЎЗАЛ БИР ДУНЁ

ШЕЪРЛАР

Тошкент
«Ёзувчи» нашриёти

Гўзал бир дунё: Шеърлар.— Т.: Ёзувчи, 1994.—
192 б.

Ушбу шеърый мажмуа Фарғона вилоятида яшаб ижод этаётган шоирларнинг шеърларидан ташкил топди. Қадимдан истеъдодларга бой ҳисобланган бу диёрда, айниқса, шеърят қадрланиб келинган. Ватанга муҳаббат, истиқлолга эришган юртимиз эртасига қайгуриш ҳисси: муҳаббат, садоқат туйғуларини улуглаш номлари элга танилган Йўлдош Сулаймон, Мақсуда Эргашева, Мақсуда Эгамбердиева, Охунжон Ҳакимов каби шоирларнинггина эмас, шеърлари ўқувчилар ҳукмига илк бора ҳавола этилаётган ижодкорларнинг шеърларида ҳам етакчилик қилади.

Уз2

**Фарғона вилояти Ижодкор Ешлар Уюшмасининг буюртмасига
биноан нашр этилди.**

К $\frac{4702620102-4}{М 362(04)}$ 6—1994

ISBN 5—8255—0194—3

© «Ёзувчи» нашриёти, 1994 й.

ЯНА, ШЕЪРИМ, ЁЗИНГ ЯХШИСАН

Яна, шеърим, ёзинг яхшисан, Шоир айтмоқчи-ки, орзуим, қувончим, изтиробим, муҳаббатим, тожу тахтим, армоним, суянган тоғим, борим-йўғим шеърим, унинг дардисиз, унинг оромисиз яшолмайман. Чиндан ҳам юраги ғаму андуждан эзилганлар энг табиий юпанчини, таскиёни; курашга бел боғлаганлар, бахт излаганлар содиқ дўстни; муҳаббат учун туғилганлар тоза ва ўчмас қароратни шеърдан, ҳикоя, қисса, дoston ва романлардан олмаганми?! Қайси қиз Зухродай, Лайлидай, Шириндай, Кумуш-бибидай, Гулнордай севишни, севилишни, қайси йигит Тоҳирдай, Мажнундай, Фарҳоддай, Отабекдай, Йўлчидай бўлишни орзу қилмайди?! Елғиз ўзи ёки давраларда шеър ўқийдиган қизингми ё йигитнингми ҳолатига нигоҳингиз тушганми? Шундай пайтда унинг кўзлари бошқача, бутунлай бошқача пориллаётганини-вужудда ажиб бир ширин титроқ кезаётганини сезганмисиз?! Бу қандай ором, бу қандай лавзат, бу қандай умид, куч-қудрат, ишонч ўзи?!

Шу хаёллар бағрида туриб, «халқ нима учун шоиру адибларни ҳамиша ардоқлаган, уларга ишонган, уларга эргашган» деган саволимга жавоб топгандай бўламан. Шунинг учун ҳам дунёнинг қаерига қараманг, бу уммон лиммиллаб, дилларни эртанги ҳаёт шабадаси билан баҳраманд этиб туради. Алғов-далғовли, ваҳимали, баъзан миш-мишлардан бошимиз оғриган, сарбонларимизга ишончимиз камайган, имон ва дўнатга қайтиш учун ўзини тикаётганлар ҳисоби ортиб бораётган ҳозирги кунимизда ҳам бадиий ва жанговар сўзнинг қадри бекиёс балаидлагани бежизми?! Фарғона шоиру адиблари шундай оғир юкни қандай кўтараяптилар, унинг маъсулиятини қандай ҳис этияптилар?

Ана шу нозик нуқтаи-назардан қаралганда ҳам Фарғонанинг фахри ўз ўрни, ўз оҳанги, ўз анъанаси борлиги юзимизни ёруғ этиб туради. Дунё адабий ҳаётини уммонга, Ўзбекистонни денгизга вилоятларни дарёга қиёслагудай бўлсак, гўзал Фарғонамиз адабий дарёси ҳам жўшиб-жўшиб, тўлиб-тошиб оқаяпти. Ахир бу жуда ҳам қадимги дарё. Абу Тойиб Тоҳир ибн Муҳаммад ал-Маҳзумий ал-Хўқондийлар, Ҳувайдо, Махмур, Гулхани, Амирий, Адо, Нодир, Мушриф, Ғозий, Маъюс, Афсус, Равнақ, Ҳозиқ, Гулшаний, Тажаммил, Файзий, Киромий, Нодира, Увайсий, Маҳзуна, Муқимий, Комил, Доғий, Мутраб, Қомуший, Имомий, Дастогул, Фурқат, Завқий, Муҳйи, Китобий, Қорий, Ғарибий, Муҳсиний, Ерйи, Зорий, Ғурбат, Муҳаййир, Нисбатий, Ҳаким Яйповий, Писандий, Нусрат, Шайдойи, Ирфон, Ҳижрон, Мир Афзал, Тўраҳон Маҳдум, Мавловий Йўлдош, Машқи будбул, Наййирйи, Мунтазир, Мирзон Ҳўқондий, Ҳазиний, Умидийлар бу дарёнинг дов-

ругини бутун оламга ёйганини ким билмайди?! Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Иброҳим Даврон, Ҳакимхон Тўра, Ашурали Зоҳирӣ, Абдулла Қаҳҳор, Собир Абдулла, Чархий, Машрабий, Акрам Қадирӣ Асқад Мухтор, Иброҳим Раҳим, Эркин Воҳидов, Темир Фаттоҳ, Усмон Носир, Ҳасан Пўлат, Носир Саид, Амин Умарӣ, Адҳам Раҳмат, Шокир Сулаймон, Боқӣй, Ҳусайн Шамс, Уткир Рашид, Сотти Ҳусайн, Жавдат, Азиз Қаюмов, Олтинчи Усаров, Умарали Қурбонов, Лазиз Қаюмов, Худойберди Тўхтабоев, Салоҳиддин Мамажонов, Умарали Норматов, Анвар Обиджон, Аъзам Уктам, Иқбол, Қодир Деҳқон, Воҳид Мирзо, Муҳтарома Улугова, Турсун Али ва яна бошқалар номи ана шу дарё билан боғлиқлигини эслаш ниҳоятда ёқимли.

Ана шу дарёдан сув ичиб, денгиз ва уммонларга қуйилаётган анҳорлар, ариқлар, ирмоқлар манзараси тасвирланганда таниқли адиб Йўлдош Сулаймон, кўплаб китоблари ва қўшиқлари билан севимли бўлиб қолган Охунжон Ҳакимов, Шокирхон Ҳакимов, Анвар Муқимов, истеъдодли адиб Алишер Ибоддинов, таланти шоир Баҳодир Исо, Анвар Юнусов, Муҳтасар, Ҳамид Жалил, ўз кўнглидай оппоқ қоғозларга дардли, армонли шеърлари исён бўлиб тўкилаётган Мақсуда Эргашева, таниқли Малика Мирзаева, Маҳмуд Абдулла, Азим Раҳимов, Матлуба Деҳқон қизи, Коммуна Олимова, Дилбар Ҳамзахўжаева, Мақсуда Эгамбердиева, Анвар Юнусов, Хабибулло Саид Ғани, Йўлдош Солижонов, Ҳабиба Абдуҳакимова, Турсунбой Маҳмудов, Нурхон Раимова, Муҳаббат Иброҳимова, Энаҳон Сиддиқова, Эргаш Абдулла, Ғулом Фатҳиддинов, Ўрмон Омонов, Муҳаммад Содиқ, Мамадали Умаров, Комил Жўра, Абдували Қамбаралиев, Турсунали Азизов, Саид Анвар, Содиқ Муқим, Зоҳид Неъмат, Мўътабар Ғуломов, Озода Омонова, Мавлуда Авазова, Аъзам Бўтаев, Ойдин Темирова, Адҳам Каримов, Шухрат Аҳмедов, Иномжон Ҳасанов, Дилором Маъмурова, Сайдали Одилов, Зулфия Назарова, Саодат Василжонова, Мўминжон Қошим, Маҳмуд Султонов, Рустам Боймуҳаммад, Маҳмуд Раҳматуллаев, Абдулҳамид Муҳаммадиев, Ғулом Солиев, Сотволди Содиқов, Зухро Алиева, Шавкат Исмагуллаев, Асқарали Эшмат, Турсуной Сулаймонова, Алихон Палахоний, Хабибулло Жўраев, Сиддиқжон Мўминов, Абдулатиф Турдалиев, Содиқ Деҳқон, Толибжон Турсунов, Абдували Ортиқов, Мухлис, Ғулом Абдуллаев, Карима Ашурова, Гулбахор Мақсудова, Алишер Тошқулов қайси дарёда оқаётганликларини, қайси денгизга, қайси, уммонга қуйилишларини ич-ичдан билдилар. Биз учун ниҳоятда азиз ва қутлуғ бўлган бу номлар бугун Фарғона оша бутун Ўзбекистонда ўз ихлосмандларини топганини айтиш ғуруридир.

Донишманд айтгандай, «талант — халқ мулки». Уларни юзага чиқариш учун барча шарт-шароитлар муҳайё этилишига ҳаракат қилинаётган ҳозирги даврда халқ истеъдодининг янги-янги қатламлари, булоқларнинг янги-янги кўзлари очилаяпти.

Инсон ҳар йили баҳорни янги бир умидлар, орзулар, энтиқишлар билан қаршилайди. Негаки, ҳар кўкларнинг таровати, меваси, инъоми ўзгача бўлади. Назаримда, адабиётнинг ҳам тақдорлини тургувчи баҳорлари бор. Мактаб ўқувчиси битган жажжигина шеър катта адибларни ҳаяжонга солса, демак, ўша шеърнинг янги куртаги юз очилди, янги ниҳол кўкарапти. Улар қанча кўл бўлса, адабиёт боғи шунча кўркам ва файзли кўринади.

Ҳар йили айни баҳорнинг энг ширин, энг хушбўй кунларида Фарғонада мактаб ўқувчиларининг «Биз Навоий авлодларимиз» мавзудаги семинар кенгаши бўлиб ўтмоқда. Бу анжумани Фарғона вилояти ижодкор ёшлар уюшмаси, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси Фарғона бўлими ва Фарғона Давлат университети билан ҳамкорликда ўтказди.

Уч кун давом этадиган бу йигинининг таассуротларини, қувончларини ёзиш ҳам мароқли, ҳам ҳаяжонлидир.

Ўз қалбларидаги нозик ҳис-туйғуларини шеър қилиб ёзган ўқувчиларнинг навбат кутиб, учмоққа шайланган қалдирғоч болаларидай узундан-узун тизилишиб туришлари... нақадар ёқимли... Еш юракларда ўт, аланга гурлапти. Ҳиссиётлари ўзларига сиғмай, қоғозга кўчлпти. Назм ва наср дунёсининг янги тўлқинлари дунёга келяпти.

Ўқувчи — ижодкорларнинг шеърларини тинглаганда, беихтиёр катталар ҳам ўйга чўмиб қолади. Орол фожияси, табиатни асраб қолиш умиди, болалар уйдаги норасидалар нидоси, оналари эрта-ю кеч ишда бўлган болаларнинг аллага, меҳрга зор бўлиб, она бағрини қўмсашлари, Афғонистон фарёдлари, ҳаёт, умр сўқмоқларидаги фалсафалар, инсон руҳиятининг турли манзаралари кўз олдингизда шундоққина жонланади. Бу мурғак, бу беғубор кўнгиллар найини ҳайратланиб-ҳайратланиб эшитганча: давр, замон, тарих жароҳатлари болалар қалбини ҳам нуқта-нуқтасигача забт этгани-ю, уларни безовта қилиб қўйганини сезасиз. Ажабо, болаларнинг шеърлари худди катталарнинг хатоларини такрор-такрор, болаларча бийрон тил, содда ва ростгўй қалб кўзгусида кўргандай, вужуд-вужудингиз беихтиёр жимирлайди. Уларнинг ҳар бири — бир тўлқин, дарёга қуйилишига шошилаётган ирмоқ. Фарғона атрофлари, ноҳиялари худди бир тоғу, бу ўз дил армонларни тўкаётган ёш қаламкашлар ҳар тарафдан оқиб келаётган, кўзи очилган булоқ, тоғлар бағрида бино бўлган, йиллар заминиде туртилган шаршараларнинг худди ўзи эди.

Улар — ўн, йигирма эмас, юз-юзлаб, аниқроғи, икки юз йигирма нафардан зиёдроқ ва шу билан бирга ҳар бирининг ўз қалб садоси, нозик ва ширин оҳанглари, ўйчан ва дардкаш нигоҳлари бор.

Уларни тинглаш, эшитиш, кўз олдинда бирдавиге шунча оппоқ тўлқинларнинг тошқинини кўриш Фарғона адабиётининг эртасига, келажакига катта умидворлик билан қараш имконини беради. Фарғона шахрлик Азиз Орифжонов, Манзура Алмадова, Фарғона ноҳиясидан Наргиза Ҳамдамова, Учқўприқдан Ойша Исмоилова, Муқаддам Ҳусанова, Дангарадан Мукамал Раҳматуллаева, Зулхумор Турдалиева, Бешариқдан Нодиржон Раҳмонов, Турсуной Сиддиқова, Қувадан Акмал Абдуллаев, Бағдоддан Озода Тўрақулова, Насиба Аъзамова, Зоҳида Қажумова, Тошлоқдан Зулайҳо Маматқулова, Бувайдадан Моҳинисо Ўлмасова, Нигора Йўлдошева, Муъазам Ҳайдарова, Олтиариқдан Мунира Ҳусанова, Риштондан Шоҳ Санам, Моҳира Мирзаева, Қувадан Сотволди Ҳасанов ва бошқа қатор-қатор ўқувчи-ижодкорнинг ҳар бири ҳақида алоҳида-алоҳида тўхталгинг келади.

Бугунги бу қувончларимиз, бу умидларимиз ўз-ўзидан туртилгани йўқ. Вилоятимизда ташкил этилган ижодкор ёшлар уюшмаси ва унинг ташаббускор, ғайратли балаид, саҳоватли, узоқни кўриб иш тутадиган раиси, Фарғона маданияти тараққиётига сидқидил ўз улушини қўшаётган Абдухалил Раҳимов

изланишлари, ёш ижодкорларга эътибор, барча ноҳияларда, мактабларда тинимсиз шеърят кечалари, адабиёт байрамлари ўтказиш, таниқли шоир ва адиблар билан учрашувлар, редакциялар ҳузуридаги адабий тўғараклар, ижодкор ёшлар уюшмасининг жойларда бўлимлар ташкил этиши... Буларнинг ҳаммасини бугунги оқиб келаётган саноқсиз ирмоқларнинг дояси деб тушуниш керак. Қўлингиздаги мазкур мажмуа ҳам — ана шу савъ-ҳаракатларнинг бир кичик далили. Унинг чоп этилишига Вилоят ҳокимияти ва матлубот жамиятлари уюшмаси ҳомийлик қилди.

Адабиётга муҳаббат, бу — одамларга, фарзандларга, келажакка, бунёдкорликка, яратишга муҳаббат, бу — самимий ва тоза кўнгилли бўлиш! Ҳақиқий ҳаётнинг мазмунини бадий асарларсиз тасаввур этиб бўладими?! Ахир усиз ҳаёт ғариб, ҳувиллаган бўшлиқдай, бахтсиз даштдай эмасми?! Шунинг учун ҳам бадий асарлардан гап очилганда ҳар қандай одам ҳам беихтиёр бир тебраниб олади, вужуд-вужудидан бир нима, ширингина бир нима сизилиб ўтгандай бўлади. Ахир бадий асар ўқишнинг, уни тинглашнинг ўзи — қалбнинг оромбахш титроғи. Унинг кўзларини чақнатадиган нур, қандай яшаш, қандай курашиш, қандай севиш ва инсонни қандай ардоқлаш, унинг орзусини, армонини, дарди ва изтиробларини ёрқин ифода-далаш мактаби эканини таг-туғи билан англамай, чуқур ҳис этмай қўлга қалам олган киши ҳеч қачон ҳеч кимнинг кўнгилни топа олмайди. Фарғона гулдастаси бунинг уддасидан чиқдимийўқми, ҳукми одилни изҳор этиш Сизнинг ихтиёрингизда, азия китобхон!

Фарғона вилояти Ижодкор Ёшлар уюшмаси.

Мирзажон Исломов

Мирзажон Исломов — 1935 йилда Ўзбекистон ноҳиясида таваллуд топган. Ҳамиша халқ хизматида бўлган, раҳбарлик лавозимларида ишлаган инсоннинг ижод билан шуғулланиши ҳам, рости, кўнларни ҳайратлантиради.

М. Исломовнинг яхши инсонлар ҳақидаги публицистик асарлари, шеърлари жумҳуриятимизнинг рўзнома, ойномаларида мунтазам босилиб туради.

Ҳозирда Фарғона вилояти ҳокими лавозида ишлаётган ижодкорнинг шеърлари ҳаёт неъматлари қаршисидаги покиза кўнгилнинг ақсу садосидек туюлади.

ДАРВОЗА ТАЪРИФИ

Ёдгорлик ўрнатиш боболар удуми,
Улуғ ғалабаю иқбол нишонаси,
Бугун Фарғонада қуёшдай ярақлар
Мустақиллик даврин гўзал кошонаси.
Вилоят аҳлида ғайрат урди жўш,
Дил-дилдан ёғилди ҳашару хайрия.
Меъморлар куну тун ҳеч турмадилар бўш,
Аҳилликнинг фикри сочди йўлга зиё.
Тўқсон кун деганда муҳаббатдан битди —
Қанча — кўз-кўзлашга арзирли Дарвоза.
Эртакмас айтганим, ҳақиқатим ютди,
Кўнглимиз булоқнинг суви каби тоза.
Ушалган орзунинг илдизи чуқурдир,
Меҳру гиёси бор шу қутлуғ Ерда.
Қаддини кўтарган ундан олган қўрдир,
Боқийлик ёр бўлсин шундайин диёрда.
Ер шари сингари гумбазу ялтироқ —
Қафтимизда турар бахтимиз гултожи.
Ун икки юлдузу ҳилоллідир байроқ,
Ҳилнирар гўёки — Дарвозамиз тожи.
Саккиз миллион сўм сарфлади холисдан,
Баландга кўтарди хайрия туғини —
Акамиз Мақсудий келиб ҳориждан,
Покиза қалбининг берди чўғини.
Маъмуржон, Урайимжон, Усмонжонлар...
Сочган саҳоватлар кўнглимизда қолар.

Уларнинг рўйхати узундир қанчалар,
Бугун улар халқнинг раҳматини олар.
Бир нузли жилмайиб олисларга боққан
Юрт бошин сиймосин ҳар дил англасин,
Хушомад эмас бу, у ҳаммага ёққан,
Мадҳия навосин кенг жаҳон тингласин.
Муаллиф Аҳаджон бир ажойиб меъмор,
Ҳасанжон яратган қаддимизга хўп мос —
Устунлар турибди орзую ўйга хос,
Саминжон гишт териб, кийдиргандир
либос.

Муроду Коля оқ металллар безакчиси,
Мармарларни йўниш Аъзамжон иқтидори.
Жалолиддин нафис ганч санъатин соҳиби,
Сатторали Ҳайдар бош пудрат сардори.
Бир мактаб яратдик гўзаллик бобида,
Авлодлардан қолган руҳ андоза бўлиб,
Меҳру изланишу меҳнатдан обида —
Туғилди чиройли зўр овоза бўлиб,
Эрадан аввал ҳам айтилган бу ҳикмат:
Икки дарё ораси жаннатнинг ўзи.
Олтин узук бўлса яшнаётган диёр
Жило бўлиб турар Фарғонамиз — кўзи.
Улуғ шаҳидларга бир ёнда ёдгорлик,
Яна бир томони кенг боғу бўстондир.
Еру кўкка боқиб, кўзида бедорлик —
Меҳмон таърифига мунтазир мезбондир.
Ватаним рамзида бахтим даракчиси —
Ҳумо қушим, парвозга сен ёзибсан қанот.
Эл бахту иқболин толмас етакчиси.
Халқ ичида юриб ўтказар мулоқот.
Сизни деб, мени деб ўзидан кечган у,
Унда чексиз меҳру ақлу идроку тоқат.
Қанча чигалларни, ким билмас, ечган у.
Ошириб айтяпти десалар мобода —
Дейман майдалардан чиқади майда гап.
Довруғин ёйяпти оламга шабода —
Бу узоқ-яқиндан келган қайноқ садо.
Тарихда кўп бўлган бундайн андоза,
Ахир, билар кимки, дили бўлса тоза.
Ўзгача кайфият, ўзгача руҳдамиз,
Дарвозамиз энди жаҳонга овоза.
Туркий тилимизни якқалам этганлар
Навойи бобомиз беш юз йил нарида,
Ватанни шарафлаб орзуга етганлар...

Энг сўнгги юз эллик йилнинг қаърида!
Дил ичига тўқдик кўзимиз ёшини.
Жуда узоқ депсиб эл эрку бардошини
Қуллуқ этиб туриш йўлига бошлашди.
Элим тошдан тошга кўп урди бошини:
Руҳимизни роса эзгилаб ташлашди.
Темирга айланиш ҳам бошланган эди,
Четга ошкор нарса бизларга бўлди сир.
Кўзимиз, дилимиз очиқ ахир бугун,
Энди алдовларга бўлмайди ҳеч асир.
Бирлаштирди бизни улуг Президентимиз,
Қўлимиздан тутди МУСТАҚИЛЛИК йўли.
Ҳалол меҳнат билан чиндан бўлди баланд —
Ишчию деҳқону зиёлининг қўли.
Эзгу озодликка таъзимда бошимиз,
Ёруғ кун бағрида элимиз кўнгли тўқ.
Янги зафарларга эй, Сиз сарбонимиз,
Бошлай беринг бизни! Ортга қайтиш йўқ!

МАНГУЛИК ТИЛАЙМИЗ

Минг тўққиз юз тўқсон биринчи йилнинг
Биринчи сентябри — ҳамиша дилнинг —
Тўрисида турар рўшнолик бўлиб,
Орзуси ёғдуга чўмилди элнинг.
Улкан дарёларга қўшилган ирмоқ
Йўл олди денгизу уммонлар томон.
Бизга насиб этди қаторда турмоқ,
Ўзгарди онгимиз, ўзгарди замон.
Байроғимиз бугун ҳилпирар, ана,
Жаҳон байроқлари билан ёнма-ён.
Ажралган тақдирлар бирлашди яна,
Энди сира ўчма, ён, чироғим, ён.
Авлодларнинг руҳи биз билан бирга,
Эркимиз ОТАдир, эркимиз ОНА.
Кимни қучиб, кимни ҳаяжонга солмас
Туркий юртга насиб этган тантана.
Асрларнинг бағридан келяпти даъват,
Ҳаёт йўлимиз ҳам тушяпти изга.
Ватаннинг байроғи, рамзи, қомуси,
Мадҳия, ҳаммаси муқаддас бизга.
Истиқлол тақдири ишончли қўлда,
Энди ўзгармас бу — табиий саҳна.
Яхшилар бир-бирин топиб олишган,

Душманлар орага соломас раҳна.
Арзу илтижомиз етди Худога,
Халқимиз Ватанга жонини тиккан.
Бизни одам қилиб, қаторга қўшди —
Мангулик тилаймиз МУСТАҚИЛЛИККА.

ЎТМИШНИ ЭСЛАШ

Шу куннинг қадрига етмоқлик учун,
Ўтмишни эсласак, бўлар кифоя.
Қандай кун кечирган боболаримиз,
Ўйласак ўйга ҳам солади соя.
Қўлимиздан асрий қишан ечилди,
Ватанимиз шаъни бўлди мадҳия.
Муталу Абдулло яратган қўшиқ,
Сочди гўё дилу кўзларга зиё.
Шундайин қувончда тўламиз ўйга,
Эслаймиз кечаги кунларимизни.
Юракнию баъзан тилни йўқотиб,
Йўлдан адаштирган тунларимизни.
Ўша эгдан тирноқ ажралган йиллар
Қадру бойликлар кетди — сув текин.
Ҳатто ўзимизнинг кўздан яшириб,
Дину диёнатни сақладик лекин.
Беркилди боболар юрган қутлуғ йўл,
Топталди мадраса, карвонсаройлар,
Қўрғон, дарвозадан қолмади нишон,
Ҳалол бойлик йиғиб судланди бойлар.
Ўқимадик «Зижи Кўрагоний»ни,
Бунга ўзимизу юлдузлар гувоҳ,
Буюк Темур бобом бўлди бегона,
Қораланди дину имону... э, воҳ!
Таъқиқланди Яссавийнинг каломи,
Машраб номи бўлди ҳатто девона.
«Озодлик» деганлар этилди қатл.
Халқ фарзанди халққа душман дейилди,
Келгинди олдида дудуқланди тил?
Қанд каби шимилди бору йўғимиз,
Мажбур бўлдик ўзни бахтли дейишга.
«Ўзбеклар иши»ни ков-ков қилгани
Гдлянү Иванов бош бўлди ишга.
Дили саҳоватга тўла бўлган халқ
Кўрсатди ўзининг зўр бардошини.
Жонажон Рашидов шаънини оқлаб,
Сотқину қитмирнинг эгди бошини.

Йўлдош Сулаймон

Шоир ва ёзувчи Йўлдош Сулаймон 1935 йили Қўқон шаҳрига яқин Ойдинбулоқ қишлоғида туғилди. Унинг кичкинтойларга бағишланган «Биз саяҳатчилармиз», «Ҳамма ҳавас қилади», «Раҳима-чи, ваҳимачи», «Мен отамни ўйласам», «Мен — биринчи муаллим», «Ҳозир ёшим олтида» номли шеърини китоблари, очерк ва ҳикоялардан иборат «Даъватингни эшитяпман, ҳаёт», «Катта йўлга чиққунча», «Боболар қалби», «Сен — менинг қуёшимсан» тўпламлари, «Боқий умр», «Жалада қолган гул», «Номсиз юлдузлар» сингари ҳужжатли қиссалари, «Авлодлар», «Муҳаббат» номли қиссалари, «Субҳидам» ва «Вафо» романлари адабий жамоатчиликка яхши таниш.

МУҲАББАТ ОЛОВИ

*Фаргона водийсининг тўнғич «Коммуна»
(ҳозирги «Олтин водий») рўзномаси ва
устозларимга бағишлайман.*

Эллигимни элаган Вақт,
Утдан ўтга қалаган Вақт,
Кунларимни талаган Вақт...
Йилларимни элаган Вақт...

Ўзинг гапир...

Қолдирма сир —

Ҳаммасини айт:

Мени бир он тарк этдимми Муҳаббат?

Севиб сира унутдимми газетамни?

Қайнаб-қайнаб тошишларим ёки камми?

Мен гўдакни папалаган ўз онамни...

Севиб-севиб ардоқлашдан ҳоридимми?

Ё яхшилар дили мендан оғридими?

Газетада қайралган дўст қаламимни,

Журналистлик,

ёзувчилик оламимни -

Бир дақиқа хаёлимдан кўтардимми,

Охири йўқ курашлардан толиқдимми?

Ё тузин еб ўзига

ҳовлиқдимми?

Айта қол, айт,

Етди фурсат,
Етмишида янада яшарганим,
Кўзларимнинг гавҳарига яширганим —
Соф газетам,
Пок газетам,
Эллигини Вақт элаган
Гўдагингга боқ, газетам,
Боққин, онам,

Йўлдошингман,
Уша эски «бебошинг» ман,
Ёмонларга ёмонингман,
Яхшиларга ювошингман.
Ярим аср яшасам ҳам
Кучга тўлган ёшингман.
Сен — Газетам,
Жоним онам..
Далли ўғлинг
Йиғлаб-қулиб,
Таъзим қилиб,
Қуллуқ қилиб
Нақ

йигирма

етти йиллик

Нонинг учун,
Тузинг учун,
Гоҳ сал совуқ,

гоҳи иссиқ

«Сен»инг учун,
«Сиз»инг учун

Энди сўзлай...

Дилим бўзлаб
Эслай аввал Устозларни...
Қулоғимда янграб турган
Энг меҳрли овозларни...
Ҳа, газетам,
Оқил,

доном,

Менинг умрим сенда ўтди...
Бўғзимга тўлиб кетди
Азиз номлар
Лазиз номлар...
Мана улар —
Ҳурмат билан

ўтай санаб,

Соғинчлардан бағрим қонаб:

Ҳайқириқлар кўнглим тўлдирар,
Унга дош беролмай кимлар гўлдирар.
Уни ўйлаш ҳамиша илҳомим ёзи,
Устоз Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий...
Улуғлар улуғи Абдулла Қаҳҳор,
Оқ кўнгилга шуур,

қитмирга қаҳр!

Яна Шариф Ризо,

Собир Абдулла

Ҳамиша биз билан,

руҳлари қўллар!

Улар мангу ўзгармайди постида —

Ана, қара оёқларин остида

Топталиб туради

адоват,

риё!

Газетам, сен булбули гўём!

Сенга нафас берган бари донишлар

Қуёш каби бағримизга сочар зиё.

Сен бўлсанг, эҳ —

Руҳимдаги гулларимни юлиб кетдинг,

Яхшиликнинг юрагини тилиб кетдинг —

На руҳимни, на шафқатни билмаган Вақт,

Муҳаббатни билмаган Вақт,

Муҳаббатни билмаган Вақт...

Ҳа, билмайсан,

Туноҳларинг учун сира

тавба қилиб йиқилмайсан.

Чўкмайсан тиз..

Эссиз, эссиз...

Йўқ, дейсанми?

Қани унда бер-чи топиб —

Йўқотган у азизларим келсин чопиб

«Коммуна»нинг,

Чин онамнинг

қучоғига...

Гўдакдай пок

Уйлари оқ

Жалол Машрабий,

Заҳматқаш, таржимон Аҳмаджон Ёқуб,

Қаёқларга кетдилар оқиб!

Қаҳри қаттиқ,

Меҳри ортиқ

Ким эди, шошма —

Ўзимизнинг Шерали Тошмат,

Уни топиб бер-чи менга, Вақт...
Яхшиларга шерик,
Манманларга керик,
Ёмонларга золим

Аҳмаджон Олим,

Уни топиб бер-чи менга, Вақт...
Ҳамиша улуғим,
Қадами қутлуғим,
Сўзлари зар

Абдулла Мирза

Саҳоватда заминим,
Армоним бугун.
Қалам тутганимда дармоним бугун,
Қани, топиб бер-чи менга, Вақт...
Мен соғинган «виговор»¹ ни
Беҳос олдириб қўйганим — дурни —
Очиқ дил,

ҳазилкаш

Ҳожимат Қодирни.

Қани топиб бер-чи менга, Вақт...
Юсуфжон Каримов,

Юсуфжон Дадажон,

Газетачи шогирдларга жонажон.
Раҳмон Мавлон,

Умарали Ибодин

Орада йўқ, хаёлда ёди!
Оҳ, уларни топмайсан сен,
Оғриқларга бирор малҳам
ёпмайсан сен —

Муҳаббатни билмаган Вақт,
Муҳаббатни билмаган Вақт...
Лекин, барибир

ўзинг гапир,
қолдирма кир.

Дил тўрида тутдим доим
газетамни,

Дардларимни ўзига олган,
юзига олган,
кўзига олган,

Мен суйган оламни...
Ҳалол сўзим
Айтай ўзим:

¹ Лақаб маъносида

Йўқдир таънам,
Нақ йигирма
етти йилим
Дарё бўлиб
Қучоғингдан оқиб ўтди,
Бир шогирддай бир чироқни
ёқиб ўтдим!

Кўз нуримни
фақат сенга
силқиб ўтдим...

Майда-чуйда гийбатларга
Қўлларимни силқиб ўтдим...
Сенга мендек фарзанд бўлган,
дилбанд бўлган

Яхшиларни йўқотганда,
Тақдир заҳар ўқ отганда
Қаттиқ-қаттиқ йиғладим ҳам,
Жонни ёмон тигладим ҳам...
Сен эшитдинг кулгумни ҳам,
қаҳқаҳамни.

Бу дунёда Қувонч енгсин дедим гамни.
Майда гамга енгилганлар тингласин деб,
Қаҳқаҳа ҳам курашлигин англасин деб,
Қаттиқ-қаттиқ кулдим мен,
Қотиб- қотиб кулдим мен.
Йиғлаб-кулиб яшадим мен ўзинг билан,
Бағринг тўла сўзинг билан.
Сендан айру қолсам бир кун,
Мнинг йил каби ўтар бир тун...
Тонг оттириб ҳовлигамас,
Ёримгамас, боламгамас,
Сен томонга чопганим чин,
Етиб ором топганим чин.
Ёрим,
Болам,
Газетам,
Мен топинган олам, газетам,
Меҳрибон, мунис онам.
Агар сендан йироқдаман,
Билки, демак, фироқдаман.
Сен томонга узатиб қўл,
Етай дея босарман йўл.
Юраман сен — Ҳалолликка,
Қаддимни роз тутиб, тикка.
Эшит яна ўғлинг Йўлдош гапларини:

Фазилатим очиб,
ёпдинг айбларимни.
Вужудимга меҳр бўлиб қўйилдинг сен,
Юрагимга битик тошдай ўйилдинг сен.
Шоир боланг жони сенда,

шони сенда,

Ошу тузи,

тишлаб қўйган нони сенда.

Етмишида етилганим, омон бўлгин,
Ёмонларга минг йилда ҳам ёмон бўлгин.
Қучоғингдан тўлиб-тўлиб

дарё бўлиб,

Яхшиликлар оқиб турсин.

Ноҳалоллар,

нобакорлар

сендан доим қўрқиб турсин.

Ҳақиқатнинг,

Ҳалолликнинг жарчиси бўл,

Онамга,

Боламга,

Ерда бор одамга,

Ёримга,

Толиққан даламга,

Қирқ қилга осилган

Оламга

Қучоғингдан тўлиб-тўлиб,

дарё бўлиб

Яхшиликлар оқиб турсин,

Муҳаббатнинг оловини ёқиб турсин!

Охунжон Ҳақимов

1935 йилда Фарғона туманидаги Лоғон қишлоғида таваллуд топган. 1956 йилда Фарғона педагогика институтини тамомлаб, вилоят газетаси «Коммуна»да, «Ўзбекистон овози» рўномаларида адабий ходим, бўлим мудир, вилоят мухбири вазифаларида ишлаган.

Қўшиқчи шоир сифатида ардоқли бўлган Охунжон Ҳақимовнинг 20 дан зиёд китоблари чоп этилган. «Илҳом водийси», «Сени қуёш дедим», «Фарғона рубойиси», «Баҳор экан-да», «Лирика», «Достонлар», «Ушал кун келур», «Тафаккур боқий», «Кўзларингни ўзи қора» каби шеърий тўпламлари ўқувчиларга яхши таниш.

КУЗЛАР

Шаҳлоланиб, бердингиз руҳимга қанот, кўзлар,
Жонсизга ҳам эҳтимол бергайсиз ҳаёт, кўзлар,
Кўзларим сизни гирён излаган чоғ қочарсиз,
Ўзни ўзга кўзлардан айлаб эҳтиёт, кўзлар...
Сеҳрингиз мени буткул асиру банд айлади,
Сиз қаро қароқмисиз ё айёр сайёд, кўзлар?
Мен ғойибдан саодат бирла толе кутмасман,
Кутадирман биргина сиздан илтифот, кўзлар...
Оҳларим етмас эса, жабрингиз битмас эса,
Кетарман бу жаҳондан солганимча дод, кўзлар!
Мен ошиқи шайдодан қутилмоқни айламанг,
Борарман сизни излаб Чин бирла Ҳирот, кўзлар!
Бизга сузгун боқишлар келар онни кутарга
Топа билгай Охунжон ўзида сабот, кўзлар!

СОЧИНГНИ БЕЛГА ТАШЛА

Бу оламда зулфингга тенг келар чирой йўқдир,
Сочларинг тўлқинидек тўлқин урар сой йўқдир,
Етти иқлимда бундай чирой ҳойнаҳой йўқдир,
Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Сунбул-сунбул сочларинг мавжланиб тўлқин урсин,
 Сендек барно кўркини жумлаи жаҳон кўрсин,
 Атрофингда шайдолар минг айланиб — ўргилсин,
 Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Давраларга оро бер юлдуз мисоли ёниб,
 Селкилласин белинга кокилларинг тўлғониб,
 Шамшодлар ҳам қаддингга боқсинлар қониб-қониб,
 Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Сенга айтар бул сўзим на эртақ, на ривоят,
 Қиз болага кокил ҳам яратгандан иноят,
 Қўлингга қайчи олма, қилма унга хиёнат,
 Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Чиройингга шерикдир ўшал қирқта кокилинг,
 Қирқта кокилинг учун қирқ йигит бўлсин қулинг.
 Шайдолар ила тўлсин, дилоро, ўнгу сўлинг,
 Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Ҳажрингда юрганларни, майли, ёндир беомон,
 Гул фаслига етгунча булбул ҳам бўлур гирён,
 Сенга ҳоқи по бўлиб, ёлборадир Охунжон,
 Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

ТАШЛАМАС КЎЗ ҚИРЛАРИН

Ул малаксиймо санам
 ҳеч кимга бермай сирларин,
 Ўтадирлар биз томонга ташламай
 кўз қирларин.
 Қоладирман ортларидан
 мафтуну мажнуннамо
 Уйнатурлар зулфлари шўх
 тортқилаб бир-бирларин.
 Ўтадирлар, кетадирлар
 ҳолимиздан беҳабар
 Гоҳи-гоҳи бир кулимсиб,
 отиб мужгон тийрларин.
 Теграсида урмагай чарх
 мен каби парвона ҳам
 Ёки кўнгли яйрагайми
 хор этиб асирларин...

«Эгма қошинг қош эмас, шамшир»
десам, кўз ўйнатиб
«Сендек ошиқларни, дейди,
бергуси таъзирларин».
Сен, Охунжон, шўх қароқлар
оташида, майли, ён,
Ҳар куни босгил юзингга
эгма қўш шамширларин...

ҒАМЗАНГИЗ БУНЧА ШИРИН...

Бошингизда ялтираб
ял-ял ёнодир дурралар,
Кўзларингиз остини
маскан тутибдир сурмалар.
Сурмали мастона кўзларга
тикилсам энтикиб
Қора қошлар чимрилур
учмоққа шайдек турналар...
Ғамзангиз ҳам, зардангиз ҳам
бунча ширин бўлмаса,
Кўксим ичра ўт ёниб,
жонимда роҳат ўрмалар.
Бир пари пайкар либосига
дея бўлдим асир,
Бўйингизни беҳаёларча
қучибдир бурмалар...
Зулфларингиз бунча шўху
бунчалар бебош экан,
Қўзиб рашкимни дамо дам
белингизга чирмалар...
Воҳ-воҳ, зулфу яқонинг
имтиёзи бизда йўқ,
Шу ўкинч бирла алам
бағримни тинмай тирналар.
Мен адо бўлсам мободо
ул Охунжон қотили
Бағритош битта қаламқош
деб билингиз, жўралар!..

Абдулфаттоҳ Ҳожихонов

Абдулфаттоҳ Ҳожихонов — Оқариқ қишлоғидаги аҳли илмлардан бири. 1909 йилда Тошлоқ туманидаги Найзақайрағоч қишлоғида таваллуд топган. Бу отахонимиз давраларнинг фазлигини эмас, ҳам ҳофизи, ҳам шoirидир. Қарийб эллик йилдирки, бадиий ижод билан ҳам шуғулланади. Шеърлари илк бор chop этилмоқда.

БУ САВДО

Нола қилсам дилбарим чиқди кулиб маъвосидан,
Арзи ҳолим сўзладим ҳам гайрилар ғаввосидан.

Илтифот айлаб деди кўнглингни қилма беқарор,
Сўзларига жон тасаддуқ лабларин анфосидан.

Ул санам сарви ниҳолига бўлибман интизор,
Мен сари этсин хиромон қомати зебосидан.

Мубтало бўлдим анинг ишқи муҳаббат домига,
Менга ҳам этсин насими зулфининг савдосидан.

Барқ уриб кўкси кўнгил мулкин мусаҳҳар айлади,
Сийнаи соқиди бир жуфт фуққай аълосидан.

Васлида юз нози неъмат бир-биридан дур лазиз
Барчасидан мўътабар ул гунҷай раъносидан.

Нотавондурман, умиди борми дардимга илож,
Бошима тушди бу савдо душманам даъвосидан.

МУВАШШАҲ

Ҳолима раҳм айласин, мен хаста, луқмоним ўзи,
Ўзгадан йўқдур илож, дардимга дармоним ўзи.

Айланиб атрофида булбул каби қилсам наво,
Гунҷаси қилса табассум, боғи бўстоним ўзи.

Жисми жоним ўртаниб бағрим куяр, билмас нигор,
Васли гулзориға меҳмон қилса жононим ўзи.

Айланиб оламини кездим, кўрмадим бундай санам,
Жаннатул маъвода танҳо ҳури ғилмоним ўзи.

Лабларидан май ичиб кайф айлайин шому сабо,
Охири бўйнимга қўл солганда маржоним ўзи.

Хатти холи зулфи торига мани банд айлаган
Бахти гулзоримда битган садда райҳоним ўзи.

Орази гулгун жамолидин манга қилсин карам,
Лутфи эҳсон бобида ҳотам сифат шоҳим ўзи.

Номини ҳар мисралар бошига тож этдим уни,
Билмасин ағёрлар, билсин дилоромим ўзи.

УЛ ПАРИ

Ул пари ақлим олиб ўзимни ҳайрон айлади,
Жисми жоним куйдириб бағримни бир ён айлади.

Ишва бирла ҳар томонга силкиниб товус каби,
Қоматини боғ аро ичра намоён айлади.

Ханжари киприкларин, қоши камонидан отиб,
Наргиси шаҳлоларин менга мастон айлади.

Кўп эрур ошиқлари, йўқдир манингдек воласи,
Васлидан ҳусни закотин кимга эҳсон айлади.

Учрашиб хобимда ёримга тавалло айласам,
Уялиб ерга боқиб, оҳиста хандон айлади.

Илтижо айлаб висоли боғига қўйсам қадам,
Васли гулзорин очиб бир кеча меҳмон айлади.

Ғунчаи раънолари оҳиста баргини ёзиб,
Булбули шўъридадурман мунча нолон айлади.

Номалар ёздим умиди келмади андин жавоб,
Тўсдилар йўлни рақиблар, бизни сарсон айлади.

УЙҒОНСИН

Очилмиш лолаи гуллар, мани бўстоним уйғонсин,
Нисор айлай бу жонимни, кўриб гулзорим уйғонсин.

Руҳи хўбин кўриб бир йўл давосиз дардга учрабман,
Лаби лаъли шириндир, pistaи хандоним уйғонсин.

Муяссар бўлмади ҳаргиз висоли бир дами асло,
Қоронғуда қолибман, равшани анворим уйғонсин.

Тараҳхум айласин дилбар ғариби ошиқи зора,
Машаққатлар чекиб келдим, қадрдон ёрим уйғонсин.

Жамолин иштиёқида сомондек сарғаюр рўйим,
Ажаб зебо қалам қош, кўзлари хуморим уйғонсин.

Мани дардим зиёд ўлди, юракда қолмади тоқат,
Табассум бирла шод этгон зеҳи дилдорим уйғонсин.

Манга нози фироқ айлаб отар мужгон ўқин ҳар дам,
Отиб кўксин яро қилган ўшал сайёдим уйғонсин.

Вафосиз ваъдани излаб келибдур ошиқи зори,
Ушал кун ваъда қилган бир париваш жоним уйғонсин.

Мабодо уйқудан турса жамолин партави тушгай,
Умиди ҳолини сўргай, мани султоним уйғонсин.

Матлуба Деҳқон қизи

1948 йилда Олтиариқ туманидаги Файзиобод қишлоғида таваллуд топган. 1970 йилда Фарғона Давлат муаллимлик олийгоҳини тамамлаб, узоқ йиллар вилоят рўзномасида ишлади. Ҳозир Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг Фарғона бўлимида адабий маслаҳатчи бўлиб ишламоқда. Шеър ва ҳикоялари «Гулдаста», «Ёшлик — 3» тўпламларида chop этилган. «Қорачиқ» шеърлар тўплами нашрдан чиқиш арафасида.

ИШҚҶА ТАШНАМИ-Я ШУНЧАЛАР ОДАМ...

Саккизликлар

* * *

Кўксимдан итариб сени ҳар сафар,
Узоқ-узоқларга, олисга отдим,
Биламан, нурафшон бўлмас кунларим,
Биламан, кемтиқдир сенсиз ҳаётим.

Сен-чи, қуёш каби меҳрибон, қайноқ,
Муз қотса бу дилим, келасан етиб.
Яна нигоҳингда минг йиллик ардоқ,
Яна ишқ тутасан қаҳримдан ўтиб...

* * *

Сочларинг — қўнғироқ, жаранглаб
Чақириб олади боримни.
Ногаҳон чертади сездирмай,
Бу нозик кўнглимининг торини.

Қизганиб ҳар битта толасин,
Туташар кўзимнинг чўғлари,
Вужудга аланга кетади,
Ёнади хаёлнинг боғлари...

* * *

Роҳатлар қиламан, синайман сени,
Қийноқ дарёсига отиб юбориб,
Чўкиб бораётсанг, қон-қон йиғлайман,
Қутқариб оламан кўз ёшга қориб.

Асло тугамади бу азоб, савдо,
Сен ҳам чарчамадинг, мен ҳам толмадим,
Оҳ, энди қўлласин билгувчи худо,
Ишққа ташнами-я шунчалар одам!

* * *

Тақдир — бу, ёнингдан кетмоғим шартди,
Ё Оллоҳ! Тоғдай куч ато эт менга,
«Қайтмасман, сен унга фақат омад бер»,
Яна ёлбораман ишққа — имонга.

Кўнглим тегирмоннинг тоши остида,
Омон чиқмоқлиги гумондан-гумон,
Азизим, кўнгил уз, энди излама,
Қара, сатрим аро сачраб ётар қон...

* * *

Йўлимни шарт бурдим ўзга томонга,
Ортда қолаверди армоним, ишқим,
Гўё ханжар санчдим ўзим бу жонга,
Қонлар оқиб кетди шарқираб, силқиб.

Тамом... қутилдим деб ўйладим шодон,
Энди ҳеч ким мени қилолмас таъқиб.
Қарангки, барибир қонга ботганча,
Ишқ — қуёш чиқади кўксимдан балқиб...

* * *

Ожиз лаҳзаларда Сенга чопаман,
Қалбинг чўғларидан сўрайман ўтлар.
Ва ногоҳ қуш каби қанот қоқаман,
Дилим сайрай бошлар ишқий баётлар.

Тилагим: бир умр бор бўл, ҳаёт бўл,
Бу сахро йўлларда мен топган боғ бўл,
Бош эгма, кичрайма, илтижо қилма,
Азизим, мен учун сен фақат тоғ бўл.

* * *

Ўкинма, азизим, минг бор турланиб,
Минг бир қиёфада ёнингдан ўтсам,
Гоҳ булут, гоҳ ёмғир, гоҳ чақин чақиб,
Гоҳ қуёш мисоли чарақлаб кетсам.

Асли тенг тарозу дерлар дунёни,
Табиат шундай ҳис айлабди тортиқ.
Қаҳрим қанча кучли бўлса, билгилки,
Муҳаббатим Сенга шунчалар ортиқ.

* * *

Ақлли деб ўйлама, мен телбаман,
Ишқнинг кўчасида кезган дарбадар,
Бироқ, умрим совурмадим елга ман,
Сени севдим қуёш қадар, тонг қадар.

Ботиб кетдинг ҳар кун ўзга уфққа,
Оппоқ тонгим қаро тунга алмашди.
Ўкинмасман, олисда сен — юлдуз бор,
Кўнглим тўлди, нигоҳларим қамашди.

* * *

Шукрим, кўзимнинг ёшлари тинди,
Тумандай чекинди ожиз туришлар.
Маъюс нигоҳимга шуълалар инди,
Мангу ёр бўлмоқчи метин бардошлар.

Ниҳоят, ушалди интизор оҳим,
Пойимга тўкилди нури — зиёлар.
Оҳ, энди паноҳим — бир муҳаббат бор
Ва меники бўлган сен бор дунёда.

* * *

Сени кўзларимга суртмадим, аттанг,
Сен истаган Сўзни айтмадим, аттанг.
Қайсар бир қояга ўлтириб олиб,
Ўзим билганимдан қайтмадим, аттанг.

Кўнгил азобидан намахта бу жон,
Қайдасан, пойингни ўпмадим, аттанг.
Дуру жавоҳирим, давлатим-ку мўл,
Сендай бир малҳамни топмадим, аттанг.

* * *

Яна қадалади нигоҳим сенга,
Манглайингда — чизиқ, чеҳрангдир — маъюс.
Дарёдай бахш этсанг ўзингни кунга,
Наҳот сени енгди, жоним, чарчоқ ҳис.

Олов ташлайнми кўзинг чўғига
Кафтингга тутайми меҳрим булоғин.
Сени шодликларга қайтарармикин,
Менинг миҳаббатим, менинг ардоғим.

* * *

Куз қўшиқ айтяпти... ҳазин... бир мунгли...
Япроқларин тўкар «дув» этган шамол.
Бешафқат Вақтнинг гирдобларида,
Хавонга айланди не-не гулжамол.

Сочим оқармоқда қордек ҳар куни,
Қўй, энди муҳаббат тиланма, кўнгил.
Нетай, бажо бўлмас илтижоларим,
Ки ишқсиз қолган кун хазон бўлмай дил.

Мақсуда Эгамбердиева

1955 йилда Фарғона вилояти Фрунзе туманидаги Боғиш қишлоғида туғилган. 1977 йилда Тошкент Давлат Дорилфунунининг ўзбек филологияси куллиётини тамомлаган. 1978 йилда Ғафур Ғулом номидаги нашриётда «Гулбарг», 1980 йилда «Ёш гвардия» нашриётида «Мактуб», 1985 йилда Ғафур Ғулом номидаги нашриётда «Насиба» номли шеърый тўпламлари босилиб чиққан.

ШУ БАҲОР

Шу баҳор тутмади шафқатин дариф
Мендан юз ўгирган илҳом париси.
Тўлди-да бир мушкин ёмғирга борлиқ,
Етди димоғимга раънолар иси.

Замгори кўлдайин осмон беғубор,
Навбаҳор йўлига соғинчлар сочдим.
Майса бўлиб унган умидларим бор,
Телба тўлқинларга кеча сир очдим.

Куртаклар бағрига яширган маъво,
Маҳрига етарми олам-жаҳонлар?
Лойқа изни ювди мусаффо ҳаво,
Сармаст — сумалакка етишган жонлар.

Дошқозондан тошган сумалак недир?
— Қирларга ёйилган мунис бойчечак.
Момолар қалбида ўлмаган сурур,
Болаларга тубсиз, давомли эртак.

Бодом хосиятли тушин таъбири —
Ой кўйлакни тонгдан айлайди қабул.
Шабнамлар мўлтирар — тугайди сабри,
Муаттар тугунни очсин атиргул.

Эшитиб гулдирак нидоларини,
Ўзинг-чи, тополмай жилғалар гирён.
Гуллаган ўрикнинг новдаларини
Суртиб юзлариға, пичирлар осмон.

Кел — эй, кўҳна Наврўз, хўрсиниқ, наво,
Кишнаган тулпорлар, мушфиқ қалдирғоч.
Жафокаш ҳар кўнгил етишган сафо!
Муборак уйғонган ҳар гул, ҳар оғоч!

СЕНИ ЭСЛАБ

Негадир ҳаммаси бўлди тескари,
Мен сенимас, ҳа сен мени унутдинг.
Негадир, бошқача тус олди бари,
Ўзга ёр қўлини сен қандай тутдинг?

Йиллар кўпригидан ўтиб бораркан,
Тақдир ҳазилини тушунолмадим.
Бўш болишга, бериб тақдиримга тан,
Бошимни қўйдиму, кўз юмолмадим.

Дилдаги саноқсиз суратларингни
Ёқиб тугатолмас эскирмас алам,
Соғинсам меҳрибон суҳбатларингни,
Ўрнига ҳеч нима беролмас олам.

Изтироблар аро чиқмиш саводим,
Афсус, мактуб ёзсам, етмас ўтмишга.
Энди ўрганмоқдир ёлғиз муродим,
Ўз кўнглим ёнидан лоқайд ўтишга.

* * *

Ўкинчлар сеники, жуфти йўқ аёл,
Сен эса ҳеч кимнинг суянчи эмас.
Урик гулларидек тўкилган хаёл,
Сенинг бу файзи йўқ кулбангни севмас.

Аёлниг беори, эрнинг номарди
Сенга тиг санчишда иккиланмайди.
Сенинг ҳимоясиз, юпқа соянгга —
Юқаверар қувноқ жононлар гарди.

Шафқат сўраб турган дарду дилингни,
Кўзлардаги шубҳа эзиб қўяди.
Маккора саволлар қисар тилингни,
Бош урганинг девор «кулиб» қўяди.

Пешонангнинг ўзи қилмагач қарам,
Муҳаббатинг мулки қолгач беэга,
Онанг куяр, лекин истамасанг ҳам,
Санчилган тикансан ота уйига.

Кўзингдан тўкилган девона ёшлар,
Мадҳу сано айтар бенажотликка.
Аёвсиз нур билан ойлар, қуёшлар,
Бостириб киришар мулкингга тикка.

Йўл юриб, манзилга етолмайсан ҳеч,
Кўп бор алданасан, бир шарпа кутиб.
Борасан, кўзинг — ўт, қошларинг — қиллч,
Сендек қайсарни Ғам қўёлмас ютиб.

ЭЛИМГА

Боғи кўкармасин сени сотганинг,
Сени талаганлар итдан хор бўлсин.
Тухмат тошларини сенга отганинг,
Авлоду аждоди шармисор бўлсин.

Сени алдаганлар кул бўлсин куйиб...

Муҳаббат Иброҳим қизи

1950 йилда Марғилон шаҳрида туғилган. Олий маълумотни Тошкент Давлат дорилфунунининг журналистика куллийетида олган. 1970-йилдан буён матбуотда ишлайди. Вилоят «Олтин Водий» рўзномасида адабиёт ва санъат бўлимини бошқаради.

Илк ижод намуналари республика пионер ташкилотининг газетаси бўлган «Лекин учқуни»да 1962 йилда чоп этилган. Шундан буён вилоят, республика матбуотида қатнашиб келади. Қатор қўшиқлар муаллифи. 1975 йилда Москвада бўлиб ўтган ёш ижодкорларнинг Буниттифоқ семинари — кенгаши қатнашчиси.

АЗИЗ ОДАМЛАР

Дилимни чулғади ажиб бир туйғу,
Ҳисларим тебратиб мисли беланчак.
Секин тун қўйнига бекинди уйқу,
Сиз томон чорлади самовий чечак —
Азиз одамлар!..

Илҳом чашмасида ювиб юзимни,
Ояноқ тонг қўшигин куйлаганда най.
Ўтли нигоҳларга тикдим кўзимни,
Сизларни шарафлаб қуйилди оҳанг —
Азиз одамлар!..

Дунёда яшолмас ёлғиз ҳеч киши,
Одам бор — одамзод билан у тирик,
Митти юрагида олам ташвиши,
Шодлиги — шодлигим, дардимга шерик —
Азиз одамлар!..

ЯНА СЕНИ ЙЎҚЛАБ ҚЎЛИМДА ҚАЛАМ

Яна сени йўқлаб қўлимда қалам,
Яна сўроқлайди юрак қурмағур.
Яна дилгинамни ғижимлар алам,
Гарчи мен ўзимни тутсам-да мағур,
Сени сўроқлайди юрак қурмағур.

Анҳор бўйларидан излайман сени,
Хиёбон кўчадан ўтармисан ё?..
Тақдир йўлларидан излайман сени,
Иқболнинг тарк этиб кетармисан ё?..
Сени сўроқлайди юрагим танҳо!..

Олис юлдузларга боқсам тунлари,
Хуркак хаёлимда ёниқ кўзларинг.
Сен билан бахтиёр ўтган кунларим,
Шеър бўлиб қуйилар ширин сўзларинг,
Юрак сўроқлайди ёниқ кўзларинг.

Шунда қўлағимга тутади қалам,
Сеҳринг ҳарорати дилни этиб лол.
Зимдан юрагимни туртади алам,
Наҳот сўнгги сўзинг эди: «Яхши қол!»
Шундан юрак пора, тилим эса лол...

СОҒИНЧ

Шоҳимардон сойларида қалбим оқар,
Шовуллаган қўшиқлари дилга ёқар.
Ёниб турган юракларнинг навосими?
Қучгим келар муздек, салқин ҳавосини.

Тўйиб-тўйиб нафас олиб юрсак дейман,
Сой бўйида мушоира қурсак дейман...
Соғиндим-ку, ўша дилкаш давраларни,
Ҳаётимни бағишлаган каллаларни.

Сўз мулкининг меъморлари, келинг тезроқ,
Табиатнинг инъомлари сизга муштоқ.
Сайр этайлик Шоҳимардон боғларида,
Қўшиғимиз жарангласин тоғларида.

Келинг, устоз Ҳамза руҳин шод этайлик,
Қутлуғ номин қайта-қайта ёд этайлик...
Шоҳимардон сойларида қалбим оқар,
Шовуллаган қўшиқлари дилга ёқар.

МАДҲИЯ

*Алишер Навоий
таваллудининг 550 йиллигига*

Ассалом, табаррук Навоий бобо,
Таваллуд кунингиз муборак бўлсин!..
Руҳингиз қўлласин бизларни доим,
Мангу мозорингиз нур билан тўлсин!..

Бугун юртингизда катта тантана,
Шогирдлар қувончи бугун бир жаҳон.
Султони ўзингиз газал мулкининг,
Сизни шарафлайди замин у замон!..

Ижодингиз, бобо, ўзи бир мактаб,
Илм истаганлар олади таълим.
Бисотингиз тўла улуг ҳикматга,
Хазинангиз учун Сизга минг таъзим!

Не-не бойваччалар, ҳоким тўралар
Ҳар бир қадамингиз қилдилар таҳқир.
Ҳақиқат ўлмади!

Етиб муродга —
Якқалам қилдингиз халқингиз ахир.

Сабр-қаноатни ўргандим Сиздан,
Занжирбанд этсалар Шердай куйладим.
Буюк орзуларга йўғрилдим фақат,
Энг қийин дамларда Сизни ўйладим...

Менга мадад берди Сиздаги қудрат,
Шеърга тўкиб солдим дард, аламимни.
Аёвсиз курашлар бўлди майдонда,
Рақиб ололмади як қаламимни!..

Бугун топганимиз ўзимизники,
Шукрона айтамыз шеърда, дostonда.
Она тилингизда сўзлар халқингиз,
Бобожон, мустақил Ўзбекистонда!..

Барҳаёт сиймосиз, Навоий бобо,
Таваллуд кунингиз муборак бўлсин!
Руҳингиз қўлласин бизни илоҳо,
Мангу мозорингиз нур билан тўлсин!..

Ҳабиба Абдуҳакимова

«Булоқ кўз очди» (1985 йил), «Соғиниб яшайман» (1986 йил) номли жамоа тўпламларида шеърлари эълон қилинган, Пьесаси саҳналаштирилган.

ШИРУ ШАКАР

Ман хумори ишқи ту, зинҳор нест ҳожат ба май,
Майсиз сархушдирман, ишқ ила мафтун боқай.
Сўйи бўстон ёр, биё, ки рўйи гунгаро кушо,
Гулшанимда бўлмасанг, васлингни қайдан ахтарай.
Ошиқи девона шайдо волайи ҳайронаман,
Мен қолиб ирмоқлар ҳам минг усулда чалди най.
Нолаи афгон макун эй, булбули оташнафас.
Ёрнинг гуфторисиз, қайғуси такрор ўртагай.
Бандаи зори Ҳабиба, хоҳад иқболи сабоҳ,
Титратиб тоат риштасин, оҳ жонфизо оҳанг тузай.

АЛАНГА ТУШДИ

Аланга тушди жонимга, кел эй,
дарё ҳаёт истар,
Ҳаёлимнинг қуши банди,
ки учмоққа нажот истар.
Қанот қайда, сабот қайда, чекиндинг
не учун орзу,
Юрак тенди қаноатдан,
ки чексиз коинот истар.
Азал оташ насибидир,
муҳаббат чин табибидир,
Қалам асли ҳабибидир,
ҳароратли баён истар.
Неча жонни этиб шайдо.
наво базмида ул барно,
Очилмасми гули раъно,
кўнгил бир илтифот истар,
Хумор куйдирди бағримни,
баҳор тўйдирди бағримни,
Ҳабиба олди сабримни,
чаманлардан баёт истар.

РОШИДОНИМ

Сўзлари туркона тожик, тўтийи ширинзабон,
Рухсори тожикона, тарзи туркона равон.
Сен парилар саждагоҳи, дояси сен — онажон,
Рошидоним, Рошидоним, Рошидоним, Рошидон.
Майсадай пойингни ўндим, офитобим, бўл омон,
Боғларинг гулбашакар, сен чеҳраи гулгун нишон.
Минг чаманнинг булбули сендин сабоқ олгай ҳамон,
Рошидоним, Рошидоним, Рошидоним, Рошидон.
Писта қандак ўригининг шухрати кезгай жаҳон,
Кўзасида сув гулобу, соҳиби жаннатмакон.
Назми райҳон бўйини сочди Ҳабиба жонажон,
Рошидоним, Рошидоним, Рошидоним, Рошидон.

Мақсуда Эргашева

Мақсуда Эргашева — 1951 йилда Олтиариқ туманидаги Оқ бўйра қишлоғида таваллуд топган. У Фарғона Давлат муаллимлар олийгоҳини сиртдан тамомлаб, 19-мактабда муаллимлик қилмоқда. «Баҳорни излаб», «Эзгу сўз» шеъррий тўпламлари мухлисларга манзур бўлган.

УЙҒОН, БОЛАМ

Алла айтай ором тилаб,
Бутун жаҳон ухласин.
Моторларга бошин қўйиб
Учқур замон ухласин.
Ором олиб шаббодалар,
Жамики жон ухласин.
Фақатгина сен ухлама,
Сен ухлама, жон болам.
Уйғон, болам,

уйғон, болам,

уйғон, болам!

Сен ухласанг, боғларингдан
Қушлар учиб кетадир.
Хотирангдан авлодларинг
Ёди ўчиб кетадир.
Дарёларинг қуриб, сендан
Сувлар қочиб кетадир.
Сен ухлама, жоним болам,
Сен ухлама, жон болам,
Уйғон, болам,

уйғон, болам,

уйғон, болам!

Сен ухласанг, атрофингда
Ёғий мудом уйғоқдир.
Сени алдаб насибангга
Шерикликка муштоқдир.
Унда сенинг авлодларинг
Кўрган куни қийноқдир.
Сен ухлама, жоним болам,
Уйғон, болам,

уйғон, болам,

уйғон, болам!

Фарзандлари гофил элнинг
Имони ҳам ухлайди.
Ёмғир-қорлар ёғмай ўтар,
Осмони ҳам ухлайди.
Боғлар битмай, ўтлар унмай,
Имкони ҳам ухлайди.
Сен ухлама, жоним болам,
Сен ухлама, жон болам.
Уйғон, болам,

уйғон, болам,
уйғон, болам!

Сен ухласанг қизчаларнинг
Тугмалари узилгай.
Оталарнинг қони, она
Кўкрак сути бузилгай.
Жувонлари ўзин ёқиб,
Шоир дили эзилгай.
Сен ухлама, жоним болам,
Уйғон, болам,

уйғон, болам,
уйғон, болам!

Уйламагил, ёғий бизга
Ўзга элдан келадир.
Ҳар элнинг ҳам ўзи туққан
Хоинлари бўладир.
Ўздан агар чиқса бало
Қайдан даво бўладир?
Сен ухлама, жоним болам,
Уйғон, болам,

уйғон, болам,
уйғон, болам!!!

ҚУТЛОВ

Тошларнинг қатида ўсган митти гул,
Нозик япроқларинг муборак бўлсин.
Тириклик томига кўтариб чиққан
Яшил япроқларинг муборак бўлсин.
Чечакжон, миттижон, юр, мени бошла,
Борайлик Оролнинг тузликларига.
Бостириб кирайлик халқини сотган
Хоин юракларнинг музликларига.
Ҳар йили туғилар Ўзбекистонда

Ўттиз уч минг дона митти тепалик.
Чечакжон, кўтариб байроқларингни
Уларнинг бошига йиглаб борайлик.
Чечакжон, миттижон, қани, йўл бошла,
Бетон қасрларнинг ораларига.
Буюк оғасидан тил сўраб турган
Ўзбекнинг ўзбеги болаларига.
Чечакжон, миттижон, қутлуғ келибсан,
Кўзимга суртайин оёқларингни.
Бошимга кўтарай сени, чечакжон,
Шу яшил, шу митти байроқларингни.

КУРСИЛАР ПОЙИДА

Юмшоқ ўриндиқлар, баланд курсилар,
Билмадим, қандайин бордир сеҳрингиз.
Ерда, якандозда ўлтириб келган
Халқнинг фарзандларин тортди меҳрингиз.
Курсилар пойида меҳнат қилар эл,
Курсилар пойида чексиз далалар.
Баъзан лоқайдликдан ўксинади дил
Унинг жафосини тортса болалар.
Занжирбанд этилган сув омболарга,
Курсилар пойида Аму билан Сир,
Қиличдек ярқираб, мавжланиб эмас,
Ип каби эшилиб оқмоққа мажбур.
Оҳ тортар, оҳидан туз ёғар элга,
Ҳаёт томирлари қирқилган Орол.
Курсилар пойида ўзин ёқмоқда,
Бизлар фаришта деб топинган аёл.
Кўзингни очсанг-чи, саҳоватли халқ,
Ахир бу курсилар бекор берилмас.
Сен ҳали бу ёғоч курсилар учун
Юрак қонинг билан тўлайсан эваз.
Бировлар курси деб тилини сотди,
Бировлар курси деб сотди ватанни.
Парчалаб бурдалаб, узиб сотдилар,
Туркистон аталган буюк бир танни.
Бировлар курси деб бузиб ташлади
Боболар кўмилган мазорларини.
Айтгил, бу курсини қайга қўурсан,
Оёғинг остида замин йўқ ахир.
Кўзингни очсанг-чи, саҳоватли халқ,
Курсидан туш энди, Мовароуннаҳр...

Шокиржон Ҳакимов

Шокиржон Ҳакимов — ярим асрлик йўлни босиб ўтган қувалик ғазалхон шоирлардан бири. У тўшакка михлаб қўйган оғир дардни қалам билан енгаётган, қўшиқ бўлиб таралаётган ғазаллари билан мухлисларни қувонтириб келаётган қаламкашдир. Унинг «Висол» ҳамда «Ҳилол» ғазаллар тўплами мухлислар қўлига етиб борган.

КЕЛГУНИНГЧА

Этар жабру жафолар келгунигча,
Этар кибру ҳаволар келгунигча.

Муғанний созидек нола этарман,
Чиқаргайман садолар келгунигча.

Етибман, хастаман, ҳатто табиблар
Тополмаслар шифолар келгунигча.

Ҳақиқат ахтарар фикру хаёлим,
Кўпаймоқда хатолар келгунигча.

Кўл очкайман, омонликлар тиларман,
Саҳарларда дуолар келгунигча,

Келмасанг, андуҳ ила ғамлар билан
Бўлар қаддим дутоллар келгунигча.

Унутма Шокирингни, бахтиёр эт,
Умиду илтижолар келгунигча.

УМИДВОРМАН

Етай деб яхши соатда висолингдан умидворман,
Вужудинг сарви озоди камолингдан умидворман.

Кўриб узлатдаги ҳолим, дариғо, раҳм айларсан,
Чароғон ҳолати ҳусни жамолингдан умидворман.

Кулиб остонадан келсанг бошим осмонга етмасму,
Яшил ранг дуррага ҳамдам ҳилолингдан умидворман.

Насими навбаҳор бўйи муаттар айласин хонам,
Фароғат бергувчи дилга шамолингдан умидворман.

Варақлаб дам-бадам Шокир китобин янги бобини,
Муҳаббатдан гапир, андоғ саволингдан умидворман.

БАЁН ЭТГИЛ

Ниҳон сирингни энди очгину бир-бир аён этгил,
Билай моҳиятингни, барчасин аста баён этгил.

Ёниб турган юракларга фироқинг чўғини ташлаб,
Яна қандай жариманг бўлса кўрсат, имтиҳон этгил.

Сени ишқингда куймоқлик менга айни саодатдур,
Тутатгил новдадек бағрим, танамни устихон этгил,

Бари ҳукмингдадур, турли ҳаводисларга қондурсан,
Бўлак таъмир этарман, боғларим майли хазон этгил.

Маломат тошини ҳар ким отар бўлса мени кўрсат,
Очиб чоки гирибоним жафоларга нишон этгил.

Уларку қанчадан-қанча шикасталик касбига моҳир,
Уларнинг олдида меҳру висолинг соябон этгил.

Мусаффо оразинг очсанг очилгай бахту иқболинг,
Бировга қўйма Шокирни, ўзингни меҳрибон этгил.

САЗОВОРМАН

Ажаб илҳомли онимда хаёлотга сазоворман,
Этарман беқанот парвоз самовотга сазоворман.

Ғазал уммонида роввосману дурларга ошуфта,
Терарман гуҳ мухаммас, гоҳ мусаллотга сазоворман.

Ўзимни арши аълода фазогир ҳис этиб гоҳо,
Ва ҳатто ой билан унда мулоқотга сазоворман.

Қўлимга тор олиб машқ айласам хиргойи овозда,
Баёту, Гирияю Шаҳноз, Муножотга сазоворман.

Агар шеъримни ҳофизлар майин овозда куйлашса,
Ушал онда ўзимга зўр мукофотга сазоворман.

Берар Шокирга илҳомлар элимни ҳурлиги чексиз,
Тўкис доруломонлик бор музофотга сазоворман.

Анвар Юнусов

Анвар Юнусов — 1938 йилда Қўқон шаҳрида туғилган. Олий маълумотли. Тошкент автомобиль йўллари институтини тугатган.

Шеърлари 1960 йилдан маҳаллий ва республика матбуотида мунтазам босилиб келади.

Анвар Юнусов «Менинг қора кўзлим», «Оқ дола» шеърий тўпламлар муаллифи.

ҲАҚИҚАТ

Оҳ, нечун сўзладим дардимни карга,
Кўксемга санчилаган армондур, тирмас.
Юзлаб фирибгарлар сиққан шаҳарга,
Токай, ёлғизгина ҳақиқат сиғмас.

Ғаним қўл кўтарса чўкиб кетмас тоғ.
Зеро юлдузларни этиб бўлмас нарқ.
Баъзилар тилида сақинсан эй, воҳ,
О, менинг бағримда жоним бўлган ҳақ!

Нур сўнди қалбимнинг бир бўлагига,
Ёлгонлар зарбидан шикаста асаб.
Баланд биноларнинг тор йўлагига,
Ўмонлар сотилди, сотилди мансаб.

Шарт эмас қуёшни айламоқ таъриф,
Қайда чарақласа соялар кулдур,
Бироқ, қарагандим бошим кўтариб,
Кимлар бошлиғига, ким зарга қулдур.

Беркилиб қолмагин, умидим йўли,
Ҳайқириб эртақдан чиқиб кел, ботир,
Бўйнида қуриган дарёлар қўли,
Онажоним Орол жон бераётир!

О, нечун сўзладим дардимни карга...

КУНЛАР СОВИБ ҚОЛДИ...

Босиб келди қадим шаҳарга -
бағри хазон — кўзакнинг дарди.
Хиёбонлар кўмилди зарга,
юрагимда фасл ўзгарди.
Кунлар совиб қолди, дилбарим.

Шамолларнинг кафтида кеча,
бешикдайн тебранди Қўқон.
Эшигимни қоқди бир қизча,
атргулдек нозик ҳаяжон.
Кунлар совиб қолди, дилбарим.

Туман тушди, оқшом-симоб ранг,
Йўлларимга қулади оғир.
Мен қуёшга интизор бир тонг,
томчилади ойнамга ёмғир.
Кунлар совиб қолди, дилбарим.

Кенгликларга қор ёғар бу пайт,
ғиллич тутиб кезиб юрар қиш.
Бориб уйғоқ дарахтларга айт,
ухласчилар кўриб яшил туш.
Кунлар совиб қолди, дилбарим.

Яхлаб ётар бу кеч дала, қир,
баҳоргача тилайман бардош.
Севмоғингга мени ишонтир,
музламасин кўксимда Қуёш.
Кунлар совиб қолди, дилбарим!..

АБДУЛЛА ҚАҲҲОР ХАЕЛИ

Атиргулларимни уйғот, эй шамол,
Муаттар ҳавога тўлсин боғларим.
Она тилим — боғим, билмасдан завол,
Минг йил яшашингга умид боғладим.

Ёзмоқ — қонимдаги уйғоқ ғалаён,
Аждодлар руҳидан топмоқлик хабар.
Осмон чиқиб борар минбарга ёлғон,
Ҳақиқат тиллари тугилган Бабар.

Не учун қабоҳат тантана қура,
Яшириб ётурсан, дунё, не сирни?
Ҳамон давраларда шеър ўқиб юрар
Кеча ўлдирганлар Усмон Носирни.

Нуру саодат бер, қудрат бер, ҳаёт,
Шуур бер, фарқлашга қорадан оқни.
Халқ суянса тоғман дегувчи ҳар зот,
Тоғ бўлиб босмасин муқаддас халқни.

Деҳқонни куйдирса саратон, саҳро,
Балки бир пиёла сув тутмадим мен.
Гавҳар донасидек тупроқлар аро,
Увол ётган халқни унутмадим мен.

Мунгли толеимсан, дардимсан Ватан,
Зеро, ўтмишингдан қилмасман номус.
Жанггоҳлар ўтида ёниб, куймаган
Очунда бир халқсан мисоли қақнус!

УСМОН НОСИР СУЗИ

Остонамга қўймадинг қадам,
Минг йил бўлди сени кутаман.
Бахтга ёлғиз етмайди одам,
Мен эртага ёниб кетаман.
Тўкилмоқда хазон — куз оқи,
Руҳим қақшаб кечиб ўтаман,
Йиғламоқда дарахтлар шохи,
Мен эртага ёниб кетаман.
Оташ излаб, излаб муҳаббат,
Чақмоқларга кўксим тутаман.
Нигоҳингни самога қарат,
Мен эртага ёниб ўтаман,
Эгалладим шеърим — дулдулни,
Юлдузларга номинг элтаман,
Маҳкам қучиб юрагим — гулни,
Мен эртага ёниб кетаман.
Мен ёнаман, куяди ғаним,
Она қуёш, сенга етаман,
Толеимда қолар Ватаним,
Мен эртага ёниб кетаман!

Малика Мирзаева

МЕНИНГ ҒУНЧАГИНАМ

(Нилуфарга)

Юзимга урилди тақдир эшиги,
Бетоқат кўчалар пойида қолдим,
Менинг ғунчагинам, бошингни эгиб,
Мен-да қай гуноҳим қайтимин олдим.

Менинг ғунчагинам, гуноҳим беҳад,
Бемаврид шуҳратга — шонга учибман.
Бугун афсуслардан кўтаролмай қад,
Юз тубан тушибман, тубан тушибман.

Менинг ғунчагинам, гул юзли қизим,
Тиканак нигоҳлар ботар жонингга.
Эвоҳ, очилгунча менинг кўр кўзим,
Ташналар бўлдингми ўзинг қонингга.

Кўк ўлар биолар ҳолингга лоқайд,
Дардингни ютасан, тўзимли қушчам,
Дардингни ойларга, юлдузларга айт,
Билсинлар, дунёда яшаш жаҳаннам.

Одамлар жаҳаннам, уйлар жаҳаннам,
Шамширдай қайралган яланғоч тиллар.
Меҳр излаганлар тортиб кетар нам,
Бунда яшайдилар одил, нодиллар...

Бунда шеърлар ростдир, юраклар ёлғон,
Кўз ёш, табассумлар, маймун ўйинлар.
Бунда кулиб тириб оладилар жон,
Бунда ҳоким эрур сўмлар, тийинлар.

Менинг ғунчагинам, ёш келинчагим,
Нағмалар олдида ҳайрону лолсан.
Водий тоғларида ўсган чечагим,
Ҳашамдор боғларга ҳайфу малолсан.

Гул водий қизининг гул чиройини,
Улар билмагайлар ва англамаслар.
Сендай Фарғонанинг тўлин ойини
Қафасда асрагай орзу-ҳаваслар.

Кел, сени бағримга олайн, гунчам,
Сенга юқмай туриб кибр қусури.
Сени ютмай туриб шаҳри жаҳаннам,
Кел, эй тоза гулим, кўзимнинг нури.

СЕНСИЗ ФАРҒОНАЛАР ҲУВИЛЛАБ ҚОЛДИ

Сен кетдинг олисга кўнглимни бошлаб,
Мен бунда лайливаш кўзимни ёшлаб.
Беомон ўтларга ўзимни ташлаб,
Сенсиз Фарғоналар ҳувиллаб қолди.

Сен кетиб, ой кетиб ойдинлар қолар,
Адоқсиз ҳижронлар жонимни олар.
Тобакай йўлингда кўзларим толар,
Сенсиз Фарғоналар ҳувиллаб қолди.

Чинорлар чодирини сенсиз заъфарон,
Тол кўча, боғ кўча волаю ҳайрон.
Тошларга бош уриб сой, безовта жон,
Сенсиз Фарғоналар ҳувиллаб қолди.

Ой чиқиб келади тоғлар ортидан,
Ёнига имлайди боғлар ортидан.
Бормасман бегона чоғлар ортидан,
Сенсиз Фарғоналар ҳувиллаб қолди.

Ой десанг ойман-да, кун десанг кунман,
Ғамни ёқтирмасанг шоду гулгунман.
Сен келсанг, жонгинам, бағри бутунман,
Сенсиз Фарғоналар ҳувиллаб қолди.

Сен қайтсанг, қўшиғим авжли бўлади,
Фатила сочларим мавжли бўлади.
Маликанг дил уйи гавжум бўлади,
Сенсиз Фарғоналар ҳувиллаб қолди.

МАРҒИЛОНСОЙ БҒЙЛАРИДА

Марғилонсой бғйлари сўлим сайҳон,
Қизларининг сочи сумбул, бғйи райҳон.
Бўлар-бўлмас гап ташласанг, гап айтмасам,
Ўйлаб гапир, бғйлаб гапир, дўсти нодон.

Марғилонсой бғйларининг чинори бор,
Қизларининг чароси бор, хумори бор.
Ўзин билиб ўрин топган ой дейдилар,
Ой қизларнинг чинор бғйли чин ёри бор.

Марғилонсой бғйларининг гашти бўлак,
Сой сувингни феъли бўлак, гашти бўлак.
Сой сувига бғйлагандай бғйлар бўлсанг,
Ёр кўнглининг боғи бўлак, дашти бўлак.

Марғилонсой бғйларидан шамол эсди,
Билиб билмай айтганларинг кўксим эзди.
Бғйламадинг, ўйламадинг, дўсти нодон,
Ўйламасдан айтганларинг йўлим кесди.

Марғилонсой бғйларига йўлим тушди,
Ўтган кунлар сабоғига ўйим тушди.
Сой баҳона, билганларим айтиб-айтиб,
Яхшиларга кўзим тушди, кўнглим тушди.

Эргаш Абдулла

Эргаш Абдулла — 1941 йилда Фурқат туманида таваллуд тошган. Унинг шеърлари республика рўзнома ва ойномаларида ва коллектив тўпламларда chop этилган. «Имкониёт» шеърӣй китобини жамоатчилик иляқ кутиб олди.

ЮПАНЧ

Ҳаётдан кетмайди катта одамлар,
Улар ҳаётники, дунё фарзанди.
Даврга арзанда бўлмаган улар,
Улар учун Давр бўлган арзанда.
Жоаларда қолса гулдек

синмаган,
Улғайган барҳақлик сари талпиниб,
Севишни ўрганган Ватанни фақат,
Севишни ўрганган фақат халқини.
Бизлар абадиймиз,
Бизлар ўлмаймиз!
Валиларимиз бор тақдирдан ато,
Кўкрагини очиб тик борди шулар,
Нодирани чошган қиличга, ҳатто!
Не қилардинг каманд бўлса тилингда,
Овозларинг ўлса урилиб тошга?
Нима қилар, ахир,

ҳақ ё ўлим деб
Ўзни алангага отишдан бошқа!
Ҳўқонди латифим, «сиз» деган лафзинг
«Сенга» айланмаган эди не замон,
Ношуд бир кимёгар ишхонасидек
Нега портлаб кетди бу доруломон!
Ёлғиз бир юпанч бор оналардаким,
Боласига ўтар имони кучи.
Туғилганда йиғлар бола шунчаки,
Лекин кетганда-чи?

Билар — не учун!
Бўзламагин энди юракни эзиб,
Чеккан азаларинг кўп қутлуғ ғамдир.
Навниҳолинг буюк дарахтдек эди,
Онажоним, ўғлинг катта одамдир!
Муқаннагинамас ўтда ёнганлар,

Тўмарислар ҳамдир, Раънолар ҳамдир,
Навниҳолинг худди кавсардек эди,
Онажоним, қизинг катта одамдир!
Ўзингни бардам тут, ботир онаси.
Саботга суянур дардда одамлар,
Кетганларнинг бари мангуликники,
Ҳаётдан кетмайди катта одамлар!...

* * *

Бир вақтинг бўлти-да,
уй қизи, бугун,
Кун бўйи зорлигим бекор кетмабди.
Ҳали қанча ёруғ.
Бизнинг соҳилга
Оқшомнинг этаги етмабди.
Хоҳла, оёгингни солгин Кўксувга,
Сув ўтлари титраб ўпсин, яйрасин.
Бори ташвишларни унут бир нафас,
Кўнглингга кўчсин бу қушлар сайраши.
Нафасимдай ўтлиғ бўлмасин шамол,
Хушбўй бўлсин сочинг эркалаган чоқ,
Балки
бу сувларда ўсмас нилуфар,
Лекин у
кўксингда очилсин
опшоқ.
Мен ҳам васфинг айтмай,
ҳис этай фақат
Ҳуснинг ором олган озода онни.
Кейин,
Ҳофиздек бир тантилик қилиб,
Ҳадя қилай сенга Шохимардонни...

Аъзам Исмоил

Фаргона ноҳиясининг Водил қишлоғида 1952 йили туғилган. Фаргона Давлат педагогика институтининг чет тиллар факультетини тамомлаган. Фаргона политехника институтида ишлайди.

У жумҳурият ижодкор ёшлари V семинар кенгашида қатнашган, шеърлари турли матбуотларда эълон қилинган.

ДУНЁ, ДУНЁЛАРИНГ СУВГА ОТАМАН

Қаландар либосин кийдирдинг менга,
Кетарман молимдан, мулкимдан кечиб.
Мол-дунё қулларин ҳайратга солай
Эгнимдан зар-кимхоб тўнимни ечиб.

Бу жулдур хуржунни елкамга ташланг,
Қўлимда сарбутоқ бир асо бўлсин.
Дунёни сўрасин дунёси кўплар,
Шоирин замонлар ҳур гадо бўлсин.

«Зўр карвон йўлида етим бўтадек»
Билмам қанча сахро, чўлдан ўтаман.
Шундай кун келади — мен ҳам нор бўлгач,
Дунё, дунёларинг сувга отаман.

Мен жиловин узиб учган зўр тулпор,
Қалбимга қулоқ сол, келар бир нидо:
«Эгар-жабдуқларим гарчи тиллодан,
Молнараст чавандоз, энди алвидо!»

Мен ғазаб олдидан туғилган бир мушт,
Ботир камонидан узилган ўқман.
Бойвачча, нокаслар, қурбоним бўлманг,
Мен бир оз телбароқ, мен бир оз шўхман!

Муҳаббат тангриси, сен ҳам огоҳ бўл!
Кетарман умматинг юзига туфлаб.
Нопок кўчаларда кўрдим мен уни,
Хотиржам юрипти севгисин пуллаб.

Бу дунё — думалоқ танга тўплагич,
Ярим ой — қутининг сирли тирқиши.
Юлдузлар — тўпланган тилла тангалар,
Бу энди сенингмас, эгамнинг иши.

* * *

МУҲАББАТ

Кимдир
ошкор тан олади,
тахсин ўқир, шукрона.
Кимдир

сени сир тутади —
ўтда ёнар пинҳона,
Кимларга сен
кулиб боқсанг —
тепкилайди мастона.
Кимлар учун
осмондасан —
сиғинади девона.

Англолмадик то абад,
Англолмаймиз то абад,
Хом сут эмган бандамиз.
Ўзинг кечир, муҳаббат.

Комил Жўра

Комил Жўра — 1973 йилда Қўқон яқинидаги Ганжиравон қишлоғида дунёга келди. Қўқон Давлат дорилмуаллимни тугатиб, кўп йиллар вақтли матбуотда ишлади.

Шоирнинг шеърлари жумҳурият ойнамалари, жамоа мажмуаларида чоп этиб келинмоқда. Илк шеъри китоби нашрга тайёрланмоқда.

ВАФО ҚЎШИҒИ

Тун шарор урган муҳаббат эрка кўнглим пораси,
Оташин сочмиш, нигорим, кўзларингнинг қораси.

Борлигим сеҳр айлаганми, билмадимки, ёнаман,
Эй қамар, айтгил гўзалга, бормикин ишқ чораси?

Ўйларимда ёр хаёли, куйларим ҳам орзу,
Бўлганимдан бахтиёрман сарвиноз овораси.

Рашки-туғён, қаҳри-қижрон васли-бўстон севги бу,
Бир қуёшман ишқибози — кўйида сайёраси.

Мен топингайман ҳаётда чин муҳаббат қасрига,
Гар вафо меҳроби бўлса икки қошин ораси.

Қокилин занжири — аҳду толаси — бахт риштаси,
Комил аҳволин паришон этмасин дилдораси.

МУҲАББАТ ГУЛШАНИ

Дуру гавҳарга монандмас, муҳаббатнинг қиёси йўқ,
У виждон сингари покдир, шу вайдан интиҳоси йўқ.

Керакдир эҳтиёт айлаш ҳамиша ёт назарлардан,
Заминдай барқарор мангу бу туйғунинг адоси йўқ.

Шу кўйга мубтало бўлган керак умрини тикмоғи,
Эмас осон қутилмоғи, агарчи, подшоси йўқ.

Фидоси бўлса арзийди, бу шундай қутлуғ остона,
У дардмандга шифо бўлмай, тўзимсизга давоси йўқ.

Муҳаббат танламас мавсум, у олам умридай боқий,
Қўнолмас беқарор бўлбул, у бир гулмас бақоси йўқ.

Адашгай кирса ким нопок ҳавас водийси деб ўйлаб,
Билиб қўйсин, унинг бундай қаро қалбга зиёси йўқ.

Тиланди деб уни маддоҳ-қаландарга тутиб бўлмас,
У олтинмас, у соф имон, у бир ўқдир хатоси йўқ.

Муҳаббат гулшанин кўрмай ҳасадгўйлар адо бўлсин,
Муҳаббатсиз кишин, Комил, улуғ бир муддаоси йўқ.

ГУЛДАСТА БЎЛМИШ

Ишқ ичра кўнглим ораста бўлмиш,
Бир ойжамолга пайваста бўлмиш.

Булбуллар олқиш айтармиш унга,
Товус хироми ҳам аста бўлмиш.

Қаддига бўлмиш шамшод харидор,
Камтарлик айлаб у пастда бўлмиш.

Сунбул сочидан, гунча лабидан
Тортиб хижолат лол, хаста бўлмиш.

Гулшанда топдим, аммо йўқотдим,
Қалбим нидоси сарбаста бўлмиш.

Ул шўх санамга боғлаб муҳаббат,
Шеъринг, Комилжон, гулдаста бўлмиш.

ДОНОЛИГИНГНИ АЙТАЙ

Гулга, гулим дилоро, шайдолигингни айтай,
Дил кўки узра Зухро — пайдолигингни айтай.

Сенсан севикли моҳим, кўнглимда йўқдир оҳим,
Ғамхўр замон гувоҳим — барнолигингни айтай.

Ҳуснингга маҳлиёлар — боғда сарву раънолар,
Лол қолсинлар гўёлар донолигингни айтай.

Ишқ ичра лабзи болим, васлинг — ширин хаёлим,
Соғ бўл, соҳибжамолим, танҳолингнингни айтай.

Айлармисан сарафроз? Севгим қилай пояндоз,
Шаънингга сайратиб соз, зеболингнингни айтай.

Бахтимга борлингнингни, Комилга ёрлингнингни,
Кўзи хуморлингнингни, шаҳлолингнингни айтай.

ТОПИЛМАС

Мендек сенга чин ошиқи девона топилмас,
Сендек менга бир дилбари жонона топилмас.

Аксимни кўриб, ёр, қароғингда, қувондим,
Ўзга мен учун кўзлари мастона топилмас.

Жисмимни ёқиб ўртаю тарк этма, муҳаббат,
Руҳим ёнар, э воҳки, сувхона топилмас.

Сигдиргали жой излама кўп мулки жаҳондин,
Кўнглим каби соз кулбайи остона топилмас.

Бу дардни менга бергилу, бахтим бўла қолгил,
Ишқ оламида сен каби фарзона топилмас.

Мен талпинаман, топинаман ёлғиз ўзингга,
Комил каби ҳеч севгиси пинҳона топилмас.

Ҳабибулло Саид Ғани

Ҳабибулло Саид Ғани (СаидҒаниев) 1944 йилда Қўқон шаҳрида туғилган. У 1967 йили Қўқон педагогика институтини тамомлаб, мактабларда муаллимлик, кейинчалик саноат моллари идорасида инженерлик қилди. Ҳозир шаҳар уй-жой бошқармасида ишлайди.

Ҳабибулло Саид Ғани 1965 йилдан буён шаҳар, вилоят, жумҳурият рўзнома ва жаридаларида ўз шеърлари, публицистик мақолалари ва таржималари билан актив қатнашиб келади. Унинг «Менинг оппоқ далам», «Қўқон ушшоғи» ва бошқа шеърый китобларини адабий жамоатчилик илиқ кутиб олган.

ДУСТИМ ШОКИРЖОННИНГ АЙТГАНИ

Бефайз бўлиб қолди бизнинг маҳалла,
Қари толлар қуриб кесилиб кетди.
Шамс бувони ерга қўяр маҳали
Ҳамманинг юраги эзилиб кетди.

Унинг тўнғич ўғли ўйлайди куйиб:
«Бўм-бўш бўлиб қолди каттакон ҳовли.
Захлаб кетмасайди отамнинг уйи,
Ҳаво ҳам кундан-кун бормоқда совиб».

Дераза олдида тунока печка,
Кулини тозалаб ўтин қалайди.
Ёмон тушдан чўчиб турувди кеча,
Ўўланинг четини олов ялайди.

Иссиқлик таралар хонага аста,
Хотиржамлик кириб келар, муҳими.
Йўталиб қўйгандек бўлар отаси,
Меҳробда исиниб тургандек руҳи...

МУҲАББАТНОМА

Сени ўйлаб шеърлар ёзаман,
Улар жўндир, кўнглим тўлмайдди.
Эшигимдан сен ҳализамон
Ўириб келарсан деб ўйлайман.

Тикиламан. Қилт этмас эшик,
Мен йўқман. Мен энди нигорман.
Кўзларимни, эшигим, эшит,
Табақангда нақшин нигоҳман.

Очилиб кетасан ниҳоят,
Бормисан, эй сабо! Сен, насим?!
Бўғзимда ёнмоқда бир оят:
«Сенмисан? Сенмисан? Сен-ми-сан?»

Остона. Унда бир минор нур,
Ловуллаб турасан, не сирсан?
Ё нурга эврилиб кетган ҳур
Сенмисан? Сенмисан? Сен-ми-сан?

Кўзимга оғочлар ҳам тошлар
Нур бўлиб санчилар ҳар замон.
Нурлардан кўзларим қамашар,
Қай тараф қарамай — мен ҳайрон.

Сен борсан маконда, туйдим мен,
Қўлимни узатсам, етарман.
Худойим, нурлардан куйдим мен,
Мен сени кўрмасам, нетарман?

Гўё мен бир умр зиндонда
Нурга зор яшаган бандиман.
Ва эркака эришган замонда
Нурлардан кўр бўлган бандаман.

Сени ўйлаб шеърлар ёзаман,
Улар жўндир, кўнглим тўлмайдди.
Эшигимдан сен ҳали замон
Кириб келарсан деб ўйлайман.

ҚИШЛОҚҚА БАҲОРНИНГ КЕЛГАНИ

Бир сиқим тупроқни ҳидлаган кўйи
Ўзи билан суҳбат қуради ота:
— Қиш чўзилдими дейманов, шу йили?
Ҳозир нақ бодомлар гулларди, аттанг..

Совуқ уриб кетди ҳусайниларни,
Қайин, анорлар ҳам бўлгандир нобуд.

Шу баттол кўнмовди кўмайлик десам,
Уволи ёмон-да, кетади нолиб.

Томорқага кирар безовта, ўйчан,
Қайтар дарахтларни силаб-сийпалаб.
Оғилда қўйлари чимчийди пичан,
Говмиши паришон турар туз ялаб.

Кампирига қилган бўлар пўписа:
— Хол, бу кеч эшикни очиб қўй бир оз,
Мабодо, қалдирғочлар қайтиб келса,
Паноҳсиз қолмасин, кечалар аёз.

Жунжикиб киради совуқ тўшакка,
Алламаҳалгача пичирлар лаби.
Тиқ этса қарайди қия эшикка,
Тўйдан кенжа ўғлин кутгани каби.

Азонга яқинми, кўзи илиниб
Туш кўрар, гулламинш беҳилар, анор.
Ҳар қалай, стани омонат билиб.
Аввал шу қишлоқда юз очмиш баҳор...

Баҳодир Исо

1956 йилда Риштон туманидаги Дўтир қишлоғида таваллуд топган. Фарғона педагогика институтини 1977 йилда тугаллади. Бироқ, фаолиятини асосан адабиётга, санъатга боғлади. Риштон бадиий кулолчилик буюмлари заводидан расом бўлиб ишлаб келмоқда. Ҳайкалтарош сифатида Дўтир қишлоғида Улуғ Ватан уруши жароҳатлари, армонларига бағишланган «Қайтиш» ҳайкалини бунёд этди.

Унинг шеърлари, дostonлари республика-мизнинг барча матбуотларида коллектив тўпламларда chop этилган. 1988 йилда нашр этилган «Хайрли тун» шеърый тўплами билан мухлисларга яхши танишдир.

УЧРАШУВ

Ойдин кеча, Боғ томон
ланг очилган дераза.
Боққа боқиб бир монон
мушт ўқталар:
«— Кўрасан!»

Мушт ўқталар эркалаб,
мушти муштмас, олмадир.
...Ўзи билмай, боғ тараф
эгилади қомати...
Шунда ногоҳ «чўл» этар...
Шитирлайди боғ ичи...
Шарпани қувиб кетар
ғафлатда қолган кучук...

ЭШАКНИ ЭСЛАШ ҲАҚИДА

Мен
қачон
нодонни
сўкмоқчи
бўлсам,
сен
шунда
эсимга
тушасан,
эшак...

ҲАЛИ ҲУЛМАГАН ОДАМ

«Бошига тош билан бир урсам...»,
деб ўйлайди кимдир мен ҳақимда.
«Бошини бағримга боссам...»,
деб ўйлайди кимдир мен ҳақимда.
Мен эса
кўтариб юраман
ўша —
минг марта тош тегиб ёрилган,
иссиқ бағирларда димиққан,
ҳамма учун қизиқ
бошимни...

СИЁСАТ ҲАҚИДА

(Ҳазил)

Сиёсат бу — кўп нозик нарса,
У билан ўйнашиб, қийналма,
Сиёсатга тегма, қиз бола бўлсанг,
Ўғил бола бўлсанг, уйланма.

АЛАҲЛАЁТГАН МУТАФАККИР

Капалак тишлайди одамни ёмон,
Бошлиқ бақиради қулоқни ёриб,
Тўқчилик келтирар қуриган уммон,
Пахтани еб бўлар оч қолса қорин.

Мавлудахон Ҳамдамова

1955 йилда Қува ноҳиясида таваллуд топган. Касби — шифокор. Шеърят эса унинг ўзи айтганидай — «томирдаги қони»дир. Шеърлари 1983 йилдан буён матбуот саҳифаларида мунтазам чоп этилмоқда.

Мавлудахон айти пайтда Қува шаҳридаги 2-беморларни қабул қилиш бўлимида даволовчи врач бўлиб хизмат қилмоқда.

БИР АРМОН ЙИҒЛАЙДИ

Сабрлар косаси тўладир,
Орзунинг гунчаси сўладир,
Дилгина чорасиз қоладир,
Кўнгилда бир армон йиғлайди.

Қонталаш ғазаблар зарбидан,
Беаёв тиконлар захридан,
Мозорсиз руҳларнинг қахридан
Кўнгилда бир армон йиғлайди.

Ёрилса надомат жаласи,
Тузалмас кўнгилнинг яраси,
Ниқобда инсоннинг оласи,
Кўнгилда бир армон йиғлайди.

Мурувват зиндонда сўйлар зор,
Диёнат йиғласа чор-ночор,
Кўзимга дунёлар бўлгай тор,
Кўнгилда бир армон йиғлайди...

Умрнинг аччиғу, қанди бор,
Фалакда ойнинг ҳам гарди бор,
Хар дилнинг ўзгача дарди бор,
Кўнгилда бир армон йиғлайди.

ҲАЁТИМ ЗИЙНАТИ

Сўрашарлар қизиқиб ҳар он,
Суйганинг на ҳаётда, инсон?
Табобатми ёки шеър азиз...
Қайси бири биридан лазиз?

Қай бирини қўюрсан устун,
Эъзозлайсан қайсин куну-тун?
Бу саволга жавобим аниқ:
— Ҳар иккиси — икки оташ, чўғ!

Табобат бу суйган нонимдир,
Вужуддаги ширин жонимдир,
Ибн Сино бобом гавҳари,
Ҳаётимнинг олтин зарҳали.

Энг муқаддас номни олганман,
Дилга бисёр меҳр солганман.
Қийнар мени бемордаги дард,
Табобатга юқтирмагум гард.

Шеърим бўлса томирда қоним,
Эҳтиросга тўлган имоним!
Борлигимни нурлатган зиё,
Кўзларимда акс этган дунё.

Ёритгувчи умрим юлдузи,
Ҳаётимнинг гавҳари — кўзи,
Эзгуликка бошлагай доим,
Манглайимни силаб мулойим.

Нондан кечмоқ мумкинми? Асло!
Жондан кечсанг, кечирмас Оллоҳ.
Муқаддасдир томирдаги қон,
Имондан чи... кечмоқлик гуноҳ.

Икки севги, иккита оташ,
Иккиси ҳам қалбимга туташ.
Бир-биридан ортиқ қиймати,
Ҳаётимнинг икки зийнати.

СОТВОЛДИ СОДИҚОВ

Сотволди Содиқов — Қувалик кекса ижодкорларимиздан бири. У бутун умрини ёш авлод тарбиясига бағишлаш билан бирга тинмай ижод қилди. Шеърлари «Ўзбекистон адабиёти ва санъати», «Енг ленинчи», «Уқитувчилар газетаси» каби рўзномаларда. «Шарқ юлдузи» журналіда босилган.

ЭЛ БИЛАН БАРОБАР

Мен сендан баландман, дедилар, кўрдик,
Мен элдан баландман, дедилар, кўрдик.
Еллар чайқатганда тераклар учин,
Мен елдан баландман, дедилар, кўрдик.

Эл билан баробар кетавердим мен,
Тердим ризқ-насибам буюрганларни,
Тубанлик қаърида кўрдим ва лекин
Мен элдан баландман деб юрганларни...

БАҲОР ШЕЪРИ

Боғлар яшнар кўксини
Шамолга тутиб.
Утган-кетгани шўх-шан
Саволга тутиб.

Ниҳоллар жилмаяди,
Бошларин гўё
Келинчакдек оқ ҳарир
Рўмолга тутиб.

Оҳулар ҳам булоқда
Кўрар ўзларин.
Қароғларин ойнайи
Зилолга тутиб.

Йўл қарашдан эринмас
Севишганлар ҳам,
Нигоҳларин оқшомлар
Висолга тутиб.

Усмасин аста чайиб,
Қалай?— дейди қиз
Қошларини кўкдаги
Ҳилолга тутиб...

Бир дам мени тинч қўйинг,
Ҳис бўронлари,
Бермангиз у алдоқчи
Хаёлга тутиб.

Баҳор, мен ҳам баҳр олай
атр елингдан.
Бағримни ғарб, жануб, шарқ,
Шимолга тутиб.

ЎТКИНЧИ

Регистонда бир бобо
Қиларди суғур-сидир,
Айтган гапи доимо:
«Ўткинчи экан умр».

«Гўри Мир-ку турибди,
Қайда у, улуг Темур?
Гўри Мирга кирибди...
Ўткинчи экан умр».

«Устивор Шоҳизинда
Гумбазлари ярқ-ярқ нур.
Не зотлар ётар унда...
Ўткинчи экан умр».

«Бибихоним боққандай
Муҳаббат-ла серғурур,
Мадрасаси, о қандай!
Ўткинчи экан умр».

«Улугбекдай зот чиққан,
Навойй топган сурур,
Бунда Жомий илм уққан...
Ўткинчи экан умр».

Хоҳ жадалла, хоҳ секин,
Хоҳ ўтир, хоҳ ел-югур.

Қай ҳолда бўлма, лекин,
Ўткинчи экан умр.

Бу бинолар пештоқи
Ярқирай берсин ҳар қур.
Шулар қолсинлар боқий,
Майли, ўтса-да умр.

Регистонда бир бобо
Қиларди супур-сидир,
Гапи эди доимо:
«Ўткинчи экан умр».

Салимхон Назирий

1950 йилда Данғара туманига қарашли Шўр қишлоғида таваллуд топган. 1974 йили Фарғонадаги муҳандислар олийгоҳини тамомлаган. Шеърлари матбуотда босилиб туради.

САДО КЕЛУР

Ажаб субҳи саҳар вақти, қулоғимга садо келур,
Бу тонг юлдуздан нақти, сирли оҳанг, нидо келур.
Фалак узра боқиб шайдо, қараб боқсам бўлар пайдо,
Юрагим ичра ҳур гўё, ажиб нашъу намо келур.

Вужудим ром этар оним, ором бахш айлабон жоним,
Силаб юз, кўзу ҳар ёним, тиниқ нури жило келур.
Демишки бўлса эътиқод, ҳамиша пок бўлиб қил ёд,
Онанг кўнглини эт обод, деган сўзи шифо келур.

Оғиз очмай гапирмиш тил, сабр-тоқат, қадри бил,
Ҳаёни қилмасанг чил-чил, дилингга соф даво келур.
Яратгандан олиб ибрат, ўтар дунёни қил нисбат,
Унутма ҳеч қачон албат, кетар рўзи адо келур.

Имон фармонида таним, икки мужгон бўладур нам,
Бу ҳақ йўлда қўлим очсам, тилимга хуш дуо келур.
Яша, шукр эт чиқмасдан жон, умид бўстонида ҳар он,
Салим тарк этмасанг имон, сенга чин муддао келур.

ХАТО ҚИЛМА

Саломат бўлса гар жуссанг, ўзинг ҳаргиз гадо қилма,
Қочиб меҳнат, машаққатдан, муҳаббатдан жудо қилма.

Фаросат аҳлидан бўлсанг, мудом иффатни ошно қил,
Сухан ширин бўлиб ҳар он, ёмон сўздан садо қилма.

Андиша ҳеч ҳаёт ичра, ғайрдан улфат орттирма,
Пушаймонлар қилиб охир, сира мунгли нидо қилма,

Либосингга осиб юрма, яна шайтон сифат янглиғ,
Ҳамонки тавқи лаънатни, тананг узра ридо қилма.

Бўлай десанг асил инсон, ҳамиша тўғри йўлдан юр,
Кечирмас эл, унутмаки, билиб асло хато қилма.

Солиб жонни жафога кўп, берилма ҳирси дунёга,
Тагин нафс тиғида умринг кесиб, эрта адо қилма.

Қадр билмаски, нодонлар ила сўзлашмагин зинҳор,
Назарий бевафоларга, азиз жонинг фидо қилма.

ТОНГ БИЛАН

Тарк этар зулмат қаросин тангри ҳар дам тонг билан,
Уйғонар зарби зиёдан, турфа олам тонг билан.

Кўзин очгай яхшилар, илк нияти пок ҳар маҳал,
Сидқидилдан ризқ тиларким, мўмин одам тонг билан.

Ёр юзига бунча монанд бу тиниқлик, во ажаб,
Ранги олдай хуш очилгай тоғда лолам тонг билан.

Тун бўйи гул шохида ишқ дардида маст ман ўзим
Дерки булбул куйламоқда, авжи нолам тонг билан.

Бу қадар соф фурсатингни қадрига ет, эй рафиқ.
Тонгга роҳат завқи киргай, субҳ ила дам тонг билан.

Ушбу фоний ўтган умрин, тарих ичра кун санаб,
Сарҳисоб айлар Назирий, ҳар дам-бадам тонг билан.

Азимжон Раҳимов

1935 йилда Наманган шаҳрида туғилган, Тошкент Давлат университети, Москва Давлат университети, М. Горький номидаги Жаҳон адабиёти институтида таҳсил кўрган, мактабда ўқитувчилик қилган, ёшлар ташкилотларида масъул лавозимларда ишлаган. У «Миллий адабиётлар равнақи», «Замин ва замон садолари», «Ҳаёт ҳақиқатини излаб» каби 7 китоб, 150 дан ортиқроқ мақолаларнинг муаллифидир. Унинг шеърий машқлари ҳам мухлисларга манзур бўлган, баъзилари куйга солинган.

Азим Раҳимов ҳозирда Фарғона давлат университетида ўзбек адабиётшунослиги кафедрасини бошқармоқда, филология фанлари номводи, доцент, Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси.

СОНЕТЛАР

* * *

Майли, мени севмасанг, дилбар,
Майли, менга қилмасанг вафо.
Майлига, юз ўгирсанг агар,
Майли, минг бор айласанг жафо.
Майли, мени дарбадар айтсанг,
Майли, сенга севгим тугайди.
Ҳар балога даф бўлсам, майли.
Майли, мени танимай кетсанг...
Майли, куйиб кул бўлса бағрим.
Майли, ярам битмаса ишқдан,
Майли, ёндай эгилса яғрим.
Майли, Мажнун ҳолига тушсам,

Фақат, фақат, айлаб маломат,
Мени бадном қилмагил фақат...

* * *

Бу йил ҳаво паст келди, дерлар,
Инжиқлигин қилди табиат.
Ўзимизни қаҳрамон ўйлаб,
Табиатни айбсйтиш ғалат.

Собит эмас табиат, ўктам,
Ҳар фаслнинг ўзгача нози,
Кузи тўкин, иссиқдир ёзи.
Шунинг учун гўзалдир ўлкам,
Сен ҳам собит эмассан, эркам.
Куйдиради нозу фироғинг.
Ситамингда ҳоксор эрсам,
Шаҳзодаман висолинг чоғи.

Айрилиқда ер қучаман, ер,
Ситам қилсанг, шеър ёзаман, шеър.

* * *

Винафшагул китоб қатида,
Жонлантирар хотиротингни..
Юракларим зирқиратади
Эслар бўлсам дилда отингни.
Туман янглиғ кетасан тарқаб,
Аён бўлиб тонг сабоҳида.
Сени эслаб гоҳи-гоҳида,
Ўтмоқдаман тақдирни алқаб.
Умид каби жуда узоқсан,
Ёшлик мисол қайтмайсан буткул.
Милтиллаган мангу чироқсан,
Порламайсан, ўчмоғинг тугул.

Илк муҳаббат қалбда тош ётар,
Ёди билан ҳар кун тонг отар.

ҲАЗАЛЛАР

* * *

Қаролиги бу туннинг қошинг қаросиданму?
Кўзингда ёнган оташ ишқнинг балосиданму?

Гул гунчасин юлибсан, қўлга хино қилибсан,
Этдингми бағрини чок тутиб яқосиданму?

Меҳр билан тикилсам, қўл бирла юз яширдинг.
Юзингдаги қизиллиқ қўлинг хиносиданму?

Фигоним оташидан югурди қон уфққа,
Шафақ қизиллиги ё юзинг жилосиданму?

Азим — буюк демак сўз, лекин буюк эмасман,
Ишқим буюклиги рост, фироқ жафосиданму?

* * *

Бевафо дебон ноҳақ, айблама, эй вафолигим,
Сездингми сира ўзгалар билан ошнолигим.

Сийнамга санчиб севги наштарин, яна ўртадинг,
Билсайдинг агар сен билан фақат рўшнолигим.

Беҳуда отиб таъна тошини, бермагил азоб,
Айбим бўлса, бу — ишқинг йўлида мубталолигим.

Тангримсан, дедим, бошимни эгиб сажда айладим,
Шундан бошланур менинг осийю, бехудолигим.

Хаёлинг қилиб чизмоқ бўламан тунлар суратинг,
Енгилларми деб васлингдан йироқ танҳолигим.

Кўксингга қўйиб бошим, тонггача этсам имтиҳон,
Севгинг бўлса рост, шул сафар кечир беҳаёлигим.

Ҳасрат тўладир фироқ кечаси Азиминг учун,
Интизорингман, кўзлари сузук, қоши ёйлигим.

Раъно Исмоилова

Раъно Исмоилова — икки тилда ижод қиладиган шоиралардан. У 1956 йилда Олтиариқ туманидаги Бўрбалиқ қишлоғида таваллуд топган. Самарқанд Давлат Университетининг тожик тили ва адабиёти куллиётини тамомлаб, мактабда муаллимлик қилмоқда. «Бедор дунё» шеърлар тўплами нашрдан чиқиш арафасида.

* * *

Кимки гар эл ғаминда юртни обод айлағай,
Англаким, андин элни кўнглини шод айлағай.

Гарчи халқ ошуфтаю, ўғлони мард бўлмаса,
Борлиги ортиқчадир, ҳолин барбод айлағай.

Соғаро созингни чал дилафгор кўнгилга деб,
Хушлаб абгор ҳолини созингни ёд айлағай.

Ул булбул шевасинда, ўқуб Машраб шеърларин,
Бизни айлаб толиба, сўнгра устод айлағай.

Гул сайлаб гулзор аро бу нигоҳ тушди асир,
Билмадим, султони дил қай кун озод айлағай!

Раъно жони фидодир, ёри ишқдин сўзласа,
Андоқким бахт қасрини ул дам бунёд айлағай.

* * *

Не жаврки, бир бошима юз макру фан қилдилар,
Оқибат дўсти жонни жонга душман қилдилар.

Бу балолиғ кўйидин бош яланг, оёқ яланг
Юрган эрсам телбаликни менга шеван қилдилар.

Бошим узра кўп ёғилган, ул маломат шўридан,
Соч эмас ҳар толасин гўё тикан қилдилар.

Фурқат ичра қисматимни айламакка кўп бало,
Ниқоб тортиб юзлариға, кўп анжуман қилдилар.

Юз минг макр тийғи бирла келтуруб ҳажр шамин,
Ишқ тўла кошонани, ғамга ватан қилдилар.

Сўнг муҳаббат мотамида ул қаролиф даштини,
Во, дариғо, дил қонимдин гул-гул чаман қилдилар.

Ҳаяқат шамси-ла, Раъно, бу ғам журмидин воз кеч,
Ушбу йўлда шайх ул-ҳақлар бошни баланд қилдилар.

Мўминжон Ҳошимов

Мўминжон Ҳошимов — 1935 йилда Марғилон шаҳрида таваллуд тошган. «Атлас» бирлашмасининг оддий ҳайдовчиси. Аҳлий таҳаллуси билан 1964 йилдан буён мунтазам шеърлар машқ қилади. 1987 йилда «Ғазалхон кўнги» тўплами чоп этилган.

ЭЛ НАЗАР СОЛГАН УМР

Эл севар одамнинг ҳеч кибру ҳавоси бўлмагай,
Меҳридан гул ундирар, дилда риёси бўлмагай.
Ҳалқига хизмат қилиб юрту элин эъвозлагай,
Яшнатиб боғу чаманни иддаоси бўлмагай.
Яхши одам хулқу одоб бирла обрў орттирар,
Сўзласа мажлис аро сўзин хатоси бўлмагай.
Таъмагирлик қилмагай бу ҳавоси нафас учун,
Шукр айлар бориға, ёлғон садоси бўлмагай.
Юртига содиқ кишилар давлату ганж истамас,
Элни шод этмоқдин ўзга муддаоси бўлмагай.
Яхши ишлардан баҳр олиб куйла Аҳлий яхшини,
Эл назар қилган умрни ҳеч баҳоси бўлмагай.

ЯХШИ СОАТДА

Келар ҳар бир улуғ инсон жаҳонга яхши соатда,
Ким одобга қадам қўйса ўтар умри саодатда.

Бу дунё бир сабоғ эргаи, келиб кетгай ҳамма бир-бир,
Ақл-ҳушли кишилар кўп юрар ҳайру саховатда.

Улуғ мансаб сари етса, ҳаёсиз беибо бўлгай,
Бировни менсимай баъзан юрар мағрур шижоатда.

Билинг, кибру ҳаволилар шиор айлар манманликни,
Баъзи бир худнамоларни элинг суймайди одатда.

Бўлиб камтар юриш инсон учун олий фазилатдир,
Кечиб макру ғизолардан умр ўтсин ибодатда.

Улуғ одам бўлиб келдик, худо бандам десин бизни,
Умрлар ўтмасин зинҳор қолиб афеус-надоматда.

Ўлим ҳақдир, билинг Аҳлий уни ҳаргиз давоси йўқ,
Нафи етгайки эҳсони ўшал рўзи қиёматда.

ЎЗИНГ ҚИЛГАН ХАТОДАНДИР

Гўдакликдан ўғил-қизга бериш одоб Отодандир,
Силаб бошин севиб асраш кеча-кундуз анадандир.

Билинг яхши фазилатни ано бергай қўшиб сутга,
Етаклаш тўғри йўлларга ақли раҳнамодандир.

Ҳаёт дарсин эринмасдан ўғил-қизларга сингдирмак,
Ўзини бо аҳил тутган буюк соҳиб наводандир.

Улуғ соҳиб наволар ҳам амал қилмоқ диёнатга,
Ҳалол меҳнат билан юрган олимун бе риёдандур.

Кими фарзанди қобул хуш таккалум бўлиб юрса,
Ватан, халқи учун даркор билинг, ақли расодандир.

Кими фарзанди ҳаёсиз, фаросатсиз бўлиб қолса,
Билинг ким, ул текиндан тўплаган макру ғизодандур.

Билинг, ақли расо фарзанд ҳаётнинг гавҳари, дўстлар,
Башардан нур сочар элга топилмас бебаҳодандир.

Ото бирла ано ҳаргиз, билинг, ўзни расо тутмоқ,
Дилида мавж уриб турган буюк шарму ҳаёдандур.

Ўғил-қизга бериб таълим ўзинг Аҳлий расо бўлгин,
Магар бахтсиз бўлиб қолса ўзинг қилган хатодандур.

Шухрат Иброҳимов

УХЛАМАНГ

Шом пайти ухламанг, ярадор Қуёш
Кўксини чангаллаб йиқилган маҳал.
Тирқираб отилган муқаддас қондан
Юзингизга суртиб қўйинг лоақал...
Ухламанг, шом пайти ухламанг!

Унда ҳам ухламанг, зулмат лашкари
Қуёшнинг устидан кулаётган пайт.
Малҳам бўлинг — куйлаб берингиз унга
Озодлик ҳақида умидбахш бир байт,
Ухламанг, тунда ҳам ухламанг!

Ухламанг, ҳурликка бўлган Муҳаббат
Қуёшнинг кўзини очаётганда.
Зулматлар байроғи йиқилиб,

Қуёш

Ғолиблик нурини сочаётганда
Ухламанг, Тонг пайти ухламанг!

* * *

Юракни аёвсиз юлар, бурдалар,
Яшашдан бездирар ўткинчи ғамлар.
Буюк дардлар билан тўқнашмай туриб,
Юракни бой бериб қўйманг, одамлар!

Шу қадар улуғвор у улкан дардлар,
Халқ қадар, ҳақ қадар, юрт қадар буюк.
Шу буюкликни деб курашмоқ учун
Яшашинг шартлигин турасан туйиб!

Қачонлар йўқолган эски қўшиқни
Бир тўйиб куйлагим келар, беармон.
Унутилган сўзлар келмас хотирга,
Ўқий ҳам олмасман, не қилай — кўрман.

Оҳанг ҳам ёдимдан кетгандир чиқиб,
Тинглашнинг ҳам йўқдир иложи — карман.
Тилга боз устига чиққандир чипқон,
Ҳеч кимдан сўраб ҳам бўлмайдди ёрдам.

Айтгим келаверар ўша қўшиқни,
Шу илинж юракда уйғотар илҳом.
Ўзим энди уни яратмоғим шарт,
Қўшиқсиз қолмасин токи наслим ҳам.

КУЛГИ ҲАҚИДА

Кулмаган кишининг кар эмиш қалби,
Бу кун у маталнинг байрами эмас,
Маймун йиғласа-ю ҳолимга ахир,
Кулмоқни мен қандай қилайин ҳавас...

ҚИМОР ҲАҚИДА

Аёвсиз қиморга тикдим бошимни,
Шаҳид ҳам кетмоғим мумкиндир, зотан
Бу ёнда жон турар, у ёнда бир пайт
Бойликка бой бериб қўйилган Ватан!

САЙЕҲ ҲАҚИДА

Йўлга чиқдим олисни кўзлаб,
Ҳамроҳ бўлди беўхшов асо
Ва хатардан асради шаксиз,
Тўрвамдаги минг ҳовуч дур.

ХУЛОСА

Кўп нарса йўқотиб,
Кўп нарса топдим.
Топганим ҳам азоб,
Йўқотганим ҳам...

Зулфия Назарова

1971 йилда Фарғона вилоятининг Бағдод ноҳиясида таваллуд топган. 1988 йилда ўрта мактабни тугаллаб, Фарғона Давлат дорилфунунининг талабаси бўлди. У олтинчи синфдан бошлаб шеърлар машқ қила бошлаган. Шеърлари ноҳия ва вилоят рўзномаларида мунтазам босилиб туради.

1 — МАРТ

Бардошнинг юраги кетди сиқилиб,
Тўлиб, косасидан тўкилди сабр.
Бугун бойчечакнинг ғунчасин тилиб,
Сўнги аёзларга қазилди қабр.

Кечиб осийларнинг барча гуноҳин,
Беғубор покликка менғзар фаришта.
Ялдо качаларнинг юлдузу моҳин
Олмос жилва билан безар фаришта.

Сабо орзуларнинг бошини силар,
Сойлардан ҳаяжон кетади тошиб.
Бугун қиш маҳкумлиқ занжирин илар,
Баҳор оҳорлигин кияди шошиб.

* * *

Кечиккан изғирин адашиб қолди
Баҳор назар солган кассиз йўлакда.
Тушимга киради муниса бувим
Қалампир мунчоқли яшил кўйлакда.

Бошларим айланди, кўзларим тинди,
Руҳимни илиндим оппоқ тонгларга.
Хулволар дилимга сирдош тутинди,
Борлиқ тўлиб кетди турфа рангларга.

Маъсума чехрадан ҳилол тўлишди,
Осмоилар нурланди нигоҳларидан.
Юлдузлар кўзимни юзга бўлишди,
Бир севинч йиғлади юрак қаърида.

Сиз севган лайлаклар қайтди, бувижон,
Ешарган япроқлар тингламас зорим,
Тушдан чиқсангиз-чи, ақалли бир он
Зангор кўйлаклигим — менинг баҳорим.

Чечаклар дасталаб пешвоз чопаман,
Орқага судрайди босган йўлларим.
Гулларин тутолмай армон дунёнинг
Туш аро муаллақ қолар қўлларим.

...Тушимга киради жаннати бувим
Қалампир мунчоқли яшил кўйлақда.

КУТИШ

Хун йиғлайди ғариб остона,
Овутолмай ҳалак ҳисларим.
Сўзон дили дардига фақат
Малҳам бўлар сенинг изларинг.

Эшилганми келар йўлларинг
Жисми чигал зулфим сингари.
Бу йўллардан чопаверар вақт
Тулпорига умрим ўнғариб.

ОЙДАН БИР НИГОҲ

Юлдуздан бир нигоҳ тиланиб олдим,
Ойдан-да бир нигоҳ, тундан бир нигоҳ,
Тонгги насимларга эланиб толдим,
Ҳар гал битта йиғлаб беради сабоҳ.

Онажон, кўзимни тарк этди уйқу,
Қизалоқ пайтимдай жажжи ва эрка.
Унда ялмоғизлар соларди қутқу,
Унда ишонардим ёлгон эртакка.

Энди-чи... Деви кўп, баҳодири йўқ
Ёлгончи кунлардан бағрим сўзона.
Ишонгим келяпти Алпомишларга,
Нега эртак айтмай қўйдингиз, она?

Тилло болалигим қайга йўқолди,
Тўптошдан бўшатиб этакларимни.
Гўдак ҳайратларим қаёқда қолди,
Она, топиб беринг эртақларимни.

Сиз билан баробар ғимирлайди тонг,
Ой ҳам қўноғини тарк этган палла.
Дераза ёнида ухлаб қоламан,
Руҳимда эрийди сеҳрли алла.

Бола ўйларимни бағрига босган
Ҳилолдан бир нигоҳ тиланиб олдим.

Холис Бўстона

Холис Бўстона — Риштон туманининг Бўстон қишлоғида таваллуд топган. Узоқ бетоблик уни китобларга ошно қилди. У ижодга мустақил йўли билан, тинимсиз мутоала, араб, форс тилларини уйда ўрганиш ва ўқиш билан кириб келган қаламкашлардан. Шеърлари вақтли матбуотда чоп этилган.

НЕЧУН СЎЗЛАМАЙСАН, НЕЧУН, ШОИРИМ?

Кўмилиб кетдингми ва ё юмушга,
Қўлингни урдингми ё майда ишга,
Шоир қонинг нечун келмас жунбушга,
Нечун ёзмай қўйдинг, нечун, шоирим?
Ёза-ёза ёки қўлинг толдими,
Шеърятдан ёки кўнглинг қолдими,
Ёки сени девлар қўлга олдими,
Нечун кўринмайсан, нечун, шоирим?
Ёки нозанинлар олдими ҳушинг,
Нега чала қолди бошлаган ишинг,
Ё ўтмай қолдими бу ишга тишинг,
Нечун кулфатдасан, нечун, шоирим?
Ва ё тош қотдими у ёниқ қалбинг,
Эмасмиди ижод энг олий тахтинг,
Шеър ишқида ёнмоқ эмасми бахтинг,
Нечун ёнмаяпсан, нечун, шоирим?
Магарким сиёҳинг қолдими тугаб,
Ёхуд сабр тоғинг бордими нураб,
Ё қоғозлар нархи ошдими, не гап,
Нечун гафлатдасан, нечун, шоирим?
Овозингга дўстлар тутмоқда қулоқ,
Ўрнингни қумрилар босолмас бироқ,
Соқов булбулни дил хушламас мутлоқ,
Нечун сайрамайсан, нечун, шоирим?
Келсинлар ёнингга сўзлар этиб ноз,
Юрагинг қонидан бер унга пардоз,
Кўрганда кўнгиллар гулласин қийғос,
Нечун англамайсан, нечун, шоирим?
Сўзингдан музлар ҳам эриб кетсинлар,
Оқар дарёлар ҳам ортга қайтсинлар,
Тонглар тилагимни сенга айтсинлар,
Нечун сўзламайсан, нечун, шоирим?

Зухраҳон Алиева

1952 йилда Қува шаҳрида таваллуд топган. Фарғона педагогика институтини тамомлаб, шаҳардаги 17-мактабда ўзбек тили ва адабиётидан дарс беради. Шеърлари вилоят ва жумҳурий матбуотларида chop этилган.

ОДАМ БОЛАСИ

Осмон ўшал осмон, юлдуз, ой ўша,
Сувлари шалола, тошқин сой ўша,
Тупроғу майсалар, еру жой ўша,
Бироқ ўзгачадир Одам боласи.

Қимлар охиратнинг савобин ўйлар,
Аллаким бошлиқнинг жавобин ўйлар,
Биров эккан ерин танобин ўйлар,
Шундай, ўзгачадир Одам боласи.

Нарху наво деган офатга қурбон,
Моҳу дунё деган кулфатга қурбон.
Не мардлар битта паст улфатга қурбон,
Эҳ, бугун ўзгачадир Одам боласи.

Не-не ажаб зотлар айланди қулга,
Саждагоҳлар топиб тилло-ю пулдан,
Оллоҳ бакор келсин бундай мушкулга,
Қўринг, ўзгачадир, Одам боласи.

Ҳозирча, баъзи бир баҳолар баланд,
Ёғоч, тупроқ, тошнинг баҳоси баланд.
Шукрим, кўнгилнинг баҳоси баланд,
Воҳ, бугун ўзгача Одам боласи.

Мен бугун баҳорни гулни соғиндим,
Меҳрибон, дардкаш бир дилни соғиндим,
Зухродай хокисор элни соғиндим,
Сўзларим англасин Одам боласи.

МАСОФА

Умрингиз йўллари узундан-узоқ,
Ҳаёт Сизга мангу берилган гўё.
Фарқига бормайсиз, нимадир гуноҳ,
Ёлгонлар тўқийсиз, сўзлайсиз рўё.

Сиз бўлган даврада сохта табассум,
Маънисиз кулгулар, иғволар кезар,
Юракда бир оғриқ сезгилар сим-сим,
Кўнгилда турфа хил гавғолар кезар.

Сиз ўзни санайсиз оламда танҳо,
Ой ҳам Сизга бўлса, қуёш ҳам Сизга,
Олинг: дунё сизга, сизга шу маъво,
Фақат бир юлдузни қолдиринг бизга.

Ул танҳо юлдузда Сиз туймаган дард,
Сиз ҳеч қачон сезмас аламлар бордир.
Ул бир мўъжизадир тилсимга монанд,
Сизга эшик очмас оламлар бордир.

Сизга бу дунёю бизга у дунё,
Демак Сиз ўзгаю биз ўзга олам.
Масофалар олис, тош отманг асло.
Бошимиз ёрилмас тош текканда ҳам...

КЎНГИЛ

Мардим, мени маъзур тутинг, феълим Сизга аёндир.
Бу дунёда суймаганим — хиёнату ёлгондир.
Сиз бепарво ағёр тутган ёлгонларни ичдингиз,
Меҳрим синди. Энди унинг тузалмоғи гумондир.

Хайр, дедим, ҳеч толмасин ётга берган қўлингиз,
Қалбингизнинг деворлари тош бўлибди, ёр, энди,
Занжир бўлган ўрим-ўрим қаро сочлар дор энди.
Йўлларимни ёритмоқни бир эгамдан сўрайман,
Ёлгон йўлда суянганим номус энди, ор энди.

Хайр, дедим, ҳеч толмасин ётга берган қўлингиз,
Тиканлардан холи бўлсин, ёрим, босар йўлингиз,
Сизга омад тилай-тилай бир қайрилдим ортимга:
Подшоҳим... Қурбақага тушган экан кўнглингиз...

ЭЙ ДИЛ

Яхши сўз бор бўлсин дунёда,
Сўз ичра ёмони бўлмасин.
Рост бўлсин, ошкора бўлсину
Ва лекин ниҳони бўлмасин.

Бол тутган тилларинг остида
Оғули забони бўлмасин.
Душманинг бўлса ҳам мард бўлсин,
Қўрқоғу нодони бўлмасин.

Меҳрибон, содиқ деб билганинг
Кўнглида гумони бўлмасин.
Дўстона ҳол сўраб қулганинг
Кўксида илони бўлмасин.

Тонг чоғи лаб очган ғунчанинг
Бемаврид хазони бўлмасин.
Эй дил, сен сиғинган кўнгилнинг
Ўзга бир жаҳони бўлмасин.

Шуҳрат Аҳмедов

* * *

Дарё бўлиб бошланган даъват
Анҳор бўлиб кирса юртимга,
Тўғондаги шудсиз мироблар
Келишолмас битта битимга.

Сўнгра гаплар оқса шалдираб
Ариқларда мисли саёҳат,
Нотиқлари эснаб, валдираб,
Бошланади ерга хиёнат.

Кетмонларга етгунча пайнов
Суворийдек чопиб ўтар вақт.
Мевасини текинга бериб,
Ўзириб борар қишлоқи дарахт.

* * *

Умрим, сендан тўлмайди кўнглим,
Ақлим ўзган ўзимдан гўё.
Тушларимга ўхшайди ўнгим,
Кўзларимда кўринмас дунё.

Умрлар оқар... юзаман бирга,
Лекин қалқиб чиқмоғим гумон.
Пайпасланиб топганимда бахт,
Йўқотади булганган уммон.

Ўирғоқларда кезар шайтонлар
Заҳарланган қармоқлар тутиб.
Мен улардан қўрқаман, нетай,
Улар мени юрарлар кутиб.

Лек яшайман, нотинч юрагим
Тўхтамагай бирор дақиқа.
Мен яшайман борлиги учун
Ватан деган чексиз ҳақиқат.

ЭСЛАТМА

Майли, шу муқаддас тириклик ҳаққи,
шукр қил.

Майлига, ўкинма, тинчликнинг ҳаққи,
шукр қил.

Ва лекин ғуруринг топталмасин ҳеч,
Ҳақорат тегмасин ҳур оналарга,
Магар лозим бўлса, ҳаловатдан кеч,
Чегара қўйиб қўй шукроналарга.

Ўрмон Омонов

Ўрмон Омонов — 1938 йилда Учкўприк ноҳиясидаги Ганчи қишлоғида таваллуд топган. Шеърлари жумҳурият матбуотларида, коллектив тўпламларда чоп этилган. Унинг «Онам ёлган нон» шеърий тўплами, «Томчи қон» дostonи мухлисларга яхши таниш.

ТОҒЛАРИМ

Тоғларим ҳавонгиз мунчалар ширин,
Кўчириб кетайми бир парчангизни.
Атирли ҳаводек кўнглимга киринг,
Жонимдек эркалай кўк арчангизни!

Туйғумдек тошиқсин сою чашмангиз,
Кўзим гавҳаридек юқтирмайин гард.
Баҳордек бағримда яйраб яшнангиз,
Гар озор чектирсам бўлайин номард.

Сайроқи қушлару жониворларга
Отилган ўқларга тутай кўксимни.
Ёлбориб тиз чўкманг нобакорларга,
Ярадор оҳудек ожиз ўксиниб.

Тоғларим, ҳавонгиз мунчалар ширин,
Кўчириб кетайми бир парчангизни,
Беҳавотир Ватан — кўнглимга киринг,
Жонимдек эркалай кўк арчангизни.

ГАДО

Кўча-кўйда садақа сўраб,
Тиланганлар эмасдир гадо.
Ночорликнинг гирдоби аро,
Турса ҳамки, кўнгилга подшо.

Эгни юпун халқ ҳамёинини
Шилаётган ғўрлар гадодир.
Заҳматзада эл хирмонини
Талаётган зўрлар гадодир.

Халқ хоини, номард нокаслар,
Очкўз порахўрлар гадодир.
Шоҳи-кимхоб кийинган каслар,
Кўнгил кўзи кўрлар гадодир.

Ж А Н Н А Т

Чекдилару чексиз риёзат,
Афсонамас, йироқ-йироқда.
Яратдилар беназир жаннат
Қадоқ қўллар оддий тупроқда.

Шивирларди боғларди оғоч,
Шаббодада турар эди соч.
Ариқларда оқарди шарбат,
Қирмизаклар қалқарди қат-қат.

Қиқирларди кавсар булоқлар,
Парча осмон янглиғ ярақлаб,
Кўргузарди одамнинг аксин,
Офтобу ой, юлдузлар рақсин.

Тараларди топ-тоза ҳаво,
Нафас олиб тўймасди одам.
Қушлар чалар ёқимли наво,
Ҳар гўшада оромбахш олам.

Қани ўша бол томизган боғ,
Хаёлдадир лаззатли дамлар.
Ёлгон ургач иймонга пичоқ,
Жаннатни еб қўйди одамлар.

Карима Ашурова

СИЗГА АЙТАР ДАРДЛАРИМ КЎП...

(Халқ йўлида)

Узун-узун арғамчи ҳалинчакка ёр-ёр,
Ҳалинчакнинг ипларидан илинди бўйнимга дор.
Келинг тезроқ, бу сиртмоқнинг учида бир тугун бор:
Сизга айтар дардларим кўп, сизга айтар дардларим.

Узун-узун арғамчининг узунлиги билинди,
Унга бекор осилдимми, бармоқларим илинди,
Айрилиқнинг йўлларида товонларим тилинди,
Сизга айтар дардларим кўп, сизга айтар дардларим.

Арғамчидан қўлларимни ололмайман, орим бор,
Дакан кўйлак ёрман деб илиб қўйган дорим бор.
Дўстингизга ёрилибсиз: «Узоқларда ёрим бор —
Сизга айтар дардларим кўп, сизга айтар дардларим».

Сойлар оқар, ёр юраги шу сойларнинг тошидан,
Кунлар узун, тунлар узун юрагим бардошидан,
Арғамчидек узун-узун йўлларнинг сиз бошида,
Ҳануз сарсон бу йўлларда сизга айтар дардларим.

* * *

Дутор чертай деган бебош қўлларимни қирқди сим,
Бўйнимдаги қора маржон шодалари қирқ тизим.
Қора маржон шодалари, шу дуторга садаф бўл!

Кўз ёшларим кўксимдадур, дил денгизи бўшдан-бўш,
Қора маржон ўқдек тегиб, чирқиллагай митти қуш,
Шу маржоннинг шодаларин узарга йўқ менда қўл.

Айтмадима, айтмадима, шу қўшиқни айтмадим,
Қайтиб қўшиқ айт демадинг, мен ўзимча қайтмадим,
Қора маржон доирадир, чиқарга йўқ менда йўл.

Раҳматжон Умрзоқов

1954 йил Қувасой шаҳридаги Арсиф қишлоғида хизматчи оиласида тавваллуд топган. Фарғона Давлат Педагогика институтининг Ўзбек филологияси факультетини 1979 йилда тугатган. Унинг шеърлари 1971 йилдан буён ноҳия, вилоят ва жумҳурият рўзномаларида эълон қилинмоқда. Ҳозирда Қувасой шаҳар «Дўстлик байроғи» рўзномасининг масъул котиби.

КЕЛ, ЭЙ ҒУНЧА...

Кел, эй ғунча, юз очгил сен бу гулшан соф ҳаволарда,
Ки мадҳ этгай сени булбул ёниб шўҳ-шўҳ наволарда.

Тириклик мавсуми наврўз келиб олам мунаввардир,
Ажаб жилва этар борлиқ ёниб минг бир жилоларда.

Рутубатли қаро қишнинг сўкилди пардаси буткул,
Чароғон нур билан кезгай хуршид сўнгсиз самоларда.

Солиб дилларга рўшнолик баҳор келди, юзинг очгил,
Бўлиб сархуш бу гулзорда чўмилган нур-зиёларда.

Ки дўстлик гулшани ичра кезиб шодон дегай Раҳмат,
«Ҳаётнинг мазмуни асли дўстлик, меҳру гиёларда».

Б У Л М А С

Минг сайрасин қарғада булбул овози бўлмас,
Йигит саналмас ҳар ким то эли рози бўлмас.

Эл ғамига шерик бўл, бўлма зинҳор панада,
Бўлмай қишу баҳори йилларнинг ёзи бўлмас.

Мард бўл ишқу вафода, муҳаббат мардлар иши,
Ким айтадир гўзалнинг ишваю ноzi бўлмас?

Чиранма ҳар иш агар қўлингдан келмас эрса,
Минг уринса макиён қушлар хўрози бўлмас.

Ҳар иш ўрнида гўзал, борлиқда бордир меъёр,
Раҳмат, етар, сўзингнинг ҳар ким мижози бўлмас.

Маҳмуд Абдуллаев

1938 йили Фарғона вилояти Фурқат ноҳиясидаги Қизил-қийёқ қишлоғида туғилган. Фарғона Давлат педагогика институти (ҳозирги Фарғона Давлат университети) тарих-филология факультетини, Ўзбекистон Фанлар Академияси фалсафа ва ҳуқуқ институти аспирантурасини тамомлаган. Бир неча йиллар Фарғона педагогика институтида турли лавозимларда ишлаган, ҳозир шу ерда маданият назарияси, эстетика ва этика кафедрасига бошчилик қилмоқда. Эстетик маданиятга оид кўплаб мақола, рисола ҳамда «Эстетик маданият: назарий-методологик жиҳатлар» монографиясининг муаллифи. Шеърлари республика ва вилоят матбуоти саҳифаларида эълон қилинган. Ҳаётга бўлган муносабатини поэтик тарзда ифодалашга эҳтиёж ва эҳтироси баланд.

ЎЗБЕК ПИЁЛАСИ

Қўллардан қўлларга ўтар пиёла,
Қўллардан қўлларга ўтар табаррук,
Боболар руҳини тутар пиёла,
Бағримда ёнади ўша ҳоким руҳ.
Тарих жадвалини этдим сарҳисоб,
Қаршимда юз очди пинҳоний сирлар.
Йўқ, йўқ, оғу эмас, узатиб гулоб,
Бағрига чорлади мени асрлар.
Ким у ажодимга таъналар тўқиб,
Мени бедавога йўйган шарманда?
Ким у пиёламдан эзгулик топиб,
Кўзларини эса очмаган банда?
Ким у Ватанимни айлаб сайри боғ,
Унинг нафосатин кўрмаган ўша?
Ўтмишинг сўник деб, гадо деб, олчоқ
Бир бор юрагимни сўрмаган ўша?
Авф этинг, дўстларим, сўзим дағалроқ,
Нетайин ҳукмига олди эҳтирос.
Пиёла ҳақида сўзламай, бироқ,
Кўнгил қийноқларин бўшатдим бироз.
Юрагимда меним армонларим кўп,
Юрагимда меним туғёнлар тўла.
Ўзбек деб аталган маҳбубул қулуб,
Чинни пиёламни нақш этган шуъла.

Нежаб, замонлар оша мардона,
Менга чой узатар аҳли дилпазир.
Пиёла, пиёла, чинни пиёла,
Асрлар нафасин менга етказур.
Муқанна курашдан толганда, балки,
Лабини бир нафас унга қўйгандир.
Мавлоно Беруний неча маҳалки,
Илму амал истаб гулоб қуйгандир.
Кўксини ёндирса ташналик ҳукми,
Бечора деҳқонни этган бағри хуш,
Унинг фазилати шунча буюкми,
Ҳайём ўз илгида бир умр тутмиш.
Жомийга узатиб бир пиёла чой,
Алишер ўз кўнглин этгандир обод.
Энг сўнгги армони ўзбекча кўк чой —
Бобурга мушарраф бўлмаган, ҳайҳот.
Қўллардан қўлларга ўтар пиёла,
Заминдай айланар у ҳам бетиним.
Халқим инсонликни тутган зиёда,
Чой билан дастурхон, очилар кўнглим.
Боболар сўзига дилбанд сўзларим:
Уйимнинг кўркидир асрий пиёлам,
Ўзбек руҳи билан мунаввар хонам,
Қани, бир пиёла чойга, дўстларим.

* * *

Яна юз очдингиз, баҳор гуллари,
Яна порладингиз қарашларимда.
Сиздаги латофат, ранг ёлқинлари
Сўнмас туйғу бўлиб ёнар бағримда.
Еллар кўксингизни ўтса оралаб,
Ғунча лабингизда табассум ёнди.
Кўклам либосидан сумбил ҳид тараб,
Яшил япроғингиз сирли тўлғонди.
Тонгдан жилва олиб, қуёшдан шуъла,
Баҳордан кўрк олиб яшнадингиз соз.
Ёшлиқ қудратини ҳар нафас куйлаб,
Қизлардек балқдингиз, серишва, серноз.
Сиз менга сирдошсиз қалб қўшиғидай,
Сиз менга илҳомчи, сиз менга нашъа.
Хонамнинг бахтидан олгандай чирой,
Жилмайиб турасиз деразам оша,
Сиз баҳор гуллари, баҳор гуллари...

* * *

Пирпиратар қошларин чақмоқ,
Кўзларидан сочиб ёлқинлар.
Ҳамла қилиб момақалдироқ,
Гумбир-гумбир босар одимлар.
Таралмаган соч каби тўзиб,
Саваб қолар сели тушмагур.
Бир дам боғнинг сукутин бузиб,
Сўнг қирларга ошиқар мағрур,
Сел жўнайди,
Жилмаяр қуёш,
Унга муштоқ ёнар ғунчалар.
Баҳор-баҳор, дилкашсан-дилкаш,
Ҳазилинг ҳам юмшоқ бунчалар.

* * *

Туғилган пайтимни эслай олмайман,
Кўзим ёғду топти қайси хуш онда?
Аmmo шу нарсани унутолмайман:
Кўрганим биринчи сенсан жаҳонда.
Дунё нималигин ҳис этиб сенда,
Ҳаётдай севганман ўзингни, юртим.
Офтобинг меҳрингдан берганда мужда,
Олтин тупроғингни кўзимга суртдим.
Елларинг шовуллаб юрди теграмда,
Тилимга ҳамоҳанг айтиб отингни.
Боғларга кирганда ҳар субҳидамда
Гуллардан тополдим латофатингни.
Эзгу куй янграиб оқса булоғинг,
Кўнглим ёд этарди сенинг аллангни.
Қуёшда барқ уриб кулса қучоғинг,
Ўйимга тугардим ҳар наллангни.
Сен илди отардинг кўксимда шундай,
Тасвиригни шундай хотирга ёйиб.
Осмонга қарасам, порладинг кундай,
Ерга кўз ташласам боқдинг жилмайиб.
Ҳар нафасда кўрдим, турдинг қошимда,
Завқу меҳнатимда, кўйимда юрдинг.
Элга ҳурматимда, яшамоғимда
Эртамдай муқаррар сен ҳукм сурдинг.
Юртим, юрагимни ўзинг яратдинг,
Ўзинг шуъла бердинг, ўзинг бердинг жон.

Сенсиз яшолмайман,
Сенсиз ҳаёт йўқ,
Сенсиз менга йўқдай туюлар жаҳон.
Бунда кураш борар, бешовқин, бесас,
Ҳислар жангга кирар бунда рўбару.
Йўқ, музей эмас бу, жойки муқаддас,
Кеча ва бугундан яралган кўзгу.
Ҳар битта жиҳозда асрий бир ташвиш,
Узлатнинг мулкига айланган ҳаёт.
Серзарда замонлар бунда жой олмиш,
Энди-чи, ойнага қамалмиш, ҳайҳот.

* * *

Шовуллайди бетиним дарё,
Шовуллайди ҳаёт қўйнида.
Қўлда қалам, унга маҳлиё
Ўлтирибман дарё бўйида.
Кумуш патлар отилар сапчиб,
Илиб қочар уларни сабо.
Хотирамда лавҳалар очиб,
Сирдош бўлар шовқинли садо.
Қалбдек жўшқин, чақмоқдай эрка,
Шуълаларда товланиб оқ соч,
Учмоқчидай гўёки кўкка,
Шўх тўлқинлар отади қулоч.
Шунда сенинг юрагингга ҳам
Кириб борар шу тўлқин — шу ҳол.
Қарашингга янги бир олам
Ярқираши кўрсатар жамол.
Сувлар уриб қояларга бош,
Ялтираса нурда томчилар,
Гирдобларда акс этса қуёш,
Баҳри-дилинг гулдай очилар.
Қалб ва дарё. Жўшади бирдай,
Ҳис мавжида оқарман энди.
Ҳаяжонда иккисига ҳам
Бир ошиқдай боқарман энди...

Ишдан толиб қайтсам баъзида ҳорғин,
 Онам юзларида балқирди ташвиш:
 — Ундай қилма, ўғлим, дўхтирга боргин,
 Даволат ўзингни, тугармиди иш.
 Дард букиб қўйганди қадди-қоматин,
 Нафас олар эди энтикиб зўрға.
 — Бошинг нега оғрир, ухлай олмадим,
 Албатта учрагин, болам, дўхтирга.
 Эй, сен, фарзандига тўймаган инсон,
 Бугун қайлардасан, етмас унимиз,
 Наҳот, кўришмасак бизлар ҳеч қачон,
 Наҳот қиёматга қолса кунимиз.

АБДУЛЛА ОРИПОВГА ЎХШАТМА

Гап ташийди уялмай-нетмай,
 Гап ташийди юз-кўзин юлиб.
 Мени тинглар номард «миқ» этмай,
 Қимларгадир етказмоқ бўлиб.
 Шундан бутун ейдиган нони,
 Шундан бутдир рўзғор кам-кўсти.
 Пайғамбари, шоҳи, султони —
 Ташма гапга ишқибоз дўсти.
 Сотқинлик бор унинг наслида,
 Шундан юрар «кайфи»ни суриб.
 Туғилганди ўзи аслида
 Қимларгадир гап ташиб юриб.

ҲАЗИЛ

Келтираман уйга печенье,
 Чақалоққа энг яхши таом.
 Шуниси бор, аяси қурғур
 Ундан олдин еб қўяр тамом.
 Зорланмайман, она-бола еб,
 Кўрар экан бирликда баҳам.
 Боқаяпман ўғилчамни деб
 Печеньеге аясини ҳам.

У қўшиқ яратди туссиз, шовқиндор,
Кууй ёзди — кўп ғализ, тегади ғашга.
Ҳеч бири натижа бермагач, ночор
Киришди халқ куйин қайта ишлашга.
Кашанда қунтига тасанно айтиб,
Унинг бардошига қиламан таъзим.
Тутунлар ичида йўқ бўлиб кетиб,
Мўлтираб кўринар акамиз Азим.
Қўлида одатий ўша папирос,
Аҳволин кўрибоқ энсам қотади.
Чекишда фарқ қилмас ўзбегу ўрис,
Барчаси бирдайин хўплаб тортади.
Тутунлар, тутунлар, камроқ тутанглар,
Сиз кимга озору кимларга ором.
Тутун бозорида қурум ютганлар,
Аҳли кашандалар, сизларга салом.

Маҳмуд Раҳматуллаев

1947 йилда Фарғона вилояти Фрунзе ноҳиясининг Манғит қишлоғида туғилган. Унинг шеърлари ноҳия, вилоят, жумҳурият матбуотларида 1964 йилдан бошлаб ёритилмоқда.

«Биллур жилғалар» (1965), «Абадият да-рахти», (1989) жамоа мажмуаларида шеърлари нашр этилган. Ҳозир Фрунзе туманидаги Абдулла Қодирий номли 35-мактабда тил ва адабиёт фаъллари ўқитувчиси бўлиб ишламоқда.

БУ НАВБАҲОР БЕТАКРОР...

Ажаб эрмас, албатта, ишлар юришиб кетса,
Буни кўриб ғанимлар баттар тиришиб кетса.

Мақсад-ку ўзи битта, қанийди барча қитъа,
Қўйса урушга нуқта, ишга киришиб кетса!

Ҳеч кимга зўр, талон йўқ, жон битта, карчалон йўқ,
Чибинга ҳам омон йўқ — дунё уришиб кетса!

Кўнгил, ваҳимани қўй, ҳар битта дилда минг ўй,
Нозли баҳор суманбўй, қорлар эришиб кетса...

Жон кирди турли чўпга, тўй эмиш энди кўпга,
Бошим етарди кўкка дўстлар келишиб кетса!

Маҳмуд, баҳор бетакрор, атрофда гул, чаманзор,
Гулларга йўқдир озор қизлар теришиб кетса!

МЕНГА БУ ҚИЙНОҚ НЕЧУН

Борми, айт, қийноққа ҳожат, менга бу қийноқ нечун?
Бўлмаса қалбимда оташ шу қадар қайноқ нечун?

Кўрмаса бир кун юзингни, қолди йўлда кўзларим,
Севмаса, кўзлар кўзингга бўлдилар муштоқ нечун?

Борми сир асрашга ҳожат, борми сир бўлмас аён,
Бир фидо бўлган бошимга қайта минг жумбоқ нечун?

Қалбга қалб ўртоқ дегайлар, алдамас ўртоқ кўнгил,
Алдаса қалбингга қалбим бўлди дўст, ўртоқ нечун?

Тез, шитоб ёш ҳам ўтибди, дилга бир таскин қани,
Билмадим, Маҳмуд, ҳамонким бу юрак ўйноқ нечун?

УЙҒОНОЛМАСЛАР

Уйғонолмаслар ҳамонким баъзилар ўз хобидан,
Турмушин дерсиз фаровон оғзининг танобидан.

Уйғонолмаслар ҳамонким, денгизи қақраб ётар,
Энасойдан бир нажот йўқ, келмади сув Обидан.

Баъзи каслар каму кўстсиз, ўйламас юрт эртасин,
Олгани ёглиқ нафас ҳам мамлакат ҳисобидан...

Бош эгиб юрмоқ нечундир, ишламай турмоқ нечун?
Борми наф бечора кўнгил айлаган хитобидан?!

Она-ер, гардинг олай мен, эй Ватан, дардинг олай,
Орқада қолдикми юз йил замона шитобидан?

Кунда бир шаънингга, халқим, отди тош номард,
Борми кун ақли қусурлар айлаган итобидан?!
нокас,

Излабон, Маҳмуд, ҳақиқат, ўтди ҳайф умринг гули,
Олди жой ушбу ғазал ҳам чиқмаган китобидан.

СИЗГА ҚАЧОН ЕТАРМАН?

Она замин самода ошуфтаҳол, нофармон,
Юлдузлар, эй юлдузлар, сизга қачон етарман?!

Учмоққа йўл қидириб ўтди бобом Беруний:
Жоҳил замон аёқда, кишанланиб кетарман...

Ўз қавмидан аразлаб олислаган Қуёшим,
Айт, ўзга бир маконга қандай қилиб ўтарман?!

Саноғи йўқ оламнинг онажони қоинот,
Кўрганмисан, Улуғбек кўзларида не армон?

Худуди йўқ фалакка ё сизмаган хаёлим,
Синдирмагил қанотинг, синсанг агар нетарман?

Юлдузлар, эй юлдузлар, Маҳмуд дилида ёнғин —
Қанотларидан аввал бағри куйган Икарман!

Эркин Йўлдош

Эркин Йўлдош 1971 йили Бувайда ноҳиясида туғилган. У Фарғона Давлат Университетининг Шарқшунослик куллиётида, араб тили бўлимида ўқимоқда. Шеърлари жумҳурият матбуотларида чоп этилган.

ОЗОДЛИК

Озодлик чалиниб кетмасин,
Манзилига етсин беҳатар.
Тошлар келиб тегмасин,
Ноҳадан оқмасин қонлари.
Бўғзида қолмасин овози,
Баландроқ янграсин.
Йўқсиллар макони
Эрк деган туйғунинг
Ватанида
Озодлик,
«О, шодлик...»

* * *

Қалбим мени дарё бўлолмай ўтди,
Кўнглим мени тоғдек тўлолмай ўтди,
Тўлғониб-тўлғониб ўлолмай ўтди,
Ишқига тўймадим, тўймадим.

Висол они ёғоч отим битсайди,
Рухлар менга айтмай кафан бичсайди,
Ғамларнинг тинмай майин ичсайдим,
Ишқига тўймадим, тўймадим.

Кўкка парвоз қилганда қайғу — руҳлар,
Шеъралардан таралгайдур оҳ-оҳлар,
Қаршисида сўроқ қилса роҳ-роҳлар,
Ишқига тўймадим, тўймадим.

Қалбим мени дарё бўлолмай ўтди,
Кўнглим мени тоғдек тўлолмай ўтди.
Тўлғониб-тўлғониб ўлолмай ўтди,
Ишқига тўймадим, тўймадим.

Одил Исабоев

1963 йилда Риштон ноҳиясидаги Бужай қишлоғида таваллуд топган.

Тошкент Қишлоқ Хўжалик олийгоҳининг зоотехник бўлимини тугатган. Шеърлари вақтли, маҳаллий матбуотда чиққан.

БУҒДОЙЗОР

Буғдойранг юзимга сингмиш буғдойзор,
Шаббода келтирар ўзга таъмли ис.
Ястаниб ётибди олдимда сарҳад,
Бошоққа бош эгдим, туйдим ширин ҳис.

Буғдойзор чайқалар,
 замин чайқалар,
Шу ерда туғилар замин қушлари.
Туғилар тупроқдан миннатдор куйлар,
Буғдойзор — Широқдан қолган тушлардир...

* * *

Чойхонада бир чол най чалар эди
(Бори шу: ямоқлик усти бош кийган),
Ўчоқларда олов гувиллар эди,
Сўриларда қизир кулги, аския.

Най бир зум тўхтамас, жонбахш навоси,
Титратиб-титратиб юборар жонни,
Дилларга киради оҳанг нафаси,
Найга жўрми дейман юрак туғени.
Куй тинди,
Одамлар чолга боқишар,
Чол эса недандир хавотир, беҳол.
...О дунё, бағрингда қанча, билмадим,
Жулдир кийимдаги оташ санъат бор!

Саодат Василжонова

Саодат Василжонова — 1969 йилда Фарғона вилояти, Олтиариқ ноҳиясининг Зилҳа қишлоғида, деҳқон оиласида таваллуд топган. 1992 йилда Фарғона Давлат Дорилфунунини тамомлади. Унинг шеърлари «Олтин водий», «Давр овози» жамoa тўпламларида ҳамда жумҳурият рўзнома ва ойномаларида босилган.

* * *

Кўзларим саволдир, уқмайсан,
Боқишим малолдир, боқмайсан.
Уйларим азобга ёнбошлар,
Инграйди бардошлар, бардошлар.

Туганмас саволдир кўзларим,
Жавобин қизғонар кўзларинг,
Дил суйган қишлоғим йўлида
Армонга ошёнди изларим.

Кўзларим саволдир — беадоқ,
Ишончининг сочлари қор — опшоқ.
Топталди садоқат — саждагоҳ,
Энди мен бегона — бегуноҳ.
Умрим савол бўлди туганмас...

* * *

Мен имон келтирдим субҳи сабода,
Ёшларга чўмилиб ўтмоқда умрим.
Тополмай қоласиз ҳатто наводан,
Узлатга бош олиб кетганим куни.

Васият этурман маъсум гулларга,
Мен кетгач, номимни тилга олишмас.
Айтгум, ўксик руҳим кезар йўлларга,
Аччиқ хотирамни ёдга солишмас.

Тавалло қиламан юлдузларимга,
Иссиқ кўксингизга қадашмас ўкинч.

**Меҳрим безак бўлсин дил сўзларимга,
Мени ҳалок этди муқаддас Соғинч.**

**Дунёдан Сиз учун сўрайман шафқат,
Ул дам ҳам қўмсамас мени лабингиз.
Фақат эслаб қолинг исмим — САОДАТ,
Туғилган Ватаним — Сизнинг қалбингиз.**

**Ул лаҳза мен Сиздан тиламам меҳр,
Шунда осон бўлар Сизга қайтанга.
Охирги ўтинчим — танҳо, танҳодир,
Мени кўминг ўша буюк Ватанга.**

Хилола Исоқова

Хилола Исоқова — Фарғонанинг кенжа ижодкорларидан. У — Фарғона Давлат Университетининг ўзбек тили ва адабиёти куллийти талабаси. Фарғона ноҳиясидаги Миндон қишлоғида таваллуд топган. «Менинг биринчи китобчам» конкурси ғолиби.

УЛҒАЙИШ

Бошмоқчаси тумандан,
Майсалардан кўйлаги,
Толбаргакли сочларин
Ҳилпиратиб, ўйнайди.
Олам фақат яшил ранг
Экан, дея ўйлайди.
Ёлғизлигин одамлар
Билар, ўзи билмайди.
Уни ёлғиз баҳорга
Ташлаб ҳеч кетгим келмас,
Сувдай шалдираб кулар,
Англаганимни билмас.
Бу оламда ҳар қалай
Кўндир жодугар ранглар.
Болаликдан ажратиб,
Мени тортиб оларлар,
Руҳим занжирбанд этиб
Тор танамга соларлар.

* * *

Риёкор, алдамчи одамдан
Алдашни билмаган девона афзал.
У ё чиндан севиб телба бўлгану,
Ё бир умр қолган болалигича.

Девона устидан кулган одамлар,
Биламан, биламан, кулар аламдан,
Улар ақлу ҳушсиз сева олмаслар,
Ё қайта олмаслар болалигига...

Толибжон Ҳолматов

1960 йилда Қўқон шаҳрида туғилган. Тошкент Давлат Дорилфунунининг журналистика факультетини 1984 йили битирган. Болаларга аталган шеърлари билан 1978 йилдан буён Республика матбуотида қатнашиб келади. Ғ. Ғулом номидаги адабиёт ва санъат наприёти томонидан чоп этилган «Абадият дарахти» тўпламининг муаллифларидан бири.

Толибжон Ҳолматов айна пайтда Қўқон шаҳар «Меҳнат байроғи» газетаси редакциясида адабий ходим бўлиб хизмат қилади.

ЗУРАВОН

Ҳазиллашма
Мен билан.
Калтак ейсан
Вей, Тўлан.
Ёшим сендан
Каттароқ —
Тушундингми,
Ошқовоқ?!
Унга кирсам
Яқинда,
Кўрасан-а
Нақ мендан!
Бешга кирдим
Ҳозирча.
Қўрозқанддан
Чўз пича!

ФОТОАППАРАТ

Танидингми, оғайни,
Бу мен — фотоаппарат.
Суратингни оламан,
Бироз кутиб тур, Марат.
Нима дейсан, дўстлашиб —
Сен билан бирга қолсам?
Хафа бўлма, мабодо
Бўйнингга осилволсам.

АРЧА БАЙРАМИДА

- Қулоғингга шивирлаб
Нима деди Қорбобо?
— Тишинг оғрийди, конфет
Ема, деди Қорбобо.
— Ие, тишинг оғришин
У қаердан билади?
— Ахир, ўша Қорбобо
Менинг акам бўлади.

ХОЛВОЙ ҚАНДАЙ УҚУВЧИ?

- Ўзи сира эплломай,
Жажжи Гулнора деди:
— Акажон, «2» рақам
Қандай ёзилар эди?
— Кўчада кутишмоқда,
Футбол ўйнаймиз, — дер Хол. —
Кундалик дафтаримни
Очиб, ўзинг кўрақол.

Рустамжон Орипов

Рустамжон Орипов — 1962 йилда Оқария кишлоғида туғилган. Унинг шеърлари газета ва журналларда чоп этиб турилади.

Ҳозир у Тошкент Давлат Университетининг журналистика факультетида сирдан таҳсил олмақда.

ИЛК ҚАДАМ

Аяжоним уйимизда
Бирор иш қилса агар,
Атрофида Шоира
Доим елиб, югурар.
Ҳатто хамир қориса,
Тақлид қилар сингилчам
Ошпоқ унга беланиб,
Нон ясайди хотиржам.
Гоҳ қўлида супурги,
Супурар уйимизни.
Гултувакка сув қуйиб,
Хурсанд қилади бизни.
Ҳали синглим анча ёш
Ишга меҳри бир олам.
Катта ҳаёт йўлига
Қўймоқда илк қадам.

СИНОВ

— Қани, ўғлим, бери кел,
Билимингни бир синай,—
Дея ота ўғлини
Саволга тутди шундай:
— Дарахтнинг бир шохида
Олма бор бўлса бешта,
Дейлик бирин олгансан,
Айт-чи, қолади нечта?
Бу саволдан Самадни
Ўраб олди ҳаяжон:
— Чин сўзим, мен олгани
Олганим йўқ, дадажон,

УЙИНЧОҚЛАР ҲАСРАТИ

Кичик укам Мақсудали
Уч ёшга ҳам, мана, етди.
Кириб келди кўп меҳмонлар,
Уйинчоқлар тўлиб кетди.
Уйнар дедик зерикмасдан,
Бирин қўйиб, бирисини.
Кунлар ўтиб шилиб олди,
Барчасининг «тери»сини.
Ётар энди ўйинчоқлар,
Бир чеккада ҳасратлашиб,
Бошга тушган «дард»ларини
Сўзлаш учун гал таллашиб:

Қўғирчоқ

—Аввал мени кўтариб,
Уйнади хўп эркалаб.
Сўнгра эса, сочимни
Юлиб олди битталаб.

Жирафа

Бизни тизиб бир сафга,
Синчиклаб разм солди.
Бир оз баланд эканман
Бўйнимни узиб олди.

Фил

Хартумимни йўқотдим,
Тўрт кун бўлди камида,
Изласангиз топарсиз
Эски диван тагидан.

Копток

Ерга урса қувониб,
Кўкларга сапчир эдим,
Бир куни миҳ санчдилар,
Астагина «уф-ф», дедим.

Инобат Ризаева

Инобат Ризаева — 1962 йили Марғилон шаҳрида туғилган. 1984 йили Улугбек номидаги Фарғона Давлат педагогика институтининг ўзбек филологияси факультетини тамомлаган. Ҳозир Охунбобоев ноҳиясидаги 19-ўрта мактабда ишлайди.

УВАЙСИЙ

Юлдузсиз тун. Атроф сокин, тинч,
Беозор нур сочиб лициллайди шам.
Оппоқ қоғоз ўзра тўкилар соғинч,
Нозик бармоқларда титрайди қалам:
«Интизоринг оҳидан бу хонумона тушди ўт,
Хонумон недур, бу кеча жисму жона тушди
ўт...»

Умидвор термулиб ҳув сўнгсиз йўлга,
Зулумот бағридан ненидир излар.
Эҳ, ниҳоят кўзлар ҳам толар.
Сўнгра
Фарёд чекиб қолар энг тотли ҳислар.
Қорачиқда бир зум қотар бардошлар,
Киприкка осилар зилдай томчи — нам.
Тонг ҳам маъюсгина оқара бошлар,
Алам билан ёниб, эриб кетар шам.

ТОНГДАГИ УИЛАР

Оқиб келаётир мен севган ранглар
Оппоқ турналарнинг қанотларида.
Тириклик қўшиғи яна жаранглар
Толларнинг ним яшил бутуқларида.

Еришиб бормоқда менинг осмоним,
Тонглар — кўзларимда энг тиниқ туйғу.
Ўриклар гуллади, қувонгин, қалбим,
Беғубор кунларнинг оқ жарчиси бу!

КУЗ

Паришон қалтирар дарахтлар,
илк бор
узилган япроққа нигоҳин тикиб,
Олислаб боради турналар...
Борлиқ
заъфарон жимликдан кетар жунжикиб.

Рустам Бойматов

Рустам Бойматов — 1963 йилда Риштов ноҳиясидаги Бўжай қишлоғида туғилган. Тошкент Қишлоқ хўжалик институтини битириб, ҳозирда ноҳия Ешлар Иттифоқи қўмитасининг иккинчи котиби бўлиб ишлайди. Айни пайтда Тошкент Давлат Дорилфунунини журналистика факультетида сиртдан таҳсил кўради. Шеърлари жумҳурият матбуотида эълон қилинган.

АЛПОМИШ ТУҒИБ БЕР, КЕЛИНЖОН!

Оғизлар мақтовдан толмади,
Алдовлар не куйга солмади,
Бир сўзми йиғитлар қолмади,
Алпомиш туғиб бер, Келинжон!

Манглайни ишламай тер босди,
«Пишган»нинг ўрини гўр босди,
Даланинг юзини шўр босди,
Алпомиш туғиб бер, Келинжон!

Оломон ваъдадан эзилди,
Бардошнинг чоклари узилди,
Эркаклар аёлдай сузилди,
Алпомиш туғиб бер, Келинжон!

Бошлиқнинг фармони кўп экан,
Шукурдан армони кўп экан,
Яхшидан ёмони кўп экан,
Алпомиш туғиб бер, Келинжон!

Тулпорлар ботган йўқ терларга,
Туёқлар ботган йўқ ерларга,
Қизларнинг ҳуши йўқ эрларга,
Алпомиш туғиб бер, Келинжон!

Айтишга арзимас қолгани,
Тилларим бормади тонгани,
Довруғим қайтариб олгани,
Алпомиш туғиб бер, Келинжон!

Эзилган дилим хун бўлмасдан,
Кўзимга аччиқ ёш тўлмасдан,
Йигитнинг сазаси ўлмасдан,
Алпомиш туғиб бер, Келинжон!

АЛАМИМ БОР...

Толкўчанинг уйқусини бузганлар,
Қийқиришиб қош-кўзини сузганлар,
Бир шўрликнинг кўксига тиғ урганлар —
Алашим бор «Ёр-ёр» айтган қизларда!

Паранжига ўраниб ёр кетадир,
Ўзга танда маним дардим нетадир.
Юраккинам бўзлаб-бўзлаб айтадир:
«Алашим бор «Ёр-ёр» айтган қизларда».

Шум янгалар ёр кокилин ўрган кун,
Сузык кўзлар аччиқ ёшга тўлган кун,
Мен аламдан минг тўлғониб чиққан кун —
Алашим бор «Ёр-ёр» айтган қизларда.

Бир йигитнинг тик бошини хам қилиб,
Менга тагин дунёни бир кам қилиб,
Алдамчи қиз кетар кўзга нам илиб —
Алашим бор «Ёр-ёр» айтган қизларда.

Чимилдиқда ағёр кутар ёримни,
Ким етказар унга менинг оҳимни,
Чилдирманинг саси босар додимни —
Алашим бор «Ёр-ёр» айтган қизларда.

Ойдин кеча бугун менга дор ўлди,
Ёлғиз дилим оёқ ости, хор ўлди,
Уларга кенг, дунё менга тор ўлди —
Алашим бор «Ёр-ёр» айтган қизларда.

Ваъдаларинг ёлғон бўлса, малагим,
Сойлар тақсин сенга олган зирагим,
Эссиз, менинг эссизгина тилагим —
Алашим бор «Ёр-ёр» айтган қизларда.

Қишлоққа тун чўкди жимгина,
Жийдазор эртақлар бошлади.
Тўлин ой ёнбошлаб чорбоққа,
Майсалар кўзини ёшлади.
Полизнинг тўлғоғи зўрайиб,
Хуш бўйлар келтирди саболар.

Сув сийрак боғларнинг бағридан —
Қуйилиб келади наволар.
«Сукунат бағрини тилади
итларнинг эриниб ҳуриши.
Хуш ёқар димоққа шаббода
райҳоннинг ҳидини уриши».
...Кун бўйи талпинган юраклар,
Тонггача висолга қонади.
Шошқалоқ куёвнинг бағрида
Келиннинг лаблари ёнади.
Қишлоқни Тун қучар берилиб...

ХАЙРЛАШУВ

Рафиқамма

Кўкракда бир вулқон кетар отилиб,
Ишонч ловуллайди яноқларингда.
Остона нарёғи — САФАР деган юрт,
Соғинч кўз ёради қабоқларингда.

«Мен кетдим. Хайр энди!»
Ғалати сукут.
Қўллар алиштирар титроқларини.
Оҳ, қанчалар оғир
ва шунчалар Соз —
Елкалаб кетмоқлик нигоҳларингни...

Алихон Иброҳим

Алихон Иброҳим — 1957 йилда Ленинград ноҳиясидаги Палахон қишлоғида туғилди. ТошДУ журналистика факультетида сиртдан таҳсил олмоқда. Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси Қўқон бўлимида ишлайди.

АБДУЛЛА ҚОДИРИЙНИНГ ҚАМОҚДАГИ СУЗЛАРИ

Айбларим кўп менинг, айбим жуда кўп,
Қинғирлар наздида энг қинғир ўзим.
Эътиқод куйганда қўшилиб куйиб,
Куйинди чаладек тутайди кўзим.
Чидолмайман ортиқ, чидолмайман, йўқ,
Шунчалик бўлар-да бардошу сабр.
Тухмагдан санчилган кўксимдаги ўқ,
Мени кўймоқ учун излайди қабр...

УМРБОД ГҶДАКМАН

Онажоним Хайринисо хотирасига

Ёшлигим эслайман элас ва элас
Уралиб тургандай гўё пардада.
Эҳ, ором оламан бир зум, бир нафас
Онажоним айтган маънос алладан.
Гўдакка айланиб қоламан бир он,
Теграмда кезади онамнинг ҳиди.
Бир умр қолмайди шундайин имкон,
Кўриниб кетади унинг тобути.
Ана кўтардилар тобутни ердан,
Фалакни чулғади оҳ-нола, фарёд.
Эсимга тушгандай нимадир бирдан,
Онамни изладим, топмадим, ҳайҳот.
Орадан ўтса-да шунча йил умрим,
Онам-ла ўтган кун келмади такрор.
Унингдек меҳрибон бўлмади ҳеч ким
Ва яна топмадим дилкаш, беғубор.
Уша кун, ўша он, бир нафас учун
Умрбод гўдакман, жоним онажон.
Тушимда кўрмоқлик, ё эслаш учун
Бир умр ҳалакман, жоним онажон.

ҚУЁШГА СИР АЙТГАН КУРТАКЛАР

Баҳор — Қўқонни соғинган қалдирғоч,
Баҳор — қуёшга сир айтган куртақлар.
Баҳор — маст-аласт куйлаган сандувоч,
Баҳор — гулларни ҳидлаган этаклар.

Баҳор, кўзларимни кўкка бўяйди,
Болалар лабида сумалак юқи,
Бўғотда мусича ой-кун санайди,
Қачон катта бўлар кўзи юмуғи.
Баҳор!

Ҳижрон қафасини бузади булут,
Майсалар васлига етишар ёмғир.
Баҳор!

Офтобнинг режасин бузади булут,
Шамоллар ўйноқлаб қувади ғир-ғир.
Баҳор!

Қизалоқ сочига тақилган баргак,
Замбурни қўмсаган бодомнинг гули.
Баҳор!

Жужиқлар қувлаган гулдор капалак,
Қишлоқнинг минг йилда қайтган булбули,
Баҳор!

Бодалик чоғимда тингланган этак...

Ойдин Темирова

Ойдин Темирова — Риштон ноҳиясидаги Зоҳиджон қишлоғида таваллуд топган. Шеърлари «Риштон ҳақиқати», «Ёш ленинчи» рўзномаларида, «Ёш куч», «Саодат» ойнамаларида chop этилган. У 1989 йили Фарғона педагогика институтини тамомлаб, ўз қишлоғидаги ўрта мактабда муаллимлик қилмоқда.

УЗАТИЛИШ

Палақмон тошидай отилди у.
Шул экан тақдир.
Фотиҳа ўқилди. Ушатилади патир.
Қудалар, қадрдон қудалар:
«Қалампир кирмасин шўрвага», —
дедилар.
Сивгилча югуриб яйради.
Сомонхонага қамалиб
бир қиз йиғлади,
ёлғиз йиғлади.
Сочлари сомонга беланиб,
Йиғлади осмонга эланиб.
Юпата олмади аммаси,
Юпата олмади ҳаммаси.
Оҳ! Унинг кўзлари аламга айланди!
Қароқча жойланди
Айтолмаган сўзлари...

ЁР-ЁР

Болалигим кечган боғларим,
Ёр-ёр билан ўтарман, ёр-ёр,
Кўзларимда ётган қишлоғим,
Сизни ташлаб кетарман, ёр-ёр.
Оппоқ орзуларга қўшилиб,
Оқ гулларга тўлиб қучоғим,
Учар бўлдим бир оққуш бўлиб,
Бағрингизни тарк этар чоғим.
Узатмоқда қавму қариндош,
Оқ йўл тилаб отам ҳам онам.
Кипригимга титраб инди ёш,

Кўриб онам кўзларида нам,
Мурғак кўнгли сезиб ненидир,
Жовдирайди бир четда ҳайрон,
Мен бағрингдан кетяпман, ахир.
Кел, кўксимга босай, сингилжон.
Ишончим бут, ортимда сен бор,
Сени уйга таянч деб билдим.
Отам, онам чекмасин озор,
Жоним укам сендан умидим.
Бағрим эзар қизлар ёр-ёри,
Киприкда ёш кетди тизилиб.
Сўкидганча юрак чокларим,
Бир парчаси қолди узилиб.
Болалигим кечган боғларим,
Ёр-ёр билан ўтарман, ёр-ёр.

АННА КАРЕНИНАНИНГ ВРОНСКИЙГА АЙТҚАН СУЗЛАРИ

Қароғимга гап, булди дунё,
Кўзларимни чирт юмиб кетдим.
Суйганинг ҳам куйганинг рўё,
Рўёлардан мен тўйиб кетдим.
Сўзинг менда, кўзинг бировда,
Сўзларингни тингламоқлик ор.
Сигинмасанг менга дунёда,
Бунда менинг борлигим бекор.

Қандоққина бировга берай,
Ҳали ўзим васлингга тўймай,
Кетсам кетай, олдин мен кетай,
Ўзга билан кўрмаям куймай.

Охир ёниб ёрилди юрак,
Яқун ясаб бор ҳаётимга.
Менга сенинг пушмонинг керак,
«Дод!» десанг бас, менинг ортимдан.

Ажиб кеча, фарахбахш тунда
Ажаб сирли, сар-сари еллар,
Дарахтларнинг зангор қатида,
Ой ёғдусин сачратиб елар.
Беланчаклар тебраниб сувда,
Чўпчак айтар мажнуна толлар,
Чигирткалар кетар уйқуга,
Сўлим дунё, Сиз, менга қолар.

Ухлаётган сув ёқасида
Шивирлашиб кезишиб узоқ,
Сирлашолмай қоламиз сира,
Юраклар сўз оладир кўпроқ.
Менинг узун умримдай узун
Чўзилсайди шу салқин кеча,
Чайишардик зангори тунни
Чигирткалар уйғонгунича.

Зуфар Султонов

1964 йилда Риштон ноҳиясидаги Бўстон қишлоғида туғилган. Тошкент Давлат дорил-фунунининг журналистика куллиётини тугаллаган. 1986 йилдан буён вилоят радиосида хизмат қилмоқда. Журналистлар уюшмасининг аъзоси. Шеърлари жумҳурият матбуотида эълон қилинган.

ҚИРҚОЕҚ

Жимитдай жониворнинг
Қирқта экан оёғи.
— Оёғи кўп бўлса-да,
Йўқ биттаям бармоғи.

ЯНГИЛИК

Ажиб битта янгилик
Рўзноманинг шарҳида:
Эшак энди ишлармиш
Кооператив нарҳида.

ҚУЗИҚОРИН

Емғир ўтди, кўк ҳамон
Уюб турар қовоғин.
Эҳтиёт шарт ҳар ҳолда,
Қийиб чиқдим қалпоғим.

ИНКУБАТОР

Бошқалардан фарқи йўқ,
Лекин бор бир хатоси.
Инкубатор жўжанинг
Онасими, отаси?

СОҒИНДИК

Янги йилда узоқ деб,
Урма-гапнинг лофини.
Қорбобони соғиндик,
Ўзидан ҳам қопини.

КЎРСАТАДИ КУЧЕНИ

Укам Жамшид кўрсатади.
Бор кучени,
Олиб қўйсанг оғзидаги
Сўрғичини.

А Р И

Ари татир ширин узум
мазасини,
Ҳайдай десам, пеш қиляпти
найзасини.

ТРОЛЛЕЙБУС

Кўтариб
қўш қўлини,
Тоғиб кетди
йўлини.

ҚАБУЛХОНАДА

Эчки кирди
туёғини
хўп артиб.
Йўлни тўсди
котиба Мош
тўхтатиб.
Совга қилгач
Эчки аста
юнгини,
Рухсат берди
Топгани-чун
кўнглини.

Шухрат Неъмат

Шухрат Неъмат (Умаров) — 1962 йилда Фарона вилоятининг Бувайда ноҳиясида туғилган. 1983 йилда Қўқон Давлат педагогика институтининг ўзбек тили ва адабиёти факультетини тамомлаган. Ҳозир шу билим даргоҳида ўқитувчи бўлиб ишлайди.

Ўзбекистон ёш ижодкорларининг V Семинар-кенгаши қатнашчиси. Шеърлари жумҳурият матбуотида эълон қилинган.

ДАЛАДАН КЕТИШ

Тез бориб турмасанг, унутар дала,
Йўлагингни қоплаб олар гиёҳлар.
Сен ёлғизлик билан сўзлашган палла,
У ҳам ғарибликдан чекади оҳлар.

Тушига бостириб кирар ўт-омоч,
Заҳар — доруларин пуркаганича.
Ўт-омоч бўридай увиллайди оч:
У — қассоб, пул қувган, дала — танача.

Дала уйқусидан уйғонар чўчиб,
Заҳардан кўр кўзин очолмай инграр.
Заҳга тўлган зовур ўпкаси кўпчиб
Қув-қув йўталади, далани тинглаб.

Сен ҳам йўталасан, ўйингда анқир
Даланинг жигарин эзаётган ҳид.
Ховлида тинмасдан асабий санқир
Сендан қочиб тоққа кетолмаган ит.

* * *

Бу дунёда сендек гулнинг
очилмоғи гумондир.
Гар очилса, бориб ишқим
сўйламоғим аендир.
Атри бўйи менга етса,
қолмоғим рост маст бўлиб,

Чунки қоним мавжларида
 олов кезган замондир.
 Каъба минг бор обод бўлди
 ишқи борлар дастида,
 Сенсиз кўнглим талондур-ей,
 султонсиз юрт вайрондир.
 Сенга монанд гулни излаб
 ўтар бўлди ҳаётим —
 Кўзинг қўмсаб кўзим ёшдир,
 юзинг қўмсаб — дил қондир.
 Гулим, билсам — ишқ оташдир —
 куймагунча тўймас жон,
 Сенга тўймоқ қийин савдо —
 куймоқлигим осондир.

ТАСВИР

Утмиш — хатолардан иборат мазмун,
 Утмиш — хотирага ўйилган сурат.
 Гуноҳим — ким учун, савоб ким учун —
 Ҳаёт — қарз узмоққа берилган фурсат.

Мия — ташвишлардан думалоқ сандиқ,
 Ҳақиқат — худога айланган тимсол.
 Юрак — унга банд, орли, содиқ дўст —
 Узига ўт қўяр Самандар мисол.

Савол — бошинг узра айланган калхат:
 Ҳар кўзинг тушганда чимиллайди жон.
 Юпанч — юрагингни кемиргувчи қурт,
 Хаёл — тушларингни қийнаган мезон.

Кунлар — пуфак сотиб юрган бир аттор,
 Четан аравада ўйинчоғи мўл.
 Қўлда чақа тутиб югурамиз биз —
 Оёқ яланг — қонар чағир тошли йўл.

Каримжон Турсунов

1966 йилда Олтиариқ ноҳиясидаги Эскиараб қишлоғида туғилган. Фарғона Давлат педагогика институтида сиртдан ўқийди. Ноҳиядаги 27-ўрта мактабда ўқитувчилик қилади. Шеърлари матбуотда чоп этилган.

Ж А В О Б

Бошинг тошдан бўлсин дер эди бобом,
Омон бўлса бошинг, дўппи топилар.
Кисса чатоқ бўлса не қилай, ахир.
Бошга лойиқ дўппи пулга сотилар.

Дейдилар, пул бўлса чангалда шўрва,
Уни топмоқ учун меҳнат қил, болам,
Фақат обиёвгон қайнатар қозон,
Умрим бўйи тинмай «олтин» йиғсам ҳам.

Ф А Қ А Т

Мен кутган севинчдан кўринмай асар,
Бугун юрагимга қил сиғмай қолди.
Зил -замбил дардларнинг саноғи ортиб,
Узун хаёллардан кўзларим толди.

Умид учқунлари аланга олиб,
Оҳ, қанча гуноҳсиз қоғозлар ёнди.
Бужудим қийнаган қийноқни кўриб,
Дардкаш ёрим бўлмиш қалам тўлғонди

Ҳаттоки, шам йиғлар унсиз тебраниб,
Ёнимда ҳеч ким йўқ ғамдошларимдан.
Сукунат бошимни силаган кеча
Фақат бир шеър қолди кўз ёшларимдан.

ДЕҲҚОН

Менинг умрим шунчалар узун,
Ҳатто эгат қилар қисқалик,
Дала боши ёшлигим бўлса,
Охирида кутар кексалик.

Турсуной Сулаймонова

1950 йилда Қўдон яқинидаги Ойдинбулоқ қишлоғида туғилди. 1970 йилда Фарғона Давлат педагогика институтини битирди. Касби журналист. Шеър ва очерклари билан вилоят ва жумҳурият матбуотида фаол қатнашиб туради.

ОЛАМНИНГ ОППОҚ РАНГИ

Оппоқ, оппоқ ой нури,
Менинг оппоқ тилагим.
Шу беғубор оқликни
Қучмоқ истар юрагим.

Шу беғубор оқликни
Этмиш ўзда мужассам,
Қуёшу ой нуридан
Баҳра олган-чун, пахтам.

Оппоқ, оппоқ нур-мисол
Онамнинг сочлари ҳам.
Тилаклар тилар оппоқ:
Болажоним, кўрма ҳам.

Қалбим ураркан тинмай,
Тўхтамас ҳислар жанги.
Юрагимга жойлангай
Оламнинг оппоқ ранги.

ЮВИБ ҚУЙДИ

Зарифанинг дадаси,
Зўр костюм сотиб олди.
Уйга қайтар маҳалда,
Бир дўсти учраб қолди.
— Зўр-ку костюминг, ошна,
Эй, буни ювиш даркор.
— Ҳа, ювамиз, майлига,
Оқшом уйга борақол.
Бу суҳбатни эшитиб,
Зарифа ўйга толди.

Дадаси кетгани чоқ
Костюмни қўлга олди.

Хурсанд бўлсин деб дадам,
Совунни суртиб узоқ,
Костюмни ювиб қўйди
Зарифа зум ўтмаёқ.

ОЙИМ КЎРМАСАЛАР БАС

Ўртоқжон, мен бажардим
Бугун уйда кўп ишни.
Аям кўрмасалар бас
Синган тўртга идишни.

МЕН ШУНДАЙ ИШ ТУТАМАН

Бувижоним келяптилар,
Меҳрибоним келяптилар.
Қадам ташлаб охишта,
«Ундамиан Шохиста?»
Дея сўраб нечадан,
Келяптилар кучадан.
Қўлда оғир тугуни,
Этиб қилай юкини —
Бувим томон учаман,
Етиб бориб қучаман.
Бувижоним, хуш кўрдик!
Кеча сизни туш кўрдик...
Жой тайёрлай сўрига,
Чиқа қолинг тўрига.
Чарчагансиз ҳойнаҳой,
Дамлаб берай иссиқ чой.
Аям ишдан келгунча
Мизғиб олинг сўнг пича.
Битирдим бор юмушни,
Буви, беринг ковушни,
Чангин ювиб, артаман,
Ахир кўринг, каттаман!
Мен шундай иш тутаман,
Уйда меҳмон кутаман.

ПАНД ЕДИ...

Кимки юмуш буюрса,
Гулнора дер: қўлим банд.
Турли баҳона билан
Барчага у берар панд.

Кимдир уни чақирди,
У-чи, деди қўлим банд.
Эй, шундайми, қизалоқ,
Бермоқчийдим сенга қанд...

Ҳар ишда чаққон, чевар,
Уртоқлари қанд еди.
Қилмишидан уялиб,
Гулнора-чи, панд еди.

УЗЛАРИДАН СЎРАЙ-ЧИ

Жиринг-жиринг, тез келинг!
Чақиради телефон.
Чопиб кирди ҳовлида
Дўмбоқяна Муроджон.
Диванда ётган ота,
Деди: ўғлим, олақол.
Агар мени сўрашса,
Уйда йўқлар, деяқол.
Телефонда жавобин
Дўндирди хўп Муроджон,
Ҳа, дадамми, амаки,
Келганлари йўқ ҳамон.
Билмам ҳозир қайдалар,
Ҳамда қачон қайтишар.
Узларидан сўрай-чи,
Анигини айтишар...

Абдували Ортиқов

Абдували Ортиқов — 1948 йилда Фарғона шаҳрида таваллуд топган. У Тошкент Давлат Университетини тамомлаб, узоқ йиллар кўп тиражли «Тўқимачи» рўзномасида муҳаррир бўлиб ишлади. Шеърлари 1985 йилда «Биллур жилғалар» коллектив тўпламида чоп этилган.

СИР ЭМАС

Йигитлар қизлардан сўз очар,
Йигитлар қизларга мавзудир.
Бир куни муҳаббат кўз очар,
Бир кун қиз йигитга манзурдир...
Жуфтликнинг бир ажиб сеҳри бор,
Ечилиб кетади жумбоқлар.
Бир куни кўрибсан... уйингни
Тўлдириб юборар дўмбоқлар.

КИЧКИНА ОДАМЛАР

(Киноя)

Содда эдик, гўл эдик
Биз кичкина одамлар.
Оз эмас, йўқ, мўл эдик
Биз кичкина одамлар.

Кўмир эдик, кул эдик
Биз кичкина одамлар.
Қатталарга қул эдик
Биз кичкина одамлар.

«Бўлаверар пойгак ҳам,
Биз кичкина одамлар!»
...Юрагимиз тўла гам,
Биз кичкина одамлар.

Қачон яйраб куламиз,
Биз кичкина одамлар?
Қачонгача куямиз
Биз кичкина одамлар?

Токай латта бўламиз,
Биз кичкина одамлар?
Қачон катта бўламиз,
«... Биз кичкина одамлар?»

КЕЛИНЧАК

(Ҳазил)

Йигитнинг кечаги тушисан,
Бесабр сувларда оқизган.
Ногаҳон йўқотган ҳушисан,
Сайёдсан юракка ўқ узган.

Не ажаб, замона айланиб,
Отган ўқ ўзингга тегибди.
У йигит ўзингга уйланиб,
Куёвинг бўлиб ҳам турибди.

Йўлдош Солижонов

Йўлдош Солижонов — 1941 йилда Риштон туманида таваллуд топган. Ҳажвий шеърлари, адабий-танқидий мақолалари жумҳурият матбуотларида мунтазам чоп этилиб туради.

Филология фанлари номзоди, Фарғона Давлат Университетининг доцентидир.

ПАРОДИЯЛАР

Гумбур-гумбур, гумбур!..
Ерни қамчилайди тинмасдан ёмғир.
Ердан майса унар, ердан чечаклар.
Аммо тошлардан-чи? Харсанглардан-чи?
Ёмғир қамчиласин,
Танқидчи қамчиласин..
Ҳеч нарса унмайди замин бўлмаса!

Шукрулло

Қасир-қусур, тарақ!..
Ялт этди чақмоқ,
Сўнг момақалдироқ,
Ура! Ёмғир ёғиб берди,
Ёш бола отин қамчилагандек -
Тасир-тусур.
Бирданига ердан потир-путур
Чиқа бошлади-ку қўзиқоринлар.
Йўғ-е, шеърий мисралар!
Шошиб тера бошладим.
Лекин ёмғирда
Ивиб қолганини мутлоқ сезмабман.
Қуритиб беринг деб танқидчиларга
Бир халтачасини узативордим.
Ҳеч нарса бўлмайди қамчилашса ҳам...

* * *

Ёгинг, сим-сим ёгинг, ёмғирлар,
Қуримасдан боғим, ёмғирлар.
Муҳаббатим чаманларимда,
Бақаларга тўла сарҳовуз..
Оқ гулларнинг шабнамларида
Титраб-титраб тураман ёлғиз.

С. Акбарий.

«Ёмғирлардан илтижо» шеърдан

Ёгинг, сим-сим ёгинг, ёмғирлар,
Ариқларда оқинг, ёмғирлар.
Бу кенг дунё ўргилсин сиздан,
Ёғиш сиздан, шеър битиш биздан,
Бақа тўла сарҳовуздами,
Баҳорми, ёз ёки куздами,
Ҳеч зерикмай дала-туздами,
Ногорангиз қоқинг, ёмғирлар.
Шеърларим ҳам худди сиз каби,
Оқ қоғозда титрар асабий.
Бир офтоблик ҳоли бор, кейин —
Юлдуз кўрмай гезарар лаби.
Мен оғзига томизай сиздан,
Ўргилайин ёғишингиздан...

* * *

Тик, мағрур бўлсалар ҳамки бу тоғлар,
Уларнинг юраги, забон — сўзи йўқ.
Кўриниб турса-да яқин-йироқлар,
Лекин ўзларининг кўрар кўзи йўқ.
Қоялар қанчалар қад керсалар ҳам,
Уларда оёқ йўқ, қўйғали қадам.
Уларда қўл ҳам йўқ кучгали маҳкам,
Уларда ҳис ҳам йўқ севса чинакам!

Тўлқин.

Сарлавҳасиз шеърдан.

Тоғлар мағрур, лекин қалби, тили йўқ,
Кўрмайди, сезмайди ва эшитмайди,
Билмасангиз, билиб олинг, одамлар!
Қоялар бекорга кўксини керар,
Асли оёғи йўқ, сўлтоқ супурги.
Қўли бўлганида сўрашиб дердим:

— Бепарволикка, ошна, тупургин!
Мабодо оёқ, қўл, кўзи бўлганда,
Бир жойда туролмай ўйнаб кетарди.
Табиат тантилик қилиб қалам, ҳис —
Берганда мен каби шеър ҳам битарди.
Билмасангиз, билиб олинг, одамлар!

* * *

Баҳор чиқди, ёз бўлди,
Боз устига соз бўлди.
Саратон марҳамати
Ширин-ширин роз бўлди.
Ари гулдан тўплаган
Асалин элга ийди.
Ариқ сувин хўплаган
«Қиём бўлиб кет», — дейди.

Болта Ёриев. Сонетдан.

Баҳор ўтиб, ёз бўлди,
Ўсмалар пардоз бўлди. ...
Кечаги полапонлар
Ўсиб ўрдак, ғоз бўлди.

Ари, ариқ, асал, сув,
Шеъримга кириб ғув-шув,
Бандлар аро уриб кув¹ —
Мой кам, қатиқ соз бўлди.

Қўшсам хачир, тевани,
Қовун, тарвуз, мевани —
Хўп баландпарвоз бўлди.

Жуда кўп қоғоз тўлди...
Ва шу каби бемаъни —
Сўз кўп, фикр оз бўлди.

¹ Кув — қатиқни пишитиб, ёг ажратиб олинадиган рўзгор буюми.

Рауф Эрматов

Рауф Эрматов — 1959 йилда Риштон туманининг Дўтир қишлоғида туғилган. 1978—80 йиллари ҳарбий хизматни ўтади.

Ҳозирда Фарғона Дорулмуаллимини тарих факультетида таҳсил олмоқда.

БАҲОР, ЕР БОШИДАГИ УЙЛАР

I

Бу ер.
Бу ер ҳали сенга кўп туғиб берар,
Бу ер
Энди халос бўлаяпти қордан.
Юзидан чимматин олаётган
Уч кунлик келинчак мисоли.
Кўп туғиб беради ҳали келинчак.

II

Қара,
Ердан буғлар чиқмоқда.
Қорнинг салтанатидан қутилган замин
Енгил тортиб нафас олмоқда.
Уффф—ф...
Буғлар ернинг ўтли нафаси.

III

Ерни сўяр ўткир пичоқлар,
Ёриб ташлар ора-орасин.
Деҳқон қўли эса оҳиста
Даволайди унинг ярасин.
Тинчишмайди бир зум, бир нафас
Излаб ҳар хил даво чорасин.
Токи замин буюк ишлар учун
ярасин, ярасин, ярасин.

МАҲБУСТА

Тақдирингни қаргайсан нега,
Темир панжаранинг ортида туриб.
Ахир шу тақдирни, шу панжарани
Ўзинг яратдинг-ку очиқда юриб.

СОДДА ҲИКМАТЛАР

Туфроқ бўлгил, олам сени топтаб ўтсин.

Яссавий.

Кекса кетар бўлса дунёдан,
Битта одам кам.
Гўдак кетар бўлса дунёдан,
Мингта одам кам.

Оёғинг қалтирайди, жуссанг эгилар,
Юрагинг тошдан ҳам бўлса эзилар,
Кўзингда ёшларинг селоб тизилар,
Гўдаклар дунёдан кетгани онда.
Ажиб бир сокинлик сезасан ногоҳ,
Ва қадим ҳикматдан бўласан огоҳ,
Фонийликни эслаб қоласан гоҳ-гоҳ,
Кексалар дунёдан кетгани онда.

ШОИРЛАР

Келажакка етакловчи йўл
Шоирларнинг устидан ўтар.
Эрта куним устивор бўлсин,
Десанг, шоир, қаддингни кўтар.
Шоирларин қадди дол элнинг
Бирор кун бўлмаган ёруғ.
Қайси элки, бардам юраркан,
Шоирларнинг қалби бўлган туғ.
Келажакнинг олган нафаси
Шоирларнинг юрагидандир.
У бинонинг ҳар бир устуни
Шоирларнинг суягидандир.

ИЛОНДАЙ ТЎЛҒОНГАН ЁР СОЧИ ҲАҚИДА...

*Қирқилиб кетаётган илондай
сочларни орзу қилиб*

I

Ёр сочи илондай тўлғониб
Домига тортмоқчи бўлади.
Илонлар бўйнимга чўлғониб
Юракни ютмоқчи бўлади.
Ва уларнинг сиртмоқларида
Оҳиста бўғила бошладим.
Сўнг ўзимни, «бор-э», дедим-у,
Илонлар домига ташладим.

II

Шерали Жўраевга

Ҳофиз куйлар эди берилиб,
«Шу сочлардан дор яса...» дея,
Биздай далли девоналарни
Шу дорларга бир ос-а, дея.
Энди... армон бўлди у кунлар.
Ҳофиз, кўтар чолғуларингни,
Маданият етиб бормаган
Жойдан изла орзуларингни.

Толиб Турсун

1949-йил 12 мартда Фарғона вилояти Охунбобоев ноҳиясидаги Сармозор қишлоғида туғилган. Фарғона Давлат педагогика олийгоҳини ва Тошкент олий партия мактабининг журналистика бўлимини тамомлаган. Қатор йиллар мобайнида вилоят «Коммуна» рўзномасида бўлим мудири, Ёзёвон ноҳиясининг «Марказий Фарғона», Тошлоқ ноҳиясининг «Тошлоқ тонги» газеталарида муҳаррир бўлиб ишлаган. Ҳозир Фарғона вилоятининг «Олтин водий» рўзномасида бўлим мудири бўлиб меҳнат қиляпти. Шеърлари вилоят ва жумҳурият рўзнома ва ойномаларида, назмий мажмуалар (альманах) да chop этилган.

ТЕМИР ЙЎЛ

Хаёл каби билмас чегара,
Иродадай собит, мустаҳкам.
Темир йўлга, дўстим, бир қара,
Қўйнида кўп сирлар мужассам.

Ошиқларга қилурлар қиёс:
Тарк этмас деб бири-бирини.
Парво этмай қишми ёки ёз,
Шивирлар деб аста сирини.

Йўқ, уларга ғоятда қийин,
Мадҳ этмайлик яна шошилиб.
Ажралишмас, бу яхши, лекин
Кетишолмас бирга қўшилиб.

ОЙ ЧИҚЯПТИ

Оқшом кўкдан ёгилур ёғду,
Нимқоронгу йўлни айлаб шан.
Ойна каби ялтирайди сув,
Чағиртошлар тортади равшан.

Шабадада ногоҳ чайқалди
Туш кўргандай навжувон дарахт.
Йўл четида турган ҳув карахт —
Тўнка гўё ғимирлаб қолди...

Суҳбат қураб икки интиқ дил,
Дудоқларда тотли бир орзу.
Қўнғир ерни қилиб нимтатир
Юлдузлар жим тўкмоқда ёғду.
Ёғлиққина яримта патир —
Ой чиқяпти том устида ҳув...

Ч И Н О Р

Минг йиллик тарихнинг тилсиз гувоҳи —
Қанча одамларни кўрган бу чинор...
Ёлвориб учгандир кўкларга оҳи
Қай бир гуноҳсизга бўлганида дор.

Азамат чинорга тикилиб туриб
Дейман, сабри унинг бамисли метин.
Минг йиллик шодлигу азобни кўриб
Жимгина яшаш ҳам гоятда қийин.

ШАБНАМ

Зумрад майсаларда биллурий сирға,
Гўё гўдак тўккан лаҳзалик кўз ёш.
Дувиллаб турибди пок шабнам зўрға,
Баҳор шамолига юз тутиб ювош.
Шабнам... ҳув армонли олис юлдузлар
Тунда йиғлаганда тўкилар экан.
Бокира қизлардай ийманчоқ улар,
Қуёшни кўрганда беркинар экан.

КУЗНИНГ СЎНГИ КУНИ

Қўнғир рангда беҳол дала-туз,
Жилдираган сув ранги кумуш.
Шоирнамо, паришонҳол куз
Жовдирайди афтода, хомуш.

Мавлуда Авазова

Мавлуда Авазова — 1959 йилда Фарғона вилоятининг Фарғона ноҳиясидаги Миндон қишлоғида туғилган. Унинг шеърлари ноҳия, вилоят, жумҳурият газеталарида, журналларида ёритилмоқда.

БАҲОР

Тупроқнинг кўксидан дарчалар очиб,
Майсалар қуёшга боққанча қолди.
Яп-яланг бошлари рўмолга ёлчиб,
Дарахтлар келинлик ибосин олди.
Йўрғакдан бўшалди бокира ҳислар,
Фикрлар чопмоқда зўр кучга тўлиб.
Баҳорнинг карами кенгдир шунчалар,
Яшаймиз тонгларнинг эркаси бўлиб.

* * *

Мевалари ларзон-ларзон дарахт бўлсайдим...
Нигоҳингиз қаршисида майда-майдаман.
Кўк ўпмоққа шайланган чоғ атай сусайдим,
Ахир илдиз Сиз экансиз, Сизсиз нетаман?
Мевалари ларзон-ларзон дарахт бўлсайдим...
Ва ногоҳ кўпорилдим ўзга боғ истаб,
Шамолларга дил розимни яширмай айтдим,
Ўз-ўзимни кашф этишга маҳкам бел боғлаб,
Мен Сиздан кетдим!
Мевалари ларзон-ларзон дарахт бўлай деб!
Мевалари ларзон-ларзон дарахт бўлсайдим.

Адҳам Мирсаидов

Адҳам Мирсаидов ўз шеърлари билан ойнама ва рўзномаларда, жамоа адабий тўпламлариди фаол қатнашиб келаётган қўқонлиқ қаламкаш.

Ҳозир Қўқон шаҳар ижроия қўмитасида ишламоқда.

Ю Р А К

Куйласанг куйлайсан мисоли оқин,
Чақнасанг чақмоқ ҳам эмасдир чақин,
Бирор ким сенчалик эмасдир яқин,
Нимани ҳис этсам, сен — ўзинг воқиф,
Мен сени кашф этдим ҳисларда ёқиб —
Юрак!

Рангин туйғуларни туймоқлик бахтдир,
Жонона байт учун куймоқлик бахтдир,
Тонгларни жон қадар суймоқлик бахтдир,
Мен бахтни ҳис этсам, жўшасан ўзинг,
Қувончга қувончлар қўшасан ўзинг —
Юрак!

Мени энтиктирар ҳар саз оҳанги,
Ҳаяжонга солар турфа гул ранги,
Ҳам дўст-ёр суҳбати, кулгу жаранги...
Буларга сен сабаб, эй жисмим аро
Машғалдек порлаган муқаддас ошно —
Юрак!

ҲАЁТНИ СЕВАРДИНГ...

(Дўстим Мансуржон хотирасига)

Бунчалар тез кетдинг бу тез ҳаётдан,
Бедовинг шу қадар учқурми эди?
Юрагим зирқирар унсиз фарёддан —
Сени кузатарда гўё ўқ едим.

Сен ахир ҳаётни севардинг жондан,
Қўлинг — гул, яратиш эди шиоринг,
Шикоят қилмасдинг ҳатто ёмондан,
Йўқ эмас эди-ку қаторда норинг?

Қуёшдек чарақлаб турардинг ҳаргиз,
Гоҳида қоғозга «дардинг» тўқардинг.
Худодан сўрардинг тўрт ўғил, тўрт қиз,
Афсус! Қабринг узра майса кўкарди.

Наздимда тириксан. Ҳшасан ҳамон,
«Хуш кўрдик, шаҳарлик! Аҳвол дурустми?»
— Ҳа, — дейман ҳазилинг ботса-да «ёмон»,
Гина қилмаган дўст ахир чин дўстми?

Дер эдинг: «Дехқонман, содда, тўпори,
Ишни эплайман-у, гапга нўноқман»,
Сўнгра дастурхонга қўярдинг боринг,
Гўёки мен сенга азиз қўноқман.

Бунчалар тез кетдинг, дўстим, ҳаётдан,
Бедовинг шу қадар учқурми эди?
Юрагим зирқирар унсиз фарёддан —
Сени кузатар чоғ гўё ўқ еди...

АРМОН

Бир кун ногоҳ тутишиб тойни,
Эркинлигин тортиб олдилар.
Сўнг... устига жабдуқ уришиб,
Тилла нақшли юган солдилар.

Ясатдилар уни чунонам,
Ёлин силаб, тарай бошлашди.
Озиқли от ҳоримас, дея,
Меҳр билан қарай бошлашди.

Отнинг эса дилида армон,
Хаёллари тоғлар томонда.
Дерди гўё: «Яшаш кўп оғир —
Отлар учун қийин замонда...»

МУҲАББАТ

Сен ҳаётсан,
Бунинг далили:
Куй-қўшиққа мени ёр этдинг.
Бир дилбарга рўбарў этиб,

Мени чексиз бахтиёр этдинг.
Бераҳмсан,
Қаттиқ нозинг бор,
Бот-бот кўзни кетарсан ёшлаб,
Ҳар юракка мос овозинг бор,
Кетиб бўлмас
Ўзингни ташлаб...

Эй муҳаббат,
Яхши ҳам борсан,
Завқинг билан оламан нафас.
Ҳаёт бўлсам — абадий ёрсан,
Сенсиз менга ҳаёт керакмас!

Муқаддас Қозоқова

1956 йилда Марғилонда таваллуд топган.
Шеърлари «Марғилон ҳақиқати», «Ўзбекистон
адабиёти ва санъати» рўзномасида chop этил-
ган.

* * *

Дарди бордир ҳатто темирнинг,
ана, учиб ўтган тайёра
баландларда ўкириб кетар.
Ўйлайсизми, қўнсагина бас,
дарди битади?
Тинглаб боқинг, жимликдан оқиб
фарёд ўтади.
Дарди бўлар жимликнинг оғир.

* * *

Ариқлар юқумли, силмакон болам,
Оқизоқ нелигин билмагон болам,
Бетонли уйдан жилмагон болам,
Завқнинг бол бўйлари тилмагон болам,
Армонни кечиргил, армонни кечир.

Кимдир қўли эгри, топаётир нон,
Худо ҳар каллага берсин ҳалол қон,
Ўшалар туфайли дардлидир инсон,
Баъзан хижолатда қораяр осмон,
Осмонни кечиргил, осмонни кечир.

Билсанг, тушларим ҳам безовта, гирён,
Кўринар тўлқинлар мавж урган уммон,
Соҳилда ўйнайди шўх-шан болажон...
Баъзан ўз ишидан ҳайрондир инсон,
Инсонни кечиргил, инсонни кечир.

Болалик. Қувончдан додлаган ичим...
Сени бу шодликдан жудо қилган ким?
Чақалоқ тилайсан, онагинанг жим,
Ер мушглаб йиғлагим келади юм-юм,
Онангни кечиргил, онангни кечир!..

Воҳиджон Мирзаев

Воҳиджон Мирзаев — 1937 йилда Марғилол шаҳрида туғилган. Нефтчи муҳандис эди. 1970 йилда Тошкент политехника олийгоҳини тамомлаган. Вилоят ва республика матбуотида кўплаб шеърлари chop этилган. Воҳиджон Мирзаев 1992 йили вафот этди.

ДУНЁ

Дейдилар кенгга кенг, торга тор дунё,
Йўққа қалам юрмас, борга бор дунё.
Агар сени суйиб, эл назар қилса,
Албатта бўлгуси сенга ёр дунё.

Ҳар бир қадамингга бордир тарози,
Ҳисобда баҳори, қиши, куз, ёзи.
Канда бўлмаса ҳам назру ниёзи,
Кимни шод этадир, кимни хор дунё.

Инсон бўлмоқ учун камдир давлатинг,
Отни ҳуркуткудек ажиб савлатинг,
Мансабдан гар келган бўлса ҳурматинг,
Бир куни этгуси шармисор дунё.

Ўйлама дунёга устун бўлмоқни,
Ўйлама сен унда мангу қолмоқни,
Қорани қора де, дегил оқ оқни,
Сендайни кўп кўрган барқарор дунё...

Дунёда, э Воҳид, кўпдир юмушинг,
Ҳисобда ҳар ишинг, юриш туришинг,
Элингга эш бўлса агар ташвишинг,
Сендек фарзандига вафодор дунё.

ФАРЗАНД

Агар олам чаман бўлса,
Чаман япроғи фарзанддир,
Одамзоднинг бу оламда
Суянган тоғи фарзанддир,
Меваси ширину шаккар,
Яшнаган боғи фарзанддир.

Ҳамма фарзанд бошин силаб,
Ҳам авайлаб ниҳол дерлар,
Унга бахту омад тилаб,
Сира кўрма завол дерлар.
Одамзотнинг кўрар кўзи,
Кўнгил ардоғи фарзанддир.

Кимиким фарзанди хўбдир,
Унинг ширин муроди бор.
Ҳавасу орзуси кўпдир,
Учар бўлса қаноти бор.
Сарбаланду қадди адил,
Қизил яноғи фарзанддир.

Неки топса одам, Воҳид,
Фақат фарзандидан топгай,
Яхши фарзанд бу дунёга
Яхшилиқ уруғин сепгай,
Сенга раҳмат келтиргувчи
Синовлар чоғи фарзанддир.

Ҳамид Жалил

1956 йилда Фарғона вилояти Бағдод ноҳиясида Олчин қишлоғида туғилган. 1979 йилда Тошкент Давлат педагогика институтининг филология факультетини битирган. Ҳозир Бағдод ноҳиясидаги 18-ўрта мактабда ўқитувчилик қилмоқда. Шеърлари жумҳурият газета ва журналларида босилган.

ҚИРҚИЛГАН СОЧЛАР

Нодирабегимнинг қирқилган сочи...
Қўқонда тун бўлиб ёйилар ҳар кун

Э. Воҳидов

Бир вақтлар мустабид амир Насрулло,
Таҳқирламоқ бўлса аёл зотини,
Мазахлаш, эрмаклаш учун аввало,
Қирқтириб ташларкан сунбул сочини.

Бир вақтлар ранжиган, дарғазаб эрлар
Сўкарди «узунсоч, калта ақл» деб.
Водариф, аҳли мард энди не дерлар,
Сочлар ҳам, ақл ҳам кетди қисқариб...

Тилимдан шу сўзлар учиб пайдар-пай,
Кезардим паришон, дилгир, безовта.
Хорижда ҳамюртин кўрган ўзбекдай
Суюндим бир сингил учраган чоғда!

Ортидан эргашдим мисоли шарпа,
«Қор одам» кўргандай томоша қилдим!
Не бахтки, сочкесар, тантиқ шаҳарда,
Қирққокил париваш Қумушни кўрдим!

Тўйдан сўнг ноғора бизларга одат,
Йўймангиз бу сўзни қизил хитобга.
Ёзиб қўйсақмикан нодир қуш каби
Сунбул сочларни ҳам «Қизил Китоб»га.

Сочлар-эй, сочлар-эй, қаро сочлар-эй,
Авжида узилган наво сочлар-эй,

Илондай қирқилиб, тўлганиб ётган
Узидан қисмати қаро сочлар-эй!

Бир ҳадик кўксимни тимдалар ҳануз,
Бир қўрқув қуш каби тинмай чирқиллар,
Ҳозир қандай экан ўшал маъсум қиз,
Омонмикин ўшал сунбул кокиллар...

ТАҚДИР

Тўнтарилиб тушди-ку осмон,
Оқар дарё оқардан тинди.
Ёлдор арслон, ярадор арслон
Қафас ичра тақдирга кўнди.

«Оҳлар чекиб» гувлади ўрмон,
Фалак ичра бир қуёш сўнди.
Ёлдор арслон, наъракор арслон
Қафас ичра тақдирга кўнди.

Кўзларида чақнамас исён,
Вужудида нимадир синди.
Ўрмон шоҳи бир маймунсимон
Эрмак бўлиб яшайди энди.

1987 ЙИЛ. ОКТЯБРЬ

Фарғонада қасоскор фалак
Лак-лак оппоқ лашкар ташлади.
«Ўлиги»ни кўтаролмаган
Чинор борки, сина бошлади.
Ёғаверди, ёғаверди қор,
Чинорларнинг бошига минди.
Кўкка боқиб, гўдайган беор
Чинорларнинг
Шохлари синди...
Бошдан қорни тўзгитганича
Хўмраяди қадим минорлар.
Қариб қолди энди, менимча,
Скобелев эккан чинорлар...

БЕДАРВОЗА ЭМАСМИШ ШАҲАР

Тушган экан кимнинг маҳрига,
Сифмадим мен унинг бағрига,
Кўзларимга қуюлди заҳар,
Бедарвоза эмасмиш шаҳар.

Дарвозасин излаб хўп юрдим,
Ажаб-ажаб савдолар кўрдим,
Учрагандан сўроқлаб турдим,
Дарвозаси қайда шаҳарнинг?

Нурхонлари санғир отарда,
Чўлпонлари ҳамон хатарда,
Юклар ерда — нор йўқ қаторда;
Дарвозаси қайда шаҳарнинг?

Кумушларнинг лаблари — қизил,
Манқуртларнинг гаплари — қизил,
Маддоҳларнинг дафтари — қизил,
Дарвозаси қайда шаҳарнинг?

Афғон бўлган эркаклар увол,
Гумдон бўлган гўдаклар увол,
Жони ҳалак мурғаклар увол,
Дарвозаси қайда шаҳарнинг?

Пахта эмар она сутини,
Юртни бўғар кимё тутуни,
Борми жигар-бағри бутуни
Дарвозаси қайда шаҳарнинг?

Ҳаққушлари чопилганмиди,
Тунқотарлар отилганмиди,
Дарвозабон сотилганмиди,
Дарвозаси қайда шаҳарнинг?

Ҳислар майда, туйғулар майда,
Ялтоқланган орзулар майда,
Нидо янграр олис мозийда,
Бобонг қурган дарвоза қайда?
Бобонг қурган дарвоза қайда?

Мўътабар Ғуломов

* * *

Рухлар учиб келар қаққашонларда,
Мен — вужуд, ҳайратдан кичрайиб кетдим.
Саволларга тутдим этакларимни,
Худди тўйиб-тўйиб мен оқ тут едим.

Мен хурсанд бўлдим-ей руҳларла учиб,
Биринчи қўшиқни уларга айтдим.
Ийғладим кимнидир мен узоқ қучиб,
Булутдек оқ парга ўраниб қайтдим.

Қайтдим Ерга бошқа одам бўлиб мен,
Мисоли бу Замин ғамлардан халос,
Кўнгилларда япроқ ёзар эътиқод,
Иймон кўкармоқда мисоли ялпиз.

* * *

Кунлар бордир олдинда ҳали,
Илиқ кунлар, қуёшли кунлар.
Унда гуллар бўлиб очилар
Юрагимда тўпланган хунлар.
Кимдир ўчиради кўксимда
Хира тортган ожиз суратни.
Мен кўнглига ёзиб қўяман
«Ишонч» номли буюк қудратни.
Ҳали илиқ кунлар келади,
Булут судраб кетар соясин.
Қайта ўсиб чиқар кўксимда
Чўкиб кетган тоғлар қояси.

Кўзларингга кириб кетгим келади
Бу ўжар, алдоқчи Дунёни ташлаб,
Сўзларингга кириб кетгим келади,
Зора соғинмасам ичингда яшаб.

ОРЗУ

Илинжимни сабр деган оғочга осиб,
Орзуларни осиб қўйдим бир баланд дорга,
Хур эдим, яшолмадим ҳурлардек асли,
Қаъбатуллоҳ — мен минг йиллар қидирган
даргоҳ,
Уғлим, мени олиб боргин Маккатуллога:

Минг йил фақат тавоф қилсам тангрим уйда,
Қарахтлик туйғусидан қутулиб кетса руҳим.
Тоғлардек қад ростлайди пойимда эриган Бахт,
Мағфират кун Оллоҳнинг васлига етса руҳим.
Уғлим, мени олиб боргин Маккатуллога.

УҒЛИМ САЙЁДГА

Сайёд, нигоҳларинг ўқларин отма!
Усиз ҳам нишонинг — меҳрим тошган сой.
Бул наҳрдан тўйиб ичгину, ботма,
Менинг кўзларимга чўкиб турган ой.

Тошларни севибман, харсанг тошларни,
Ёмғирдек сел бўлдим, минг йиллар оқдим,
Минг йилки, вужудим, руҳимни қамаб,
Азоб саҳросида ўзини ёқди.

Битта муҳаббатга қирқта кишанбоз.
Харсанглар қоялар янглиғ ўсдилар.
Ўткир қирралари қалбим узиб соз,
Қирқта пойлоқчига емиш кесдилар.

Тошларни севибман, харсанг тошларни.

Узга оламларда муҳаббат борми,
Яшардим умримнинг қолган қисмини.
Узга оламларда Сендек мард борми,
Мен бориб қўярдим Сенинг исмингни.

Йўқ дедим, йўқ дедим, қайтдим сўзимдан,
Ҳижрон тафаккурим йўлини тўсди.
Бу олам милён йил муҳаббат экди,
Милён йил ёнида айрилиқ ўсди.

Зафар Исомиддинов

Зафар Исомиддинов — 1958 йилда Қўқонда туғилган. 1981 йили Қўқон Педагогика институтни битирди.

Болалар учун шеърлар машқ қилади. «Ховли тўла болалар» коллектив тўпламининг муаллифларидан бири.

Ғ. Ғулом номидаги вилоят адабиёт музейида ишлайди.

ТАНГА ТўПЛАГИЧ

— Сопол мушук

Қанча яшар?

— Сопол мушук

Анча яшар.

Бойликка ўч

Бўлмаса бас,

Ичи пулга

Тўлмаса бас.

ҚОВУН САЙЛИ

Нор олдинга ўтволган,

Қўлга пичоқ тутволган.

Бизга қараб қўяди,

Яна қовун сўяди.

Танлашни у боқлайди,

Юз-кўзни тер қоплайди.

Жўяклар қатор-қатор,

«Тағинми?» сўради Нор.

«Етар, тўйдик, акажон».

Чайладан сал олисда

Етардик энг каттакон

Қовунлардек полизда.

ВАҚТИДА БЕРИЛГАН САБОҚ

— Бу иш ўхшар осонга,
Билишимча, рассомга
Йўқ ҳисобнинг кераги.
Тугабдию қизил ранг...
Қўшнимизнинг тераги,
Қаранг, қандай чизилган?
— Ўхшайди, қойил, уста,
Чиз, терак бўлсин юзта.

Жим. Қараши ўзгача,
Ночоргина жилмайди.
Чизиб бўпти, юзгача
Санашни у билмайди.

Аҳмадали Юсупов

1950 йилда Тошлоқ ноҳиясидаги Арабмозор қишлоғида таваллуд топган. Ҷамоа хўжалигида колхозчи бўлиб ишлайди. Шеърлари ноҳия ва вилоят рўзномаларида босилган.

УТИНЧ

«Дунёда энг сулув — сизсиз», десалар,
«Беқиёс гул-ғунча қизсиз», десалар,
«Хаттоки қамарга тенгсиз», десалар,
Шошилма, эй ёр, сендан ўтинчим,

Қўлингга тутсалар турфа гул териб,
Кимхобга буркашса — ҳуснингда эриб,
Ёқут кўз узукни қўйсалар бериб.
Алдов деб бил, ёр, сендан ўтинчим.

Жудо қилмоқ учун суҳбат қилишса,
«Ёринг бевафо», деб тухмат қилишса,
Мени ёмонларга улфат қилишса,
Ишонма, ёр, сендан ўтинчим.

Кўзларинг таърифлаб чарос десалар,
Лабингни қиёслаб гилос десалар,
Гўзаллик бир сенга мерос десалар,
Хиёнат қилма, ёр, сендан ўтинчим.

Соҳиба Муллабоева

Соҳиба Муллабоева — 1973 йилда водийнинг Норин дарёси бўйида туғилган. У ҳозир Муқимий номи Қўқон Давлат Дорилмуаллимининг филология факультетида ўқияпти. Вилоят ва жумҳурият матбуотида чоп этилаётган илк шеърлари билан адабий жамоатчилик эътиборини тортмоқда.

КЎЗЛАРИНГИЗ

Дилда гумон япроқ ёзади,
Сўлитмоққа ошиқинг уни.
Сўзларингиз бағрим эзади,
Кўзларингиз алдайди мени.

Фигонларим кўкни қучади,
Армонларим қонлар самони.
Фарёд-ла бир юлдуз учади,
Кўзларингиз алдайди мени.

Дилимда бир оташ бор ўчмас,
Ёндиради жумла жаҳонни.
Ҳали ҳануз мени бахт қучмас,
Кўзларингиз алдайди мени.

Кўзингизга кўзим тушмасин,
Айёрлигин сезмайин уни.
Сўзларингиз қалбим қучмасин,
Кўзларингиз алдайди мени.

Дилда гумон япроқ ёзади,
Сўлитмоққа ошиқинг уни.
Сўзларингиз бағрим эзади,
Кўзларингиз алдайди мени...

ШЕЪР ДАРДИ

Шеър дарддан туғилади,
Мен дардлардан чарчадим.
Тонгда гуллар юзига
Кўз ёш бўлиб сачрадим.

Шеър армоннинг боласи,
Куйган кўнгил ноласи.
Нола чекиб толдим-ей,
Тинди кўзим жоласи.

Шеър юрагимнинг гули,
Ўзим унинг булбули.
Хониш қилиб ҳордим-ей,
Қўшиқларим қайгули.

Дардларим тўзонидан
Кўнгил гулим сўлади.
Не қилайки, бари бир
Шеърлар ёзгим келади...

БИР КУН

Эшик тақиллади.
Ўйлабманки... Сиз...
Телба хаёл қурсин,
Ахир келмайсиз.
Эсим қурсин,
Ўйлабманки...
Э-э, сиз «занжирбанд шер» сиз!

КУНЛАРИМ

Кунларим соғинчнинг тор қафасида,
Қора тун ҳижрондан янада қаро,
Алам даштидаги Ғам карвонида
Умр ўтар — карвон юрар армонлараро.

Соғиниб кимнидир қалбим йиғлайди,
Руҳим кўтаради тинмай ғалаён.
Кўзларим кимнидир пинҳон излайди,
Билмадим, хаёлим кетар қай томон.

Оҳ урмай ҳеч, сассиз қалбимдан тошиб,
Соғинчим эргашиб тушар кўз ёшга,
Менинг сирдошим йўқ ва ё дилдошим
Ғамдан адо бўлган қалбимдан бошқа...

Адхам Каримов

1941 йилда Марғилон шаҳрида таваллуд топган. Болаларга аталган шеърлари, ҳикоялари, ғазаллари матбуотда, тўпламларда чоп этилган. «Бир ғаним бор уч тилло» шеърлар тўплами мухлисларга яхши таниш.

НАВОИЙ ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Тўхта, мутриб, чалма созинг, истамам тарона ҳам,
Йиғлагай ҳижрон юкидин байт ила остона ҳам,
Айта олмас андуҳимнинг тавсифин фарзона ҳам,
Ишқ аро бўлдим масал, савдо ила афсона ҳам,
Шукруллиллоҳ ким, яна ошиқмену девона ҳам.

Тушса зулфин толаси ошиқлараро бўлгай талаш,
Қайданам дунёга келмиш бу ларий ойинаваш,
Хски пойида неча кунлар ётибман, дилда ғаш —
То унутди ошинолиғ расмин ул бегонаваш,
Ошино йиғлар менинг ҳолим кўриб, бегона ҳам.

Нолишимдан титради етти фалак ранги ўчиб,
Бўлмасин деб қору ҳол келгай дегандим ёр, чўчуб,
Во дариг, келди ёнимга риҳлатим тутун бучуб,
Ғам туни меңдурман оҳу ашқдин шаъмим ўчуб,
Бошима емрулгали турмуш бузуғ кошона ҳам.

Бу қоронғу дил сафо бўлсин, нигор, кетма йироқ,
Қоматимни ё қилиб танни тарош этма, фироқ,
Васлингга бир дам қонишдир, дилда ҳам шу иштибоқ,
Элга меҳринг бор, бузуқ кўнглимга ҳам бир зарра боқ.
Ким қуёшнинг нуридан маҳрум эмас вайрона ҳам.

Англамас ошиқ дилин ишқда азоб тортмабди ким,
Қилса ағёрлар маломат, тинглама, уйдирмаким,
Истасанг бағрим тилиб кўксим яросин кўр, ҳақим,
Эй, малоҳат шаъми, ҳар соат мени кўйдирмаким,
Кўп ёрумас шаъм агарчи ўртанур парвона ҳам.

Ёндирур сўнган умидлар ишқининг шаъмини май,
Қайғу-иллатларни дилдан қувлағай жаъмини, май,
Дер эдим шайдо кўнгиллар малҳамин самини май,
Йўқ, бу дайр ичра берур жоми ажал таъмини май,
Ким эрур паймона тўлмоқликдан нишон паймона ҳам.

Мақтабон бегонани кўрсатмангиз зинҳори, ҳай,
Бўлса ҳамки, ҳур-париваш ўзга жононни нетай,
Ҳолима кулманг, дуо айланг, муродимга етай,
Эй Навоий, гар десанг, ул турфа қушни сайд этай,
Риштаи жисмингни дом эт, кўз ёшингни дона ҳам.

СОҒИНИБ

Ҳамза ғазалига мухаммас

Ишқи йўқ бир садаф эрдим, дурдона бўлдим, соғиниб,
Уқиб илми муҳаббатни фарзона бўлдим, соғиниб.
Висолинг деб келиб бунда Фарғона бўлдим, соғиниб,
Эй дилрабо, ишқинг билан девона бўлдим, соғиниб,
Булбул каби тун кечалар гирёна бўлдим, соғиниб.

Беҳишт янглиғ висолингни кўз кўрай дер кўрган сари,
Қанот боғлаб сени излар чақин хаёлим тулпори.
Учраса мардум сўрайман, қайда деб ёрим кишвари,
Бир неча кунлардан бери кўрмай висолинг, эй пари,
Турли бало, минг ғам билан ҳамхона бўлдим, соғиниб,

Бемурувват, тошбағирлик, айтгил, бўлурми шунча
ҳам,

Мен сени жоним десам, сендан келур жабру ситам,
Рўшноликдан нишон йўқ, қонсиз, мажолсиз истарам,
Ҳеч ким менингдек куймаган ҳажринг ўтига, эй
санам,

Танҳо туташдим мен ўзим, сўзона бўлдим соғиниб.

Таъналар гирдоби ичра жоним ламахта бир хубоб,
Покиза ишқим ҳақи, бир тутсанг нетар менга гулоб,
Кун сайин мендан йироқ кетмоқдасан, эй моҳитоб,
Тушди сени деб бошима жабру ситам, ҳадсиз азоб,
Ақлу ҳушимдан оқибат бегона бўлдим соғиниб.

Мен юрурман тожи-тахту ҳуснинг ривожини тилаб,
Дил сафо бўлгай, ўзинг келсанг пешонамни силаб,
Ҳижрон азоби бир тараф, олди бошимни ғам ўраб,

**Келгай эдинг, эй маҳлуқо,, ҳар дамда аҳволим сўраб,
Бир неча кундир келмадинг, ҳайрона бўлдим, соғиниб.**

**Изларинг излаб диёрнинг қолмади тоғ-қирлари,
Йўлдан оздирганмикан ё сайёди ишқ моҳирлари,
Эл аро турли гумон бор, йўқдир хабар зоҳирлари,
Ким деса жононинг келур шу ҳафтанинг охирлари,
Атрофидан минг айланиб парвона бўлдим, соғиниб.**

**Ҳажр оқшоми ўтди-кетди, шамс оразингдан ободман,
Кулбама қўйдинг қадам, оҳ, ғам лашкаридан озодман,
Йўқ асар дол қоматимдан, сарв талъати шамшодман,
Минг шукурким, келдинг букун сиҳат-саломат,
Айла, Ниҳоний жон фидо, қурбона бўлдим, соғиниб.**

НИГОРИМ

**Нигорим қадди кўркамдир бари қадди адолардин,
Шунинг-чун беҳабар ул оҳ ила ўтли нидолардин.**

**Хиром этса мунаввар бўлгуси олам висолидин,
Кўзим ёшли қуёшдек орази сочган зиёлардин.**

**Ширин лутф бирла хониш айласа, гуллар этар таъзим,
Олурман завқи беҳишт мен ўшал авжу садолардин.**

**Билурми борлигин мендай йўлида интизорни деб,
Борар йўлини изларман, сўроқлаб ошинолардин.**

**Дуойи давлатин айлаб узоқ тунлар тилаб соғлиқ,
Тунин оройишин тонглаб сўрарман субҳ саболардин.**

**Қайи ғурбаткаши кун банди бўлдим жоду домига,
Рафиқ айтар, нечун сен олмадинг ибрат жудолардин.**

**Мурувват айласа Адҳамга ул шўх илтижойим шул:
— Масиҳдек бир нигоҳин тутмасин кам биз
гадолардин.**

Асқарали Эшматов

Асқарали Эшматов — 1961 йили Ўзбекистон ноҳиясидаги Муқимий номли жамоа хўжалигига қарашли Ойдинбулоқ қишлоғида туғилди. 1982 йили Фарғона Давлат педагогика институтини тамомлаб, муаллимлик қилди. Ҳозир Муқимий номли жамоа хўжалиги раисининг муовини бўлиб ишляпти.

Шеърлари ноҳия, вилоят ва жумҳурият матбустида чоп этилган.

МЕҲРИМНИ ПОЙИНГИЗГА СОЧГИМ КЕЛЯПТИ

Едгорликка ёзув

Ўтганларнинг ёди ҳамиша
Йўлдош бўлсин ҳар эзгу ишга.
Ҳаёт деган бу қадим чироқ
Авлодларга етолсин, бироқ —

Бир зум фоний дунёни унут,
Бошингни эг, айлагин сукут.
Ҳамқишлоғим, бу муқаддас ер,
Боболарнинг қутлуғ хокидир.

А Ё Л

Қачон ўсма эмган бу қошлар,
Билмайди, хаёлга келмайди.
Болаларча содда қарашлар
Юракни, юракни тирнайди.

Бола-чақа, турмуш ташвиши
Парчалаган гўзаллигини,
Қуни бўйи даланинг иши,
Унуттирган аёллигини.

Олисларда, пойтахтда, шоир,
Гўзалликнинг сувратин чизар.
Қасов қўллар ун-ла барқутдир,
Аёллар ердасиз фалакда кезар.

Рост, юксакдан изладик сени,
Байтларда қотганда хаёл,
Васлингда ғижимлаб юракни,
Ерда топталганинг билмадик, аёл.

Ишонаман, келар бир шоир,
Сен ҳақингда қўшиқ айтади
Ва ўшанда одамлар бир-бир
Ҳузурингга яна қайтади.

КУМУШБИБИ

Тулпоримнинг оёғидан ўт чақнайди учмоққа,
Фазоларнинг бағрида қўшиқ бўлиб қучмоққа.
Дил тўйиб олиб кетай сизни жуда йироққа,
Йиғлайман, китоблардан чиқинг-да, Кумушбиби.
Сизнинг ойдин чеҳрангизга юраккинам боғланди,
Оташларда, ҳижронларда ой юзи ҳам доғланди,
Висолингиз ҳажрида умидгинам чоғланди,
Бахтга ёр ўтармидим, бўлсангиз, Кумушбиби.
Отабекдан кўз узиб, менга бир ташланг нигоҳ,
Дард тўла чашмингизда севги ҳам чекмоқда оҳ,
Не қора кун тушди бошга, мен қайдан тонай паноҳ,
Энди сиз қаро ерга ёрмисиз, Кумушбиби.

ЙИРОҚЛАРДАСАН

Олиб кетолмадим, иложсиз эдим,
Вужуд-вужудимда қийналарди жон.
Сени севинч дедим, ҳажрингда ёндим,
«Ер қаттиқ эди-да ва узоқ осмон».
Олис сўқмоқлардан чечаклар териб,
Тунлар бедорликнинг сочин силадим.
Баъзида оқшомдан тонггача юриб,
Шеърга ҳам, сенга ҳам тўзим тиладим.
Шу дардли қалбимда қолган малагим,
Бугун сен йироқсан, йироқлардасан,
Бир севган йигитнинг қўйнида балким,
Эзгу хотирангдан мени қуварсан

МЕН СЕНИ

Кумушбибисан, асли кумушсан.
Тўйғуларга тўла дард билан,
Менинг юрагимга киргансан,
Мен сени севаман.

СЎЗЛАР ЖИМ

«Қани, айтгин бир сўз, азизим»
Тоқати тоқ сўрайди гулим.
Мен эса жим, сўзлар, сўзлар жим.
Юрагига оқарди —
Севаман, деб эркалашларим,
Англамайди балки малагим:
Мен дунёда ҳеч ким билмаган,
Сўзлар билан ахир сўзлардим,
Кўзу дилим билан бўзлардим.

Х А Ё Л

Туннинг қора сочларин силаб,
Деразага урилар шамол.
Дудоғларга босганича лаб,
Қучоқларга сингади аёл.
Гулдуракка кўкрак келар тор,
Ёрилади энди юраклар.
Тирмашади тонггача бедор
Билакларга оппоқ билаклар.
Ўтлар сўнар аста қонида,
Деразадан тонглар отади.
Бунда бева аёл ёнида
Ғижимланган болиш ётади.

Т У Н

Шармсиз аёл,
Хиёнатга чоғлар ўзини,
Мўлтиллатар яна кўзини.
Қора этагини ёпар,
Яширмоққа гуноҳларини...

ЧИНГИЗ АЙТМАТОВГА

Туннинг сокин сукути синди,
Қорабайир ўлди. Чавандоз
Кўкрагида гумбурлар эди
Дараларни тўлдирган овоз.
Қорабайир бўлак чопмайди,

Чопа-чопа келгани шу ер.
Қаранг, унинг баданларида
Ҳали совуб улгурмаган тер.
Чавандоз, чавандоз ич-ичи титрар,
Қўлларида титрар от ёли.
Ҳайқирмоқчи бўлару бироқ —
Адаштириб қўяр хаёли,
Қорабайир ўлди...

БУ СИЗМИ, ОҲ, СИЗМИ?

Бола қалби билан мен мафтун,
Беркинаман кўзларингизга.
Бир сўз яшар қалбимда сокин,
Уни фақат асрайман Сизга.
Ярим кеча деразалардан,
Ташқарига мақтайман Сизни.
Аксингиз кўраман юлдузчаларда,
Ўйлайман, бу сизми, оҳ, сизми?!
Ишонаман, кутамаман, охир,
Сиз келасиз бағрингиз очиб,
Қаршингизда мен эса мағрур,
Ўша сўзни ташлайман сочиб.

ЭЗГУ ХОТИРА

Сиз гўзалсиз барибир,
Гўзал бўлиб қоласиз,
Хаёлларни оласиз.
Ҳажрингизда йигитлар,
Хўрсиниб қуяр оғир,
Сизни илиб кетдими
Пули кўп ўша олғир?
Армон билан яшар дил,
Нималар бўлди содир?
Сиз дилга солган ўтлар
Энг эзгу хотирадир.

АФҒОН ЮРТИДА ҲАЛОҚ БЎЛГАН ИГИТЛАРНИНГ МАҲБУБАЛАРИГА

Ҳижронлар бўлар узун
Меҳрда, муҳаббатда,
Остонаси тиллодан
Уйинг бўлар албатта.
Йиғлама, қиз, йиғлама.

Юзингдаги ёш эмас,
Субҳидамнинг наmidир,
Бу ҳам кўҳна дунёнинг
Кўпи эмас, камидир.
Йиғлама, қиз, йиғлама.

Висолингга зорингни
Олиб кетди мангулик,
Буни қисмат дедилар,
Бу ҳам битта кўргулик,
Йиғлама, қиз, йиғлама.

Қаддингни бардам тутиб
Юракдан сўра тилак.
Ёрингни ёдлагани
Бардош ва умр керак.
Йиғлама, қиз, йиғлама.

СЕВАМАН

Шоирлар берсалар, берсинлар, майли,
Санамларнинг бир холи учун,
Она Самарқандни, кўҳна дунёни.
Мен хасисман, ишонинг, бу чин,
Таманнолар холи, кўзи, қошларидан,
Ортиқроқ севаман, ёниб севаман —
Она Самарқандни, кўҳна дунёни!

МАКТУБ

(Акам Турдалига)

Эсингдами, ака, бир маҳал
Соғинч билан катта шаҳардан,
Қўмсаб қишлоқ гўзалларини,
Менга тинмай хатлар ёзардинг.

Эсингдами, мен бола эдим,
Тенгқурларим ичида зўри.
Сенга кўплаб хатлар ёзардим,
Хатларимда қишлоқ сурури.

Қайтганигда баъзан соғиниб,
Уйимизга катта шаҳардан,
Анча ишни, ака, важ қилиб,
Отланардинг нега саҳардан?

Билардинг-ку, ака, сен ахир,
Йўлларингга тикилган кўзлар.
Бизнинг кичик гўзал қишлоқда
Севарди-ку сени кўп қизлар.

Бугун эса сен қишлоқдасан,
Мен-чи, бунда шаҳар фарзанди...
Болаликдан анча йироқда
Қалбим соғинч билан ёнади.

Ўйлантирар балки ўйлари,
Лекин билмам, нега, билмадим,
Қишлоғимнинг ойсулувлари
Тушларимга сира кирмайди.

Майли, бугун олислардаман,
Майли, мени севмасин ҳеч ким,
Бироқ ёниб хатлар ёзаман,
Қишлоғимга, болалигимга.

Энахон Сиддиқова

Олтиариқ туманида таваллуд топган. Шеърлари тўпламларда, жумҳурият матбуотида чоп этилган.

Айни пайтда у Водилдаги 4-ўрта мактабга етакчилик қилмоқда.

ВАТАН ҲАҚИДА УЙЛАГАНИМДА

Ватан надир асли, надир, онажон,
Орзули, орзусиз дунёда ахир?
Иссиқ бир гўшами, ғурурми осмон,
Майми у шерозий, аччиқ ва тахир?

Нечун бир бағрига босмайди мени,
Она, англат менга Ватан сиймосин.
Номус, ор, меросми бобомдан қолган,
Далами, кетмонми, бойлик, либосми?!

Ватан надир, она, Бобур мирзоми —
Онасин ахтарган ярадор оҳу?!
Она тупроғига бош қўёлмай зор,
Ватанга айланган ғазалми боқий?!

Усмон Носирми у, ё ўтлуғ Чўлпон,
Кўксимга пичоқдек санчилган армон?
Қодирий тушимга киради гирён,
Сиқим тупроғингга зору саргардон.

Елиб-югураман далли девона,
Бирни топган бўлсам, мингни йўқотдим.
Бири кам дунёда армон кўп, она,
Мен ҳам хатоларнинг талх таъмин тотдим.

Бўйнимда туморим момомдан қолган,
Не битик, не сўздир, билмасман ҳамон.
Балки у исмимдир, номусим, ордир,
Балки мен ўпмоқчи бўлган Ватандир.

Мен мансаб бандаси, қарсақлар аро
Кунни тунга сотиб топганим — ёлғон.
Менинг шоирлигим кимга ҳам керак,
Халқим ташвиши-ла оқмаса бу қон?

Сукунат, қўлларинг олгил бўғзимдан,
Ғафлат, сочларимни кесмагин ғолиб.
Ота, қабринг узра йиғлолмай тўздим,
Бу сурат юракка ўзиммас соҳиб.

Ёзиқларим кўпдир, гуноҳларим-эй,
Бағримга ўт қўяр алам, армон-а.
Пўлатданми ёҳу кўкрак қафасим —
Буюк ёлғонлардан омон-а!

Бас, энди ёлланиб яшамоқ басдир
Макрга, риёга шамолга, ишон!
Юрагим, уйғонгил, уйғон, абасдир —
Йўқса портлаб кетар кўксимда вулқон!

ХИЁНАТ

Сочинг ёйиб йиғлар осмонлари йўқ,
Бошинг уриб йиғлар деворлари йўқ,
Кўксингга тош билан урарсан, ботмас,
Дарёлари йўқ-а, армонлари ўқ.
Унда баҳор сени кутмас хушсурат,
Покдамон кўчалар сенга қайрилмас.
От ўйнатиб келмас асотирларинг,
Эртақлар юртидан қошингга келмас.
Тулпорлар кишнаши тинар шу лаҳза.
Тойлар узангисин узар шу лаҳза.
Номард майдон аро ўзар шу лаҳза,
Ҳақиқат — мўрт ёғоч, синар шу лаҳза,
Кўнгилда хиёнат чечакдек унса...

ЯНГИ ЙИЛ МАКТУБИ

Юрак, бир нафасга ғамларинг арит,
Кўнгилдан тарқатгин ғуборларингни.
Қара, остонада турибди хушбахт,
Янги йил қўш-қўллаб алёрларини.

Дўстим, бир нафасга дардларинг унут,
Унутгин кимдандир топганинг озор.
Бизларни қўлласин ишончу умид,
Ҳақиқат қўлласин, қўлласин орзу.

Бироз қаддинг ростла, заҳматкашим юрт,
Бир пас юмушинг қўй, ота, шошмагин.
Шу озгин жуссангни, заҳматларингни
Кимлар сурат қилсин, кимлардир озсин.

Дастаси кўкаргур кетмонинг қўйгил,
Синглим, бир оз ўзни аягин шу чоқ.
Неки ниятинг бор, тупроққа айтгил,
Гуссаларинг тўккил, ер бағри юмшоқ.

Ҳали кунлар келар, азизим, ишон!
Оғриққа айланмас дала йўлларинг.
Унда ўзин ёқмас номус ва виждон,
Кўксингга ботмайди дарду ўйларинг.

Қутлуғ янги йилга мунаввар орзу,
Пок эзгу ният-ла етишмоқ ҳам бахт.
Шу азиз айёмда тилагим ушбу:
Топганинг ёруғлик бўлсин, муҳаббат!

* * *

Далалар!

Кўнглимининг қувонч, дардлари,
Ҳақу ноҳақликдан кўкарган бағир.
Қирқ битта жонини минг бўлак бўлиб,
Гуллигин, хўрлигин унутди охир.

Жангу жадал дерлар пахтазор бу кун →
Елкасида кетмон, қўлида бола,
Бошида беланчак, яратар хирмон,
Кўкси бут бўлсин, деб, шу юпун дала.

Саратон ўт пуркар ҳасратларига,
Чатнаган лабида оғриғу малол.
Тутлар, паноҳ бўлинг гўдакларимга,
Ғўзага эгилар бедармон аёл.

Озгин елкаларин беркита олмай,
Ранглари униқиб кетган кўйлаги,
Кўнглига оғриқлар чўкаверади,
Йўллари исмини унутиб қўйган.

Эй, суянч тоғларим, бели боғлиқлар,
Сиз инсоф, имонни чўтга солган пайт.
Ҳайқиринг, ёнмоқда покиза туйғу,
Аёллар қалбида сўнгги бир орзу.

Ҳайқиринг, қулаб тушса-да осмон,
Қизлар ташлаб кетмас ғўзаларини.
Осмонни кўришмас, ростлашмас ахир,
Ғўзага эгилган жуссаларини.

Бир нафас қаддини кўтаринг, суйинг,
Бир нафас жон беринг ғуссаларига.
Шу ўзин унутган жон учун куйинг,
Зора бир нафасга гунчадек кулса...

МУҲАББАТ

Муҳаббат

шаробдир мунг тўла,
Бир қултум оғудир,
оғудир...

Азобдир, азобдир симирмоқ,
Кечмоқ ҳам оғирдир.
Оғирдир —
Ичмасдан ўзгага узатмоқ.

* * *

Қўрқувдан исмини унутаёзган,
Баргдек титраётган юрагим!
Мен сенга бир устун қўймоғим керак —
Буюк бир устун:
Ғурурдан,
Номусдан,
Имондан демак.
Токим ҳадеб
Етти букилиб эгилавермагин.

* * *

Эҳ, куймагур ой-а...

шаддод янга.

Ойбулоқнинг сирини сен

ўғирладингми?!

Қара,

Юзингга боқолмай,

уятдан

ҳўнграб йиғлар.

* * *

Сукунатдан

тўлиб кетган юрагим!

Энди оқмоғинг шарт

дарёдай тошиб.

Энди дарё бўлгин!

Оққуш бўл, оққуш!

Ахир ўзингники бўлди

Забонинг.

Буюк қайғуларинг,

Буюк қалб!

Ҳавасхон Шокирова

Ҳавасхон Шокирова — 1972 йилда Фарғона ноҳиясидаги Бешбола қишлоғида таваллуд тобган. 1989 йили Фарғона педагогика институтининг талабаси бўлди. Шеърлари вилоят рўзномаларида, «Ёш куч», «Шарқ юлдузи ойналарида» чоп этилган.

* * *

Марғилонда тўй бўлади,
Марғилонда тўй бугун.
Дилим менинг қип-қизил қон,
Дилим — ёзилмас тугун.

Хайр энди бир умрга,
Хайр энди, қаламқош.
Қўйгин, севгим, биз кетамиз
Саҳроларга олиб бош.

Хотиротни қандай қилиб
Бўғизлаймиз, сўямиз.
Қандоқ қилиб муҳаббатнинг
Кўзларини ўямиз.

Жамалаксоч, бахти кулган
Кумуш бўлолмадим мен,
Кечангизни ўғирлаган
Бир туш бўлолмадим мен.

Юрагимга кўмдим ишқни,
Ёрим бўлмаган ёрим.
Кўзингизда туғилгандим,
Кўзларингиз — Диёрим.

Қирқ кечага сиғмайдиган
Дардларимга-ку ётсиз.
Ҳамма қизни ошиқ қилган
Отабекдан зиёдсиз.

Юрак ёмон куйдирдинг-а,
Ёмонларнинг ёмони.

Барибир ҳам қулаб тушмас
Фарғонамнинг осмони.

Хайр энди, бир умрга,
Хайр энди, бағритош.
Қўйгин, севгим, биз кетамиз
Саҳроларга олиб бош.

Марғилонда тўй бўлади,
Марғилонда тўй бугун.
Дилим менинг — қип-қизил қон,
Дилим — ёзилмас тугун.

* * *

Юрагимни алдаб бўлмади,
Сиздан бошқасига кўнмади.
Шунча йигит учун дилимдан
Бирор ширин сўз ҳам унмади.

Кўксимга ўт қўйгум бу кеча,
Кўзларимни ўйгум бу кеча.
Ёлғонларга кўнмас кўнглимни
Толқон қилиб туйгум бу кеча.

Булутлар-эй чекади чилим,
Мен бағримни қилсам-да тилим.
Жонимни бир савол чўқийди,
Нима қилай, энди, севгилим?

Кўрмасам ҳеч кўнглим тўлмайди,
Жоним оғрир, жоним қўймайди.
«Келин келди, келин, қаранглар...»
Энди мен ўлмасам бўлмайди!

СОНЕТ

Тун қўйнидан келар хўрсиниқ,
Ой титрайди, куйлайди ҳазин.
Юз минг бора оқлайди ўзин,
Унда ҳам дард, унда ҳам чандиқ.

Майли, сенда зарра гуноҳ йўқ
Арсатнинг қурбони бўлсам,
Ишқнинг сўнгги ёлғони бўлсам,
Майли, ёниб мендан қолса чўғ.

Ой бир тилим, дил — тилим-тилим,
Сўзломмайин тил — тилим-тилим.
Дунё сирин билмай бош қотди.

Ғам илинди ой ўроғига,
Осмон тўлди дил сўроғига.
Биз ўйладик...

Тонг эса отди...

Содиқжон Отабоев

Содиқжон Отабоев — Бағдод ноҳиясида таваллуд топган. Кутилмаган фалокат уни қўлтиқ-таёқларга ошно этди. Шеърят эса энг яқин ҳамроҳига айланди. Шеърлари вақтли матбуотда чоп этилган.

КУЗ

Дарахтлар ийманиб сарғиш либосин
Сокин тун қўйнида аста ечади.
Шамолларга айтиб дардли нидосин,
Бошидан хазонли кунлар кечади.
Шохларни тарк этар сарғайиб барглар,
Қисматнинг куйига тушади ўйин.
Баргидан ажралиб маҳзун дарахтлар
Кузга итоаткор эгади бўйин.

ДЕҲҶОН

Далалар шип-шийдам.

Рутубатли куз.

Деҳқон бир ўй билан боқар қуёшга.
«Сенга кўп раҳмат-эй, ҳайбатли юлдуз»
Пичирлар... киприги намланиб ёшга.
Термулар, қаршиси поёнсиз дала,
Мисоли ҳайкалдай ўй сурар

тутлар.

Лабидан учади сўров ва нола:

«Ерга ким раҳмат дер, ким уни

қутлар?»

Саволига жавоб берар... сукутлар.

Сабо

Сабо (Сабохон Абдураззоқова) — 1961 йили Қувасойнинг Найман қишлоғида туғилди. Фаргона дорилмуаллимининг рус филологияси факультетини муваффақиятли тугатгач, бир неча йил муаллимлик қилди. Ҳозирги пайтда Қувасойда чиқадиган «Дўстлик байроғи» рўзномасида ишламоқда.

Еш шоира вилоят, жумҳурият рўзнома ва ойномаларида ўз шеърлари билан фаол қатнашиб келмоқда.

О Н А

Тун. Сукунат. Борлиқ ухлар,
Уйқу йўқдир онада.
Ултирибди афтодаҳол,
Маъюсгина, хонада.

Не қилсинки, ёлғиз қизи
Ётар сўлган гул мисол,
Барно қизи, шу ёлғизи
Нафас олар бемажол.

Ўйларининг поёни йўқ,
Поёни йўқ ғамининг.
Қаттол ажал сўндирмоқда
Қизнинг ҳаёт шамини.

«Йўқ, ўлгим йўқ, жон онажон!»
Қиз тўлғониб инграйди.
Сўнаётган қора кўзлар
Ундан нажот сўрайди.

Зўрайгандан зўраяр дард,
Бу дард эмас, бу — офат...
Уни ҳеч даф этолмади
На табиб, на табобат.

Она кўкка қўлин чўзиб
Нола қилар худога:
«Караминг кенг, раҳминг келсин»
Мендек бағри адога.

Кел, ажални менга юбор,
Олгин менинг жонимни,
Унинг ҳаёт томирига
Қуйгил менинг қонимни!

Ахир умри билан берсанг
Бўлмасмиди болани?!»
Қаранг, тангри қабул этмиш
Она қилган нолани.

Самоватдан садо келмиш:
«Бўлгай муродинг ҳосил».
Бемор қизи туриб кетмиш,
Яшнаб юзлари гул-гул!

Қизнинг қалби тўлган чоғда
Чирин-ширин туйғуга,
Шўрлик она кетган эди
Поёни йўқ уйқуга...

Қиз онасин теграсида
Юзин тирнаб солар дод:
«Фалак, бунча золимсан-а,
Бунча қаттолсан, ҳаёт?!»

Оҳларимни тингла, тангрим,
Сендан шуни тиларман,
Мен онамсиз бу дунёда
Яшаб нима қиларман?

Бундоқ яшаб...
мангу қаро
Бўлмайдими юзларим?
Мен ўлайин! Онажоним
Очсин фақат кўзларин!»

Бўзлай-бўзлай қиз бояқиш
Ҳаққа қилар илтижо.
Шу чоғ бирдан қайлардандир
Эшитилмиш бир садо:

... Сабр айла энди, фарзанд,
Бардошли бўл, қил тоқат.
Боланингмас, оналарнинг
Арзи бўлгай ижобат.

Энди мушфиқ онагинанг
Умрин давом қилгайсан,
Бу сирларни бир кун она
Бўлганингда билгайсан...

Она, она! У буюк зот,
Фарзандим деб ёнадир.
Энг илоҳий қудратларга
Қодир инсон — онадир!

СЕНИ УЙЛАБ

Севги нима билмас эдим,
Ёнмас эдим аламда.
Ўзгаларнинг дардин баён
Этар эдим қаламда.

Ўша куни тикилдинг-ку,
Сеҳрлаб қўйдинг гўё,
Кўзларимга тамом бошқа
Кўринмоқда бу дунё...

Ҳоҳ ишонгил, ҳоҳ ишонма
Дилдан айтган сўзимга,
Бу дунёда ёлғиз ўзинг
Кўринасан кўзимга.

Энди билдим севишганлар
Тортган жабру аламни.
Энди фақат сени ўйлаб
Тебрагаман қаламни.

Мухтасар Тожиматова

Мухтасар Тожиматова — 1975 йилда Уч-кўприк ноҳиясидаги Катта Кенағас қишлоғида таваллуд топган. 1992 йилги «Менинг биринчи китобчам» кўригининг ғолиби. Айти пайтда Фарғона Давлат Университетининг толибасидир. Шеърлари вақтли матбуотда эълон қилинган.

* * *

Бир майсаким, яшил ёғду қайғуси бор,
Шамолларга қайғусидин айтгуси бор.
Магар офтоб бошгинасин силар эса,
Кафтларига юзларини артгуси бор.

Мовий осмон кўз ёшларин таъмин билиб,
Юзин чайса, оҳулар-ей, ўйнар келиб,
Кетишсайди шохларига гулдай илиб,
Ўша ойдин булоқларга қайтгуси бор.

Ҳаммада ҳам ҳасад, ҳавас, дунё шу-да,
Шу митти бир майсагина ҳам қайғуда.
Жаннат бўйли ялпизларга боққанида,
Соясига тиз чўкиб бир етгуси бор.

КУЗЛАР

Унинг кўзларига йиғлагинг келар...
Унинг кўзларига сўйлагинг келар...
Унинг кўзларидай ўйлагинг келар...
Ва ўлгинг келади руҳингни қучган
Ана шу кўзларнинг ҳур денгизида.

Сочларимни талашади шаббодалар,
Булбул бизга тутар бўлди гулбодалар.
Рўмолимдан қиё боққан Севгим маним,
Боқмай туринг, отажоним шул боғдалар.

Алар қизин уялсин дер севгиданам,
Биз кўпроқ шеър ёзамиз ул кунгиданам,
Эҳ, бунчаям девоная шул кўнглимиз,
Уэр сўрай демас отам кўнглиданам.

Жаннат йўлин гулларига ошиқ бўлдик,
Оҳулари йиғлаб, кўнгил тошиқ бўлдик,
Отажоним, изингизга чўкиб йиғлай,
Ушал боғдан чиқолмайин ношуд бўлдик.

Ушал боғнинг тиконлари жоним илди,
Муҳаббатим гулга ёздим, кимлар билди,
Тилим-тилим юрагимни қучган эдим,
Йиғламаган капалаклар йиғлаб берди.

НАВОИЙ СУВРАТИГА

Унинг кўзларида чуқур бир маъно,
Буюк бир чўққилар юксалиб ётар.
Ҳайҳот, юрагида йиғлаган шернинг
Фарёди юзига ёғдулар сочар.
Ёғдулар кўзларинг тиндирар, ё раб,
Мириқиб тиз чўккач қалбинг «оҳ» тортар
Ва кўнглинг кўтарар кўкларга нурлаб,
«Ё Али!» Юрагинг Шер бўлиб кетар.

Шаҳзода Бўронова

Шаҳзода Бўронова — 1960 йилда Катта Кенагас қишлоғида туғилган.

1982 йил ҚДПИнинг ўзбек тили ва адабиёти факультетини тамомлаган.

БОДОМ ШОХЛАРИДА ОППОҚ ШОДЛИКЛАР

Ҳаволарда турналарнинг қатор-қатор карвони,
Соғинчларга тўлиб борар Фарғонамнинг осмони.
Дуога қўл очмоқдадир бугун яхши-ёмони:
Наврўзга ҳам етиб келдик... етдик эсон-омон-ей.

Тўй тусини олиб кетди ҳар хонадон, ҳар ёқлар,
Сумалакка ҳозирланар дош қозону ўчоқлар.
Меҳр билан очилмоқда интиқ бўлган қучоқлар:
Наврўзга ҳам етиб келдик... етдик эсон-омон-ей.

Куртаклар лаб очар титраб куйлаганча ширин куй,
Анҳорларнинг лабларида майса, ялпиз чўзар буй.
Ажаб, бодом шохларида оппоқ шодлик, оппоқ ўй:
Наврўзга ҳам етиб келдик... етдик эсон-омон-ей.

Ҳар юракда шукрона бор ва ёнма-ён хавотир,
Ахир Наврўзга ким етиб, ким етмай қолаётир,
Баҳор менинг юрагимга шодон ҳис солаётир:
Наврўзга ҳам етиб келдик... етдик эсон-омон-ей.

ЁЛҒИЗЛИК

Юлдузлар самода сайр этар,
Янги ой ҳуснига маҳлиё.
Тун қора пардасин туширар,
Атроф жим, сим-сиёҳ, сим-сиёҳ.
Соат ҳам иккига занг урар,
Чирогим оқиста ўчади.
Хонада шоҳ бўлган ёлғизлик,
Мени-да бир совуқ қучади.

Тиз чўкиб ёлбориб йиғлайман,
Қўлларим тепага чўзилган.
«Эй худо, севмайман мен уни,
Наҳот у тақдирга ёзилган?»

Оҳларим бўлмайди ижобат,
Ҳар тун у қошимга келади.
Ёстигим ярмида ёлғизлик,
У мени... нақадар севади.

* * *

Тақдир менга саҳийлик қилди,
Борса қайтмас йўлларга тушдим.
Борса қайтмас йўлнинг аёзи —
Совуғида титраб увишдим.

Сизга етиб бормади йўлим,
Баҳор эмас, унда қиш экан.
Ноҳардликнинг гулханларида
Исинмоқлик қийин иш экан.

Сизга етиб етмади қўлим,
Борса қайтар йўллардан қайтдим.
Қайтар йўлнинг азобларини
Дийдаларим ёстиққа айтди.

* * *

Учрашмасмиз биз қайта, дединг,
Кўзларимга боқиб паришон
Ва эшикни қаттиқ беркитдинг,
Кетдинг қайтмас бўлиб ҳеч қачон.

Хонага-ку қайтмасинг тайин,
Энди қайта очилмас эшик.
Йироқлашиб кетганинг сайин
Қалбгинамни босмоқда ҳадик.

Чақираман, овозим етмас,
Айб кимда? Кетяпсан ғамгин.
Унутдингми, беркитиб бўлмас,
Ахир ҳеч вақт хаёл эшигин.

Хаёлларда учрашмоқ оғир...

Азиз Орифжонов

У 1974 йилда Фарғона шаҳрида таваллуд тошган. 1991 йилда Фарғона Давлат Университетининг толиби бўлди. Шеър ва ҳикоялари вилоят ва жумҳурият матбуотида чоп этилган.

НАФРАТ

Титраб-титраб Нафрат туғаётган
Алам
беҳолгина ерга чўзилди.
У ётган ер сарёғ каби
эриб кетди.
Осилганча қолди Алам
еру осмон ўртасида.
Энди у Алам эмас
оддийгина
НАФРАТНИНГ ОНАСИ холос.
Нафрат эса (чиройли иржайганича)
гўзал ёвузликлар
режасини тузиб ётарди...

К И Б Р

Кўзларинг тубига чўкиган кибр —
Зоғора балиқлар сузар ялпайиб.
Муҳаббат ўлжасин ямлашар бир-бир,
Мусаффо бу булоқ эмасми, ҳайф?!

Илтижо, таваккул сузар бошингда,
Зухро юлдузига айтар саловот.
Ёлбориб йиғлайди тангри қошингда,
Сен-чи, сен, бўйнига кишан таққан зот...

Зоғора балиқлар ором олишар.
(Недир деб дўриллаб қўяр биттаси)
Исодай чорчўпга мени михлашар...
Қонлар оқар сим-сим, йиғлайман юм-юм!
Кўзларимга қоқинг михнинг каттасин!

ЮРАКНИ ТЎЛДИРДИ АЛАМЛАР

1

Ҳаёт
аламлар тўла
катта бир қондир.

2

Юрагимни ёриб кўрдим,
қўлимга
бир дунё алам тўкилди.

3

Туғилдим-у,
армонлар ичра йиқилдим.
Ўлсам ҳам қабримдан
унгай армонлар.

4

Мен: Бир орзунинг
фуқаросимас,
кўзи кўр аламнинг
қулимиз холос.

5

Тушимда
пуфаклар устида ухлаб ётардим.
Билмадим,
ўнгимми тушим.

6

Қонлари тешиқдир
Савобнинг,
Тўлдиролмай ўтдим бир умр.

7

Кул,
тўйиб-тўйиб кул,
кулавер... кул...
Ақлдан озмоқ ҳам осон эмасдир.

Зулфия Юнусова

Зулфия Юнусова — 1961 йили Ўзбекистон туманининг Ражабгарди қишлоғида турилган. Қўқон Давлат педагогика институтини тугатган. Ҳозирда болалар боғчасида мудира бўлиб ишламоқда. Шеърлари «Саодат», «Гулистон», «Ёшлик» журналларида ва бир қанча газета-ларда чоп этилган.

ЎТИНЧ

Тақдир қароғида токи биргамиз,
Токи кўксимизда
яшамоқ бахти,
То қайғу, шодликда ёндош-елкамиз,
Севгинг-ла ўтурки
умрим сарҳади,
Тоабад бир ўтинч ёнгай кўзимда.

Бу ўтинч измида йўқдир нодонлик,
Бу ўтинч тиламас
Сендан сийму зар.
Ишқинг исботига
кутмагай мардлик.
Севгим қаршисида
на тургил муҳтал.
Мен фақат чақнаган шу кўзларингдан,
Қалбимга ҳамоҳанг ҳар сўзларингдан
Кўксимга югурик бир нур тилайман,
Вафодан яралган
меҳр тилайман.

* * *

«Муножот» тун ичра қанот
қоққанда,
Юлдузлар кўз ёшдай
маҳзун боққанда,

Сирдош анҳор суви
 мунгли оққанда,
 Тунлар нурин сочса
 бошингда ҳилол,
 Мени ёдга ол.
 Таниш теракзорнинг
 шивирин тинглаб,
 Висол онларини
 бир нафас эслаб,
 Қалбинг ниманидир
 қолганда қўмсаб,
 Дилингни безовта
 этса бир хаёл,
 Мени ёдга ол.
 Кимсасиз, хазонмарг
 боғларда кезсанг,
 Ҳазин умидларни
 шу боғдек сезсанг,
 Илк севги хотири
 келмаса малол,
 Мени ёдга ол.
 Қалбингни шодликлар
 этса қароргоҳ,
 Майли, хаёлингга келмайин у чоқ,
 Фақат дардли чоғинг бўлайин ҳамроҳ -
 Мангу армонлар-ла юрагимда қол,
 Мени ёдга ол,
 Бир зум ёдга ол.

* * *

Юракдаги у чўғлар сўнди,
 Умршерик дард қолди фақат,
 Умр тақдир ҳукмига қўнди,
 Илтижога йўқдир ижобат.
 Илк муҳаббат — эрта баҳорим,
 Ёзга эмас кўзга уланди.
 Минглаб тунлар
 қақшаган зорим
 Мажнун бўлиб висол тиланди.
 Ишқ тангриси тугатди сўзин
 Алвидоли қарорлар билан,
 Энди юрак юпатар ўзин
 Фақат ширин хаёллар билан.

Қуёш мисол оғмоқда умр,
Йиллар қайтмас бонгини урар.
Илк муҳаббат,
у — бир тола нур,
Юрак тубин ёритиб турар.

* * *

Ҳаётнинг армонли хатоларига
Ошнолик кўксимни
тиглайди бу кун.
Кечиккан ишқ ўтин савдоларига
Гирифтор юрагим
йиғлайди бу кун.
Аммо, ўзлигимни
сенлаб-да, унинг
Чексиз жафоларин
сизлаб юрибман.
Боши берк кўчалар остонасида
Дардимга бир даво
излаб юрибман.

* * *

Дил эзар армонлар рўёбин излаб —
Топмаган кўксимга
бир таскин истаб,
Орузи бемурод фарзанддек бўзлаб,
Қошингга тиз чўкиб
келдим, шеърият.

Ғафлатли тунлар бор
узундан-узун,
Лек ёруғ кунлар бор
узундан узун,
Сен-ла дардлашолмай
дилгинам тугун,
Қошингга тиз чўкиб
келдим, шеърият.
Бедор мавжларингда
тошиб тўлгани,
Чашми илҳомингга
қониб тўйгани,
Сеҳрли сийнангга бошим қўйгани,

МУНДАРИЖА

Яна, шеърим, ўзинг яхшисан.	3
Мирзажон Исмоилов	7
Йўлдош Сулаймон	11
Оқунжон Ҳақимов	17
Абдулфаттоҳ Ҳожихонов	20
Матлуба Деҳқон қизи	23
Мақсуда Эгамбердиева.	27
Муҳаббат Иброҳим қизини	30
Ҳабиба Абдуҳақимова	33
Мақсуда Эргашева	35
Шокиржон Ҳақимов	38
Анвар Юнусов	41
Малика Мирзаева	44
Эргаш Абдулла :	47
Аъзам Исмоил	49
Комил Жўра	51
Ҳабибулло Саид Гани	54
Баҳодир Исо	57
Мавлудахон Ҳамдамова	59
Сотволди Содиқов	63
Салимжон Назирий	66
Азимжон Раҳимов	68
Раъно Исмоилова	71
Мўминжон Ҳошимов	73
Шўҳрат Иброҳимов	75
Зулфия Назарова	77
Холис Бўстона	80
Зухраҳон Алиева	81
Шўҳрат Аҳмедов	84
Ўрмон Омонов	86
Карима Ашурова	88
Раҳматжон Умрзоқов	89
Маҳмуд Абдуллаев	90
Маҳмуд Раҳматуллаев	96
Эркин Йўлдош	99
Одил Исабоев	100
Саодат Василжоновна	101
Ҳилола Исоқова	103
Толибжон Холматов	104
Рустамжон Орипов	105
Инобат Ризаева	108
Рустам Бойматов	110
Алихон Иброҳим	113
Ойдин Темирова	115
Зуфар Султонов	118

Шухрат Неймат	120
Каримжон Турсунов	122
Турсуной Сулаймонова	124
Абдували Ортиқов	127
Йўлдош Солижонов	139
Рауф Эрматов	132
Толиб Турсун	135
Мавлуда Авазова	137
Адҳам Мирсайдов	138
Муқаддас Қозоқова	141
Воҳиджон Мирзаев	143
Ҳамид Жалил	145
Мўътабар Ғуломова	148
Зафар Исомиддинов	151
Аҳмадали Юсупов	153
Соҳиба Муллабоева	154
Адҳам Каримов	156
Асқарали Эшматов	159
Энахон Сиддиқова	165
Ҳавасхон Шокирова	170
Содиқжон Отабоев	173
Сабо	174
Мухтасар Тожиматова	177
Шаҳзода Бўронова	179
Азиз Орифжонов	181
Зулфия Юнусова	183

Адабий-бадиий нашр

ГУЗАЛ БИР ДУНЕ

Шеърлар

Мусаввир: *Ю. Габдалилов*

Муҳаррир: *Ф. Қамолова*. Расмлар муҳаррири *А. Мамажонов*,
Техн. муҳаррир *У. Қим*

ИБ № 180

Босмахонага берилди 15.02.94. Босишга рухсат этилди 17.08.94. Улчамми 84×108^{1/2}. Рўзнома қоғози, Мактаб гарнитураси. Юқори босма. Шарҳли 6, табоғи 10,08. Шартли ранг-оттиск 10,29. Нашр табоғи 7,89. Жами нусха 20 000. Буюртма 4391. Шартнома 73—93. Баҳоси шартнома асосида.

«Езувчи» нашриёти, 700129, Тошкент, Навоий кўчаси, 30.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасининг 1-босмахонасида босилди, 700002, Тошкент, Сағбон кўчаси, 1- берк кўча, 2-уй,